

Déliháb

1938-1939
14. SZÁM

20
ALLÉR

A M. N. MŰZEUM
HIRLAP-OSZTÁLYA

151

JEANETTE MACDONALD
új színes filmjében:
Szerelmesek (Sweetheart)
(Molnár, talp.)

RADIÓMŰSOR
APRILIS 9 - 12. 1938

Havi 2 pengős részletfizetés ellenében nagyértékű könyvsorozatok szerezhetők meg.

Száguldó sebességűvé vált az élet irama. Napról-napra új problémák vetődnek fel és eddig ismeretlen fogalomkörben kell eligazodnia a mindennapi élet emberének. Nem merül fel olyan témakör, amelyben biztos tájékozódást ne nyújtana

TOLNAI VILÁGLEXIKONA

20 hatalmas kötete. Szerkesztésében a magyar tudományos élet legkiválóbb képviselői vettek részt. A könyvsorozat ára kötve Budapesten P 46.—, vidéken P 48.—

Történelmi fordulatokban gazdag korunk ráirányítja a figyelmet a mult eseményeire. Fokozott érdeklődésre tarthat számot

TOLNAI VILÁGTÖRTÉNELME

20 kötete, amely Ballagi Aladárnak, a kiváló történétírónak szerkesztésében jelent meg és ismerteti az emberiség történetét egészen a világháború kitöréséig. Ára félvászson kötésben Budapesten P 46.—, vidéken P 48.—

Uj generáció nőtt fel azóta, hogy a világtörténelem egyik legmeggrázóbb eseménysorozata lezárult. Ez a generáció már csak elbeszélésből ismeri a nagy világegés eseményeit, akik pedig mint kortársak átélték ezeket az esztendőket, azoknál természetszerűleg nem volt meg az események helyes megítéléséhez szükséges történelmi távlat.

TOLNAI: A VILÁGHÁBORU TÖRTÉNETE

című könyvsorozatunk hű képét adja a négy vérvizataros esztendő diplomáciai és katonai eseményeinek. A 12 kötetből álló, dúsan illusztrált könyvsorozat ára díszes kötésben P 42.—

A közölt árakban a szállítási költség bennfoglaltatik. Valamennyi sorozat megrendelhető Tolnai Világlapja kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12.

Minden ember annyit ér, ahány nyelvet beszél!

Kezdő nyelvtanulók a legnagyobb eredménnyel használják a Tolnai kiadású nyelvkönyveket.

Tolnai : Angol nyelvtan . . . ára bérmentve 70 fillér

Tolnai : Francia nyelvtan . . . ára bérmentve 70 fillér

Megrendelhető az összeg előzetes beküldése ellenében Tolnai Világlapja kiadóhivatalában Budapest, VII, Dohány ucca 12

Utánvétellel való küldés a szállítást megdrágítja!

20
FILLÉR

Déliab

Színházi hetilap

Felelős szerkesztő:

BIBÓ LAJOS

Megjelenik minden szombaton

Előfizetési ár: negyedévre 2 pengő 50 fillér, félévre 5 pengő. Biztosítással kombinálva negyedévre 3 pengő 42 fillér, félévre 6 pengő 84 fillér, egy hóra 1 pengő 14 fillér. Egyes szám ára — pályaudvarokon is — 20 fillér. Németországban Rm. —.20, Jugoszláviában 3.— dinár, Romániában 8 lei, Olaszországban 1 lira 40 centesimo, Franciaországban 2.— Frs.
Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VII, Dohány ucca 12. Telefón: 14—23—59, 14—23—50.
Postatakarékpénztári befizetési lap száma: 9244.

HUSVÉT

(Eötvös foto.)

Nincs itt — feltámadott!

Odább még hullámzott a levegő és a távoli hangzavar orkánja itt húzódtott el a kopár sziklák fölött. Kihalt és sötét volt a táj, akár a temető. A magasságból fekete borulat szitált alá.

Az egyik őriző katona fölnézett. Szorongó kutatással körültekintett a komor tájon és feszülő figyelemmel belehallgatott a süllyedő alkonyatba. Utána még a templom kárpítja megrepedt, azután az utolsó fájdalmas hang is lehullott. A Koponyák hegyén fuvallat suhant át a fölsebzett kövek és meggyötört göröngyök felett.

Ekkor a Megfeszített keble halkan megemelkedett. Szívéből szaggattott sóhajtás szállt el:

— Én Istenem, én Istenem, mért hagytál el engem?

A katona lassú mozdulattal lejjebb ejtette a fejét. De titkon föllesett az ég felé. Nézte az égboltot, de a tovarobogó felhők között nem látta a jelet.

Most csillag halványlott fel a látóhatár peremén. A Megfeszített szelíd fájdalommal oldalt hajtotta tövisszorosús fejét.

— Szomjúhozom... — lehelte bele az aláhulló szürkületbe.

A katona hallotta a hangot. Tétován felemelkedett helyéről és dárdája hegyén ecetes szivacsot nyujtott fel a Szenvedőnek. Az megenyhítette szomját, azután a magasság felé emelte tekintetét.

— Uram, megkönnyebbülék.

Szeme lezárult és ebben a pillanatban a jeruzsálemi bevonulást látta képzeletben maga előtt. Fülében ott zúgott a hozsánna, szívében ott lángolt a kegyelem mennyei öröme. Ajka megrándult:

— Elvégeztetett...

Még mosolygott, aztán szelíden mellére hajtotta fejét.

*

A szikla, amellyel elzárták hideg és mély sírgödörét, időre magától elmozdult. Az Asszonyok a fölserkent hajnalon hiába keresték drága holttestét. A sír üres volt, de a távolból valahonnan halk ének hangzott. A két őriző katona megrendülve omlott le a csoda előtt. De a fájdalom még sajgott, a gyász még virrasztott, a halál még ott élt a szívekben és hallgató sziklákon.

Ekkor fönt, nem tudható hol, a magasság magasságában szelíd szózat hangzott:

— Menj és hirdesd meg nekik!

Most már meghasadt az égbolt is és az Angyal, akit az Ur küldött, leszállt a sírgödörhöz.

— Nincs itt... — szólt. — Nincs itt — feltámadott!

Távolabb, ahol szikla már nem szaggatta a földet, halkan énekelni kezdtek a reggeli fényben tündöklő mezők.

(b. I.)

Déliab

Várkonyi Zoltán,
Uray Tivadar, Eöry
Kató, Rápolthy
Anna, Lehotay
Árpád (M. t. 1. felv.)

Az ifjúság szövetsége

Vajon vígjáték-e Ibsen politikai szatírája, „A fiatalok szövetsége”, amelyet a Nemzeti Színház vígjáték-ciklusa hoz ezúttal elének? Minden bizonnyal az, bár sok keserű igazságot is vág a mai kor fejéhez, a nagyon is józan fiatalokról s a nagyon is naív öregekről. Vígjáték, mert egy törtető akarnok pöruljárásáról van benne szó, aki aszerint foglalkozik a nősülés gondolatával, hogy a számbavehető nők közül melyik hozza meg számára a földbirtokosságot, ami viszont elengedhetetlen kelléke politikai karrierjének: képviselősége függ ettől. Ős vígjátéki hatás, ahogy a sorozatos kosarak révén nemcsak kibukik a választásból — de ahogy éppen sikertelen túlokossága is rontja el a dolgát mind a három nőnél.

Stensgaard ügyvéd a régi gondolkodású Bratsberg kamarás pártjával szemben alapítja meg a „Fiatalok Szövetségé”-t, Monsen, a felesperedett, kétesbíri szomszéd földbirtokos égisze alatt. A szélkakasszerű eddigi képviselő, Lundestad segítségét is megszerzi. Megsérti az öreg, gögös kamarást, de mivel az mégis meghívja magához (tévedésből), tehát hajlandó koponyeget forgatni. Ingadozik Monsen leánya, Ragna és Bratsberg leánya, Thora közt, de egy gazdag özvegyasszony is megfordul agyában. Fjeldbo, Thora

Délibáb

titkos völegénye, bár barátja Stensgaardnak megakadályozza, utolsó percben, eljegyzésü közhírré tételével, hogy az ügyvéd terve sikerüljenek. De voltaképp Stensgaard mag akadályozta ezt meg túlbuzgalmával. Ennyi darab.

Bizonyos értelemben ez a Stensgaard, h tetszik, kettős lélek. Csupa intrika, okosság — de csupa kisiújs hengegés és kíméle lenség is. Az öreg Bratsberget például nyíltan fenyegeti meg, nyíltan kéri meg leány kezét, akit szinte nem is ismer. Ellenfeleine ez a huszáros lerohanása még az öreg kamarást is majdnem lefegyverzi, különöse mikor egy álnagyilelkű tettel párosul: az ügyvéd visszaküldi fia, Erik váltóját, melyen a apa, Bratsberg neve hamis. Csak utóbb derül ki, hogy Eriké is az.

Molière-i Stensgaardnak, a jövő kiváló politikusának buta „okossága”. Mindenkinek e hisz mindent, csak intrika legyen — csupán az igazat nem hiszi el egykönnyen, az tú egyenes és egyszerű. Ezért veszt a végén rajta.

A nőkkel szemben is így áll. Nem veszt észre azt sem, hogy Thora vagy Ragna más szeretnek, úgy el van telve a saját dicsőségétől — sem, hogy az özvegy is hamarabb meg fog vigasztalódni, mintsem sejtí. A ka

Aknay Vilma, Ujlaky László

rier féktelen vágya vakká teszi, a szerelemmel, a nővel, a boldogsággal — de mások csendesebb, józanabb vagy ravaszabb ellenállásával szemben is. Ennyiben erkölcsös a darab. Peer Gynt, Brand még ideálok után futott, de Stensgaard csak kicsinyes és üres célocskákat kerget. Ahogy azoknak az eszmények elérése, úgy nem sikerül neki hiúsága kielégítése. Sem pozíciót, sem vagyont nem szerez: sőt még nyilvánosan meg is szegyenül a végén. De ez szerenese: mert különben Stensgaard kártékony vakságában mindent lerombolna maga körül, mint a rossz gyerek, aki azt sem tudja, mit tesz. Ugyanolyan hideg és egészséges kárörömmel nevetünk bukásán — bár van némi tehetség a fickóban. — mint a középkori közönség a

maga póruljárt ördögén. Nem féltjük őt: fel fog támadni. Mint a végső jelenetben Hejre mondja: amikor a fiatalok szövetségéhez bizonytalanná válik a kora, majd megalapítja a „Bizonytalanok Szövetségé”-t. Ahogy a misztériumokban az ördög is feltámad újra meg újra kedélyesen. Késérű a szánk íze? Istenem, hisz politikáról van szó.

Klasszikusan egyszerű, ércebeöntött remek a kissé élemedett Bratsberg. Túlhaladott világ — de becsület terén nem mérközhetik vele a fiatal. Jelképes, hogy rosszul hall, vagy mondjuk, kissé nehéz felfogású. Kíméletlensége és gyanútlan jóindulata mindazonáltal nem ellentmondóak. Fián, a „seftelő” Eriken és feleségén, a kritika által Nórásnak talált Selmán kívül Monsen, a leányok s a többi alak csak mint mellékes árnykép villan fel. Élesebb körvonalat mutat Lundestad. Óreg róka, aki félszemmel a kamarásra sandítva pártolja vagy gáncsolja el Stensgaardot, de sikeresen. Kívüle csak egy alak igazán megdöbbentő: Daniel Hejre, a kamarás lecsúszott régi iskolatársa. Maró vitriolt ambicionáló harcos. Nem kíméli sem régi pajtását, sem új szövetségeseit. Amellé pártol, meggyőződésből, aki a másíknak na-

Eöry Kató, Kovács Károly

**Rápolthy
Anna,
Lehotay
Árpád**
(Wellesz jelt.)

gyobb bosszúságot tud okozni. Életeleme mindenben résztvenni, de semmiben pártállást vállalni. Ha Stensgaard luciferi, — ő méfisztói alak.

Egyetlen igazán jó, derék — tán kicsit közepes, de távolról sem Hedda Gabler férjének nyárspolgári alakja még — az orvos, Fjeldbo. A korabeli bírálót raisonneurnek nevezte ki. Ma inkább egy jobb, egészségesebb korba való átmenet ígérését vagyunk hajlandóak látni alakjában. Örülünk, hogy ő, s nem Stensgaard lesz az öreg, túlhaladott csákyásnak, a kamarásnak veje és utóda.

Lehotay ezúttal remekelt Bratsberg sze-

repében. Lloydgeorge-i maszkja, Eton és harvardi gentlemansége meggyőző erejű. Stensgaard szerepében Uray volt egészen kitűnő. Nála kiválóbban senki sem érzékeltette volna a politikusi fenségességből a neveltségessége való átmenetet: úgy érezzük, Ibsen is csak így képzelhette el ifjú képviselőjelöltjét. A kisebb szerepekben Eöry Kató, Kürti József, Kovács Károly, Major Tamás váltak ki. Gózon elsőrangú Hejre. Galamb Sándor rendezése tökéletes skandináv „helyi viszonyok”-at varázsol elénk a színpadra.

r. a.

7

Délibáb

Paprikás- csirke

Jó étel a paprikáscsirke, csak nem szabad, hogy nagyon rágós legyen. André Rivière darabja, amelyet „Paprikáscsirke” címén adoptált Szantó Armand és Szécsen Mihály, igen sikerült alapötletből indult ki. (A csirke jó idei.) Abból az örökké új, ma talán még aktuálisnak is tetsző gondolatból, hogy vannak néha apró örségyváltások is a társadalomban. Nemesak nagyarányúak, komolyak, de mulatságosak és röpkék is.

Ebben az esetben például csak afféle rövidlejárátú szerepcseréről van szó. A jóvágású inasi frakkba öltöztetve bevezetik a társaságba — valami nagy amerikai üzletember megnyerése is forog kockán, — hogy 13-an ne üljenek az asztalnál. Ebből származnak a bonyodalmak. Előbb lemondások és váratlan eljövések formájában, melyek hol feleslegessé, tehát kirugandóvá, hol nélkülözhetetlenné, tehát visszaédesgetendővé teszik a különben gazdánál jóval úribb módon viselkedő inast, utóbb a szemtelen szobalány révén, aki szintén nekiöltözik és leleplezéssel fenyeget meg a háziakat, ha kidöbják. Személyzeti kedélyes zsarolásokból és nagy-

Szilassy
László,
Kiss
Manyl

Simor
Erzsi,
Pataki Miklós

Délibáb

ságai kétségbeesett ügyeskedések bohózati helyzeteiből tevődik össze a darab. Mind-ehhez mondani sem kell, hogy nagyságát mindenben csodót mondanak, mindenkit le-öntenek paprikáslével, és oda vannak, hogy nincs személyzet. Ennyiben kicsit elgondol-koztató is a darab — önkénytelen össze-hasonlításra ad alkalmat a két társadalom kézt. De szerencsére, nem túlkomolyan. Sőt, az első másfél kép egyenesen a rossz álmok ismert lidérces hagulatát figurazza ki: senki semmivel sem készül el idején, baj baj tetéz, öltözés, vetkőzés, sietés, mikor angolul kell beszélni, mindenkinek felmond a tudománya, vendégek utolsó percben mondanak le, nincs aki kiszolgáljon az asztalnál, a csirke még mindig nem kész és így tovább. A végén természetesen az amerikai dollárkisasszony beleszeret az inasba, aki azonban, nem kell megijedni, jogi doktor (száműzött orosz herceg mégsem lehet a Tovarisz óta) és mint vőlegény, menyasszonya pénzén megveszi tönkrement gazdájának téglagyárát, de társ-nak megtartja a régi tulajdonost. A szoba-lány, aki annyi bajt csinált, az amerikai papa házvezetőnője lesz, s a gyáros anyósát is feleségül kéri a híres orvosprofesszor.

Fényes Szabolcs zenéje talp alá való: a közönség nem bánja, hogy az eredeti vigiáték-

ből operett lett. Vaszary rendezése most is kitűnő, csak néhol a pesti középíjnom társa-ságot jobb modorúnak vélné az ember, mint ezt a bohózat beállítja. Upor Tibor diszlete ugyanis nem a felkapaszkodott lakását mu-tatja, hanem jóízű, szép, polgári szalont.

Izlésünk szerint kissé túl sok az anyós-vice. Feleslegesen. Gombaszögi Ella adja „Stefánia mamá”-t, akire vonatkoznak. Nem érdemli: nála jobb izléssel izléstelenséget markírozni talán nem is lehet. Sanghaj-Li paródiája, de egész Balzac Fabliaux-it idéző férfiütsége pompás. Kiss Manyi szobalánya Angosztura-keserű a túldekes pezsgőhöz — de ha vállát szobalányosabban tartaná.

**Z. Moin
Lász
Gombaszögi
Ella**

szobalányi nyersessége is hihetőbbé válnék. Estélyiruhája nem paprikácsirkét jelképez (paprikapiros csipkekendője ellenére sem), Szilassy és Pataky igen jól megílelnek szerepüknek, Z. Moinár is, — Szende Bessy. Simor Erzsé kedvesek.

r. a.

Szende Bessy, Bihary Nándor (Wellesz felv.)

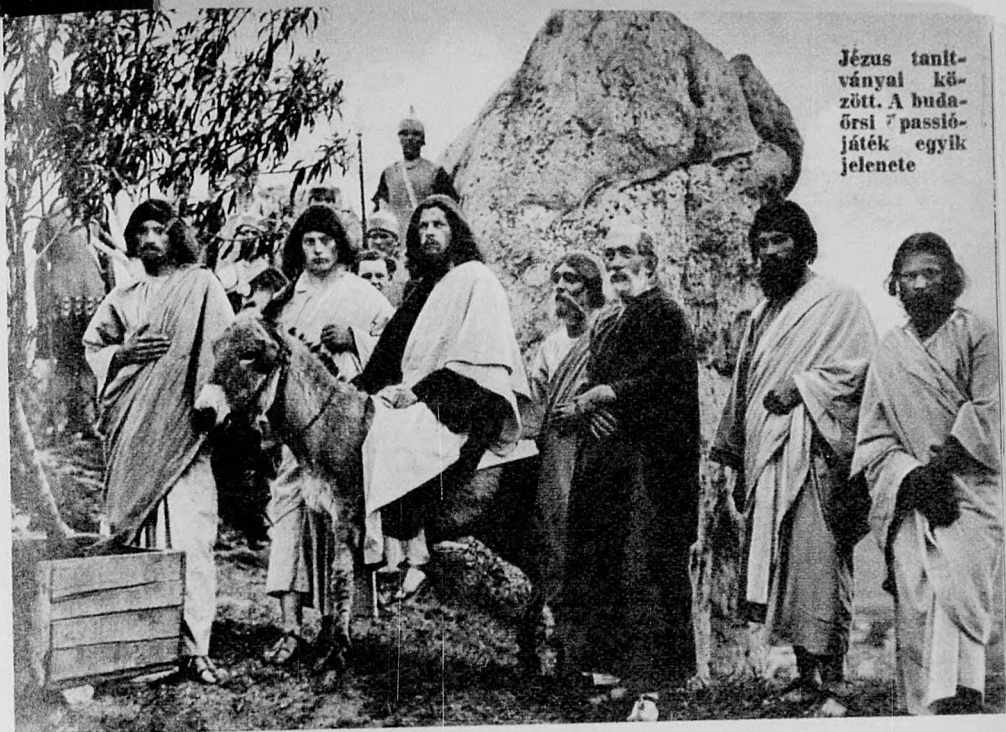

A Tündöklő Jeromos olvasópróbája a Nemzetiben. Koltay, Szörényi Éva, Szilassy, Apáthy, Szabó, Vándory Margit

Bajor Gizi próbál a Magyar Színházban (Az 1002-ik éjszaka) Dobos Anny, Bajor Gizi, Peéry Piri

A Szinarany próbáján a Nemzetiben. Lánczy Margit és Apáthy Imre egy jelenetet próbálnak. Johbról Abonyi Tivadar rendező

Jézus tanítványai között. A budaörsi 7 passiójáték egyik jelenete

Húsvéti passió

A harangok már énekelnek fenn a magas tornyokban, a gyenge zöld színekbe öltözött tavaszi tájak felett úszik, hullámzik a templomok üzenete, és az öreg harangozók újra elteszik a recsegőszavú vén kereplőket. Ezek a kereplők helyettesítették Nagyhat utolsó bánatos napjain a Rómába szálló harangokat. Abban az időben, amikor a kereplő lekerült a templom padlásáról, két héttel, húsz nappal a holdog Húsvét előtt, Bajorországban, az eldugott francia hegyi falvakban, messze Északon, nálunk Budaörsön és még számos helyen a világnak, megkezdődött a passiójáték próbaideje.

Ki ne hallott volna az oberammergau-i parasztek csodálatos szépségű, áhítatos, tiszta, szép passiójátékáról. Alois Lang, a kékszemű, csillogóhajú, szelíd faszobrász, aki néhány esztendővel ezelőtt még a Mi Urunk Jézus Krisztus fehér palástjában pá'maággal kezében jött be a tiroli hegyek közé felépített jeruzsálemi kapun, nemrég meghalt és nevét csak az egyszerű paraszt fejfa jelzi az ober-

ammergau-i temetőben. De alakját ugyanúgy nem tudja senki elfelejteni, mint az azoknak az egyszerű parasztembereknek, kézműveseknek, favágóknak képét, akik az apostolok, a kemény római katonák képében évről-évre elének varázsolják a kétezer esztendővel ezelőtti tragédiát.

A középkor híres volt pompásabbnál-pompásabb passiójátékairól. A francia királyok udvarában hermelinpalástos angyalok röpködtek az udvari passiójátékokon, a Szent Sír fölé arany mennyezetet állított a buzgó rendezői kegyelet, amely nagyobb pompát, nagyobb fényt akart a Világ Megváltójának győzelmére színpadra vinni, mint ami a Napkirály körül ragyogott. Ezek a fényes, aranycsillámos, biboros, hermelines passiók mind elmultak, elfakultak az évszázadok alatt, de a parasztek, az egyszerű nép ősrégi passiójátékai, amelyekben a Biblia kétezeréves igéi szólaltak meg, átéltek a korokat, királyokat és eljutottak a mi időnkbe is.

Magyarországon valamikor nagy híre volt

Délibáb

a mikófalvai passiójátékoknak, amelyeket egy ügyes üzletember hiába próbált világlátványossággá, idegenforgalmi fényponttá varázsolni. Oberammergau közelebb volt a hitetlen világhoz, mint a magyar hegyek, oda még eltaíált a külföldi, de Mikófalva egyedül maradt. Az illatos, tücsökzenés tavaszi alkonyatokon bizonyára ma is elindul a falu feletti hegyre az Úr kis serege. A kép tökéletesen bibliai: Elöl megyen az, aki görnyedt vállain a súlyos gerendákból ácsolt tölgyfakeresztet hordozza. A verejték igazi homlokán. Akik a korbácsot kezelik, nem kímélik a Kereszthordozó megszemélyesítőjét. A római katonák arca kemény és könyörtelen, az asszonyok szeméből valódi könny szárad. És a falu apraja-nagyja ökölbesorult kézzel figyel, miként viszik vesztőhelyére az Ember Fiát, aki megváltani készül a világot.

Budapest és a főváros környéke a híres budaörsi passiójátékokat ismeri, amelyek

szépségben, nagyságban nem maradnak el az oberammergaui játékok mögött. Az alacsony, sziklás budaörsi hegy csúcsán hideg szelek csattognak húsvét tavaszi ünnepén is. A bibliai Jeruzsálem kőből van itt felépítve, mert a díszleteket elsöpörné a gonoszkedvű szél. A budaörsi kőművesmesterek, asztalosok, ácsok, jó sok szabad vasárnapjukat áldozták rá, hogy ilyen szépen felépüljenek ezek a lapostetejű, fehérkockás kis jeruzsálemi házak, a kupolás templom, a római helytartó oszlopcsarnokos palotája. Természetesen nem hollywoodi méreteken, inkább a középkori festők eltorzult arányú kezdetleges, de mégis áhitatot gerjesztő bibliai városát látja az ember. Ebben a környezetben vonulnak fel húsvétkor a budaörsiek, hogy eljátszák Jézus kinszenvedését és dicsőséges feltámasztását.

A „színészek” közül nem szabad neveket kiemelni. Névtelenek valamennyien, de arcukon tiszta tükörképe ül annak a méltóság-

Jézus meggyógyít egy bénát. (Budaörsi passiójáték)

Déliláb

Jézus tanítványaival bevonul Jeruzsálembe. (Budaörsi passiójáték)

nak, annak a hitnek, szenvedésnek, jóságnak vagy bűnnek, amelyet a szerep beléjük oltott. Rendezőjük, a fiatal tanító elmondotta, hogy ezek az „apostolok” nehéz testi munka után csak esténként gyűlhetnek össze az iskola-teremben. Vastag ujjukat lassan végigszántva a Biblia kijelölt betűin, hangyaszorgalommal tanulják be évről-évre mondanivalóikat. Hogy mennyire komolyan veszik a passió szereposztását, azt misem bizonyítja jobban, mint-hogy Júdás szerepét senki nem akarja vállalni. Amikor a passió szereposztása megtörténik, láthatatlan változáson megy keresztül a máskülönben csendes, józan, szorgalmas kis falu. Az emberek kínosan ügyelnek arra, hogy szó ne essék viselkedésükre, hogy méltók legyenek az apostolok vagy az egyéb alakok szerepére, méltóságára.

A legnagyobb tisztesség a Megváltó alakját játszani.

Az olasz passiójátékokon ezt a szerepet csak az az ember kaphatja meg, aki az egész falu becsülését kiérdemelte. Józan, tisztességes embernek kell lennie az illetőnek, akiért a falu derék papja — rendszerint a passiójáték rendezője — tűzbe teszi a kezét. Ennek az embernek a játékok után is tiszta, szép életet kell élnie, hogy mindenképpen

példakép legyen a falu többi lakója számára. Az olasz húsvéti passiójátékokon ez a szerep meglehetősen erős szervezetet kíván, mert a kereszt, amelyet rendszerint a falu közelében levő magasabb dombra, hegyoldalba kell felvinnie a Megváltó alakítójának, kemény gerendákból van összeszegezve. A keresztrefeszítésnél a keresztre kötözött embernek csuklójába, lábába mélyen, kegyetlenül bevágódnak a kötelek. A töviskoszorú korona néha valódi vércseppeket gördít le a nagy szerep alakítójának arcán. Ennek ellenére nem tud a krónika egyetlen esetről sem, hogy valaki panaszszót ejtett volna.

Húsvét, a feltámadás nagy ünnepe igazi, mély bensőséges élmény ma is mindazok számára, akik örök kapcsolatban állanak a földdel. Ezek az egyszerű földművesek, a Feltámadásban a minden tavasszal megújuló életet érzik és a Szentírás húsvéti valóság-gal hússá-vérré válik bennük. Szép és gyógyó a nagyvárosok harangzúgásos, tömjénfüstös húsvéti körmenete, de aki fel akarja idézni maga elé a kétezer esztendővel ezelőtti ősi húsvét hangulatát, élményét, annak végig kell néznie egyszer a parasztok, földművesek passiójátékait is.

(—)

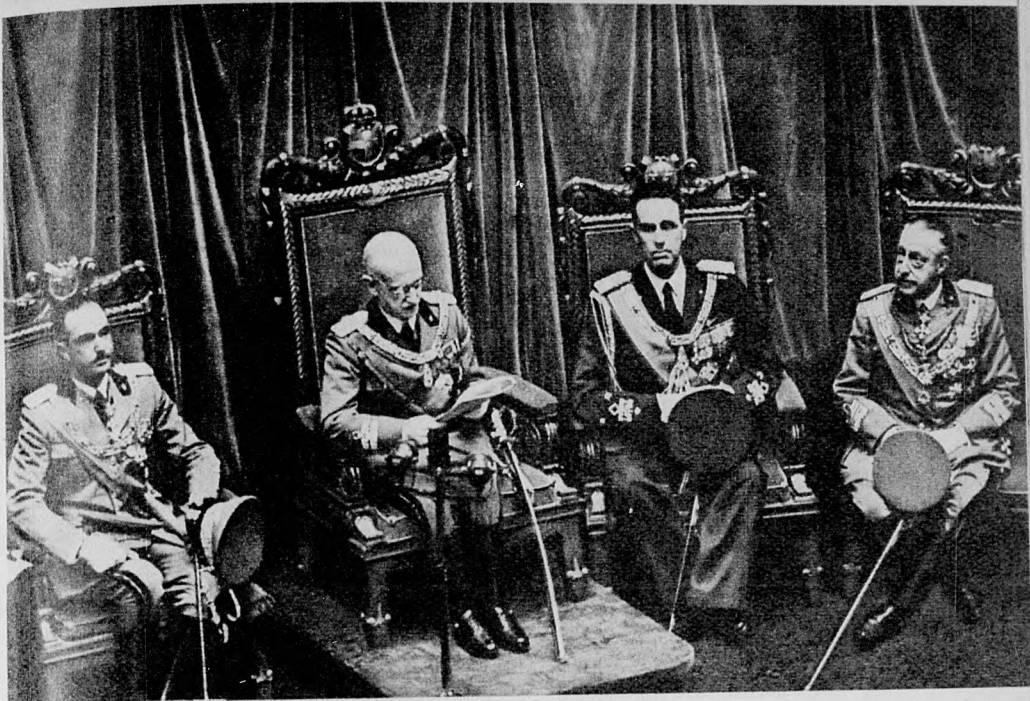
Ignác Rózsa „Ezer hold pipacs” című színdarabjának vígszínházi bemutatója fényes külsőségek között zajlott le.

Nagyon szép közönség gyűlt egybe. Érdekes, hogy a darab hangulatához híven a nézőtérben igen sok nő magyaros estélyi ruhában jelent meg. A művész-társadalom is igen szép számmal volt képviselve. Azok az ismert színésznők, akik nem voltak elfoglalva, mind megjelentek a bemutatón hiszen őket kétszeresen érdekelte a darab, tekintve, hogy egyik kolléganőjük írta. Már az első felvonás után sűrű tapsokkal hívták a szerzőnőt a lámpák elé. De Ignác Rózsa nem jelent meg, csak a szereplők köszönték meg a tapsokat. A második felvonás után a közönség már olyan viharosan tapsolt, hogy a kitűnő szerzőnőnek meg kellett jelennie a lámpák előtt. Természetesen nagy gyakorlattal hajolt meg a függöny előtt, hiszen ő mint színésznő már megszokta a rivaldafényt. A harmadik felvonás után, sőt a darab végén is sokszor kellett megjelennie Ignác Rózsnak a lámpák előtt. Ignác Rózsa, mint szerző nagyon gavallérosan viselkedett a szereplőkkel szemben. Az utóbbi időben a színészek igazán nem voltak elkényeztetve a szerzők gavallériája által, de Ignác Rózsa minden egyes szereplőnek — pedig nagy személyzetű a darab — vett ajándékot. A hölgyek például mind virágot kaptak. Az egyik gyermek-

Ignác Rózsa színdarabjának két főszereplőjével, Tolnay Klárával és Makay Margittal a premieren (Wellesz felv.)

Délibáb

Az olasz király és császár trónbeszédét mondja a parlamentben. A király mellett balra Umberto trónörökös, jobbra az aostai herceg

Az angol király és királyné, Lebrun köztársasági elnök és felesége, Mary özvegy angol királyné a londoni Covent Garden díszelőadásán. Erzsébet királyné ezüsthímzések tülkriszalinát viselt, mesébe illő ékszerekkel. Madame Lebrun pedig uszályos aranybrokát toalettet, haján szikrázó diadémmal. Mary özvegy anyakirályné ékkövekkel kivarrt nehéz selyemruhában volt, nyakán felbeesülhetetlen értékű gyöngysorát viselte

Pásztor János szobrászművész

szereplő futballabdát, a másik nagy doboz esokoládét.

Pásztor János, a kiváló szobrászművész a multkoriban egy napra lerándult szülővárosába, Hódmezővásárhelyre. Egy napra rándult le, de az egy napból egy hét lett, majd kettő. Pásztor barátai már nyugtalankodni kezdtek, a Fészek tagjai meg testületileg levelet írtak a kitűnő művésznek, hogy jöjjön már vissza, csak nem akar örökké Hódmezővásárhelyen maradni. Jól sejtették a barátok és klubtársak, a kitűnő Pásztor Jankó olyan jólérezte magát szülővárosában, hogy elhatározta, nem jön egyhamar vissza Pestre. De a baráti és klubtársi levelek mégis meghatották. Ez a ragaszkodás megindította a művész szívét, már azon volt, hogy egy szép hosszú levélben köszöni meg a nagy érdeklődést, de aztán mégis erőt vett magán és csak ebben a vicces pár sorban válaszolt.

„Barátaim, köszönöm a szives érdeklődést. Jól esett. A költő azt mondotta: Szobor vagyok, de fáj minden tagom. Én úgy látom, most így kell módosítani a híres verssort: Szobrász vagyok, de fájok minden tagnak. Őlel mindnyájatokat szeretettel Jankó.“

Az iskolatörténelemeknek mindig nagy keletjük van. A jó tanulók szeretnek

visszaemlékezni az iskolai évekre, ahol sikereket arattak, a rossz tanulók már csak azért is szívesen emlékeznek vissza az iskolaévekre, mert elmúltak. A Pesti Színház próbaszünetében is éppen iskolatörténekekkel szórakoztatták egymást a szereplők, amikor Bulla Elma megérkezett a színházba. Bullát nagy örömmel üdvözölték a tagok. Ebben az évadban a kitűnő színésznő keveselt szerepelt. Most viszont kitűnő szerepet kapott, úgyhogy a közönségnek rövidesen alkalma lesz egy igazi Bulla-alakításban gyönyörködni. Szóval Bullát is megkérték, hogy mondjon ő is egy történetet az iskolai évekből. Bulla Elma a következőket mondotta:

— A fizika bizony az elég nehéz tantárgy s valljuk be, az osztályban mindig akkor volt a legnagyobb drukkk, amikor a fizikaóra köpetkezett. Ezekre az órákra valóban készülni kellett, mert csak ténye-

Bulla Elma

ket lehetett mondani. Mellettem egy halványszőke kis leány ült a padban s arról volt nevezetes, hogy majdnem sohasem tanulta be a leckét. Viszont ő volt a legkedvesebb leány az osztályban, pompás humora volt, sokszor még a tanárokat is megnevettelte. Egyik napon amikor egyáltalán nem készült az én kis osztálytársam, különösen nagy izgalommal nézett a fizikaóra elé. Mivel — mint

Déliab

Greguss Zoltán nagysikerű előadást rendezett. Közreműködtek Maróth Anni, Greguss, Basillides Mária, Ákom Lajos (Wellesz felv.)

Csók István festőművész

mondta — be sem nézett a könyvbe, egész biztos, hogy ma felelni fog. Balsejtelmé valóra vált, mert mingyárt az óra elején a tanár felszólította és az aznapra esedékes tananyaghoz híven egy látesövet nyújtott át.

— Nos, mondja meg, milyen láteső ez.

A székeség nagy zavarba jött. Elkezdte forgatni a látesövet, majd belenézett.

— Kérem... — felelte az osztály haragó kacaja közepette — kérem tanár úr, ez egy nagyon jó láteső...

*

Csók István, a nagynevű festőművész, amikor társaságban van, rendszerint kettős ostromnak van kitéve. Először a névaláírásokért rimánkodók hada ostromolja, másodsor pedig a kérdezősködők serege, akik mind a művészetének „titkai” iránt érdeklődnek. Az ilyen érdeklődők tudniillik nem tudhatják azt, hogy a művészetnek egyáltalán nincsenek titkai. Illetve egy titka mégis van a —

leheltség. Legutóbb társaságban különösen egy igen fiatal festőművészreménység érdeklődött Csóknál a festészet titkai felől. Igaz-e az — kérdezte, hogy fiatalon kell kezdeni a festészetet és hogy aki idősebb korban kezd hozzá, abból sohasem válhatik igazi művész? És végül, hogy abban a korban, amelyben ő van (már mint a fiatalember) lehet-e már elkezdni. Csók István jóindulatúlag megmagyarázta, hogy a művészet nincs korhoz kötve, aztán mosolyogva tette hozzá:

— De hiszen maga, fiatal barátom, még ráér megkezdeni a munkát.

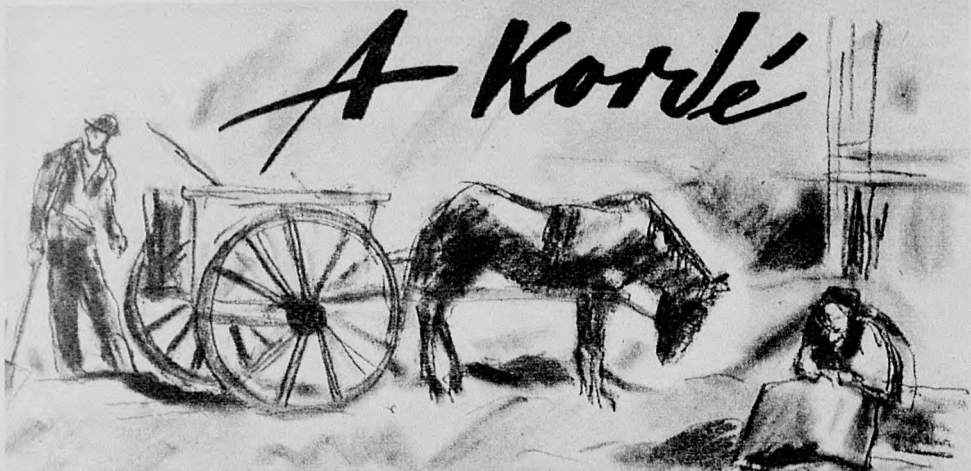
— De mester — lelkendezett a fiatal ember, — hiszen a mesternek már az én koromban — tudtommal — igen sok műve ismert volt.

— Lehet, de én viszont nem kérdeztem, hogy mikor kell kezdeni — válaszolt Csók István.

Balogh László színiigazgató társulatával most kezdte meg előadásait nagy sikerrel Kareagon (Dularics felv.)

Délibáb

Irta: BIBÓ LAJOS

I.

Az ég fehéren izzott, a súlyos fény elterülve, egy helyben reszketett a homok felett. A föld meghasadozva, kiégett gyepeivel és porrá omlott rögeivel nem lélegzett többé. A süket levegő szikrázó magasságában a delelő nap vigyázta az égő csendet. A gödrök, a földhányások és a távolbavesző kanális felett nem mozdult a levegő, a partokon cicindélák legelészték, a vakondtúrások göröngyei között futók és katicabogarak hűsöltek és a magasságban egy magányos kútágas roskadozott. Szél nem járt és a pusztá, egy meghasadt roppant hárfá kristályokra tört zengését ringatva, augusztus lán-goló dalát énekelte a mindenségnek.

A kanális szájánál, ahol most a kubikusok dolgoztak, kordéba fogva, lehajtott fejekkel lovak bóbiskoltak, tompa, alig hallható rúgásokkal döngötte a földet, vagy fölesapva farkukkal a hátukról és nyakukról felszálló legyek után. A part alatt elől, ahol az ásó meredek oldalt vágott a kubiknak, elszórva a kisebb gödrök között, emberek mozogtak és hallatszott a talicska nyiszorgása. A deszkapallón búrkalapos, szakállas férfi állott, lent pedig egy ember kalapálta a talicska abróncsán a kapa élet.

A munka, az élet, amely itt mozgott, dohogott és verejtékezett, elveszett, elhalt és hang nélkül olvadt bele a forróságba és a végtelenné tűnő pusztába, amely eltikkadva, de mélyén mégis szomjasan itta magába a napot.

II.

Harmadik hónapja kubikoltak.

A kanális az ártérhez ért, csak éppen a zsilippel, meg két oldalt a töltéssel voltak még hátra. A kevés beszéddel járó nehéz munka, amely végtelen egyhangúságában néma és tompa türelemmel egyforma mélyen hallgatott ember és állat, elnyújtotta a percek, a napot, az időt, amely ebben az élő, szinte megkövült nyárban, lomha, fájdalmas

és üres lassúsággal cammogott a szeptember és az illatos szelek felé.

Mihály talicskával vergődött, meg az aszszonnyal, aki, hogy a gyereket a tavasz elvitte, az emberrel együtt hagyta ott a várost, hogy útnak induljanak a kordésokkal.

Az ember, Mihály fölmézett a delelő napra, azután a lapátot, nyéllal fölfelé, beleállította a talicskába hányt földbe. Az asszony a nyakába akasztotta a cukorspárgából összetódózott istrángot és nekifeszült. Mihály pedig emelve, a nyaklóval előredült és megindultak a talicskával a homokos felé. A parton lassú körforgással a kordék váltották egymást. Mihály fölérve kiborította a földet.

— Hej!... Olasz!... — kiáltotta a szakállas a pallón.

Mihály a hang irányába nézett.

— Jöjjön kend ide! — szólit amaz és maga is elindult.

Mihály kibújta a nyakló alól és bevárta a szakállast.

— Itt vagyok... — mondta, ahogy az odaért.

A mérnök intett.

— Gyűjlek kend!

Mihály kifújta az orrát és a felkötött gatyán hátrább igazítva a csomót, előre lépett.

— Meggondoltam — mondta a mérnök és megvakarta a szakállát. — Hát nem bánom.

Mihály nem szólott, de előntötte a belső meleg. A kordéról, a Tápai kordéjáról volt szó, amely tegnap óta gazdátlanul állt, mivelhogy a ló keserű öregségében elúnta a robotot és megdőglött.

— Hát ha már ketten vannak, keressenek többet — folytatta a mérnök. — Nem bánom, ott a kordé, az nagyobb, mint a talicska. Hanem aztán, ha baj, ne én legyek az oka.

Mihály kezébe fogva leeresztette a kalapot.

— Megköszönöm... — szólit és hirtelen szippantott az orrán.

A mérnök indult:

— Reggel kezdheti kend, aztán úgy számlunk.

Mihály fölvette a kalapot, visszatérve szó nélkül fogta a talicskát. Lent a harmadik ásonyom után megállt.

— Aszonta — nézett az asszonyra — nem bánya... Ha mán ügyis ketten vagyunk...

Az asszonyban föltrebbent az öröm:

— Aszonta?

— Azt.

A harmadik fordulónál Mihály hátratolta a kalapot és fütülni kezdett. Az asszony szíve fölött galambok röpködtek és úgy tett szét neki, hogy a mezőn, amely ide látszott, ezer egybeolvadó hang énekel. Azután hirtelen számolni kezdett. Hat hétig bizonyosan maradnak még, az pedig negyvenkét nap, ugyanannyi kubik és leginkább harminc pengő. Huszonnyoce és harminckettő között ingadozott és arra a gondolatra, hogy több is lehet, a szíve hangosan verni kezdett.

— Mennyit gondolt kend? — fordult az emberhez.

Mihály már tegnap óta számolt és mindent összevetve harmincnyolc forintot gondolt külön, a kordéval.

— Ha nem esik, így tart tovább is az idő, hát akkor harminckettő, harmincnyolc.

Az asszony nekiveselkedett és megfeszítve lábát a hajlason, húzni kezdte a talicskát.

Másnap Mihály állt a kordé elé és húzta estig. Az asszony tolt, vagy segített a lapátolásnál. Fél kubikkal tetejézték a tegnapi. Mihály egészre számított, de hát az első nap baj volt a kordéval, nem ismerte még a játékát. Reggel vidáman ébredtek és halálos fáradtsággal ültek le este a tűz mellé. Másfél kubiknál ma sem vitték többre és ez Mihályt megriasztotta. Nem jól számolt talán? Utána gondolt a dolognak. Hm... Hát akkor bizonyosan fáradtabban ázott.

Reggel köhögött s mintha szárazságot érzett volna a hátában. Száraz betegsége volt, hát a dolog nem nagyon aggasztotta. Délben olyan gyilkos szárazsággal sütött a nap, hogy a kulacsot harmadszor is megmerítette.

— Tróbálnám mán én is... — bátorkodott az asszony.

Mihály meghökkent.

— Té?...

Az asszony ránézett:

— Nem nehéz, kend mög addig legalább pihen.

Este leültek a tűz mellé. Az utolsó láng is ellobbant és az ég egyik kitisztult tengere alatt feltűnt az esti csillag. A magasból esend szitált és a földön titkon felsőhajtott a csillagok felé. Valaki halkán dudorászott és az ismerős ének utat nyitott a levegőben, amelyben gondolatok szálltak és halkán földet értek az odahagyott messzi eperfák alatt. Mihály hazáig erő képzeletében a padot, majd a szomszédos kerítést látta... A gyerek — mintha még mindig élne — az árokban feküdt és kacagott a kutyára. Az állat libgett és hátralapulva leste, mikor kaphat a

játszó pajtáshoz. De ebben a pillanatban a kép eltűnt s a Mihály gyomra hirtelen megkönnyült és a beleim hideg tekerződött föl. Ha fél kubiknál nem viszi többre, húsz forintra sem számíthat.

Mellette valaki ásított.

Az asszony már feküdt. Mihály nem szólt, darabig várt, azután leheverődött melléje. A Göncöl a feje fölött állt, amikor elaludt.

Másnap fél délre végzett az első kubikkal. Úgy érezte, a tüdeje mozog, veri két oldalát a bordákat és a teste jobban cnehezült. Kez napig bírta, akkor aztán az asszony nem várt tovább, beállt a két rúd közé.

— Nacsak! — mondta Mihály és megállt az asszony előtt.

Az fogta a rudat.

— Éccör nál... Hadd tróbálom!

Mihály köhintett.

Igy telt el a nap, a tizedik, de az egész nem adott többet. Mihály a kordé mellett haladt és most látta először tisztán az embereket meg a lovakat, a halálosan tompa munkát és úgy rémlett neki, hogy valami különös vigasztalanság és céltalanság nehezedik körülötte a földre. Egyszerre törpének, tehetetlen lélegnek érezte magát és az a reménytelen, végnélküli, halálos harc, amelyet itt folytattak a földdel, amely mint egyetlen darab porszemét hordta magán őket, a lovakat, a kordékat, munkájukat és egész észrevétlenül elmúló életüket, ezzel a rázuhanó gondolatai egyszerre kietlen pusztává hervasztott mindent a lelkében.

Az asszony a két rúd között előregörnyedve, zihálva húzta a kordét.

Mihály a tarkójára nézett, ritka fakó hajára és látta, a sovány hát jobb lapockáján eleven sebet dörzsöl a kötél.

Ha siet, már mint ő — futott át rajta, — estig a két kubik bizonyos. Akkor, ha nem is harmincnyolc, hát harmincecal csak többet ad a hátralévő idő, ennyi pénz elég lesz ahhoz, amit akar.

Az asszony megbotlott.

Negyvenért viszont — fűzte tovább gondolatait, — szóval ezért az árért, ha koráb-

[Másnap Mihály állt a kordé elé...

Délibáb

ban nem is, az őszi vásáron csak megveheti azt, amit akar — a lovat. Tavaly harminnyolcra hagytak egyet, szinte erőltették. Csak a munka tartana tovább, vagy a napok ne lennének ilyen rövidek.

Az asszony fujtatott és hirtelen megállott. Mihályban zuhogott az erő. Abban a vad sietésben, amelyben sóvár és mohó képzeletében rohant a negyven, a ló, kitágult élete felé, csak a látás és a saját gyöttrő akarását érezte. Az ijedtség és a rémület horkantott benne, hogy az asszony váratlanul megállott. Nem tudta hirtelenében külön választani magában az ábrándot és a valóságot, annyit érzett csak, hogy valami húzza, előtte van, nem akarja tovább engedni és a kötéllal vad dühvel előrevágott:

— Ne, tee!... — ordított és szétvetett lábbal oldalát állt.

Az asszonyt sovány, agyonkínzott, nyomorult hátán érte az ütés és a száraz bőrön átserkedt a vér. Sikoltott és hátradöbbenve az ember arcába meredt.

Mihály ránézett és feleszmélt.

Szívében vész háborgott. A nyomorúság, a nehéz harc felzúdult szennyes tengere. Körülnézett és egyetlen élő tekintettel lebunkózta maga körül az embereket, a kubikot, a földet, az egész gaz és bitang életet. A kötéll ott volt a kezében. Marokra fogta és föl-vágta a fejét. De nem mozdult meg. Félt, ha fölemeli a lábát, rettenetes lépése alatt megindul a föld.

Darabig várt, azután megragadta a kordét, fölemelte és oldalra billentette.

Az agyagos homok puffanva fordult a földre.

III.

Este kirázta a hideg, de nem szólt az asszonynak, mert látta, hogy az arcán barázdát mosott a könny. Hanyatt feküdt és nézte az csillagokat, amelyek a magasban hallgatták és éjjelfelé mosolyogtak a földre. A gyermekkora jutott eszébe és úgy rémlett, mintha a közelben arató leányok énekelnének. Nyomban rá hűs szél húzott el az arca előtt és érzett a learatott gabona és a száradó széna illata. Felemelkedett és a pallóhoz érve lelépett a kubikba.

Mire a fiastyúk átkerült a keleti égboltra, három ásonyomnyit fölcalcskázott a partra. Akkor visszalopózkodott és aludt fölkelésig.

A második héten aztán már sem fáradtságot, sem fájdalmat nem érzett. Néha negyed kubikot is felhordott éjszaka és úgy számolta, hogy így a tizenkét forintnál tart. A harmadik hétre árnyékká fogyott, azért mégis könnyűnek érezte magát és jobban bírta a munkát, mint azelőtt. Elhagyta a köhögés is és a vér most már csendes szivárgással folydogált a tüdejéből.

Ezen a napon a kordék már nem dolgoztak és a mérnök délben harmadmagával érkezett vissza. A zsilipnél álltak és németül beszéltek. Este a mérnök azt mondta, előbb fizet, azután áldomás lesz, holnap pedig mindenki mehet haza, a kanális elkészült.

Mihály negyvenkét forintot kapott — külön.

Alkonyatkor Szijjártó megállította:

— Hát — mondta, — ha akarod, ötven, aztán lögyön a tiéd.

Már mint a ló, amit Szijjártó most megvételre kínált.

Mihály szédült.

— Negyvenet se ér.

Szijjártó köhintett.

— Erős, oszt tégöd bizonyosan kiszógál.

Mihály a kordét látta maga előtt, meg a lovat, amint az asszony nézi, oszt gyönyörködik benne.

— Löhet... — mondta és a hangja remegett. — Löhet, hogy kiszógál, hanem azér mégis csak negyven. Sé több, sé kevesebb. Negyvenet adok érte... — tette hozzá.

Szijjártó a földet vizsgálta.

— Na — vetette föl a fejét. — Hát...

A két kéz előrenyúlt és hirtelen összetalálkozott. Mihály széthúzta a zacskó száját és olvasott.

— Egy... Kettő... Negyven...

Nem szólt a dologról az asszonynak, egész éjjel nem aludt és napfölkelte előtt talpon volt. Szijjártó éppen vezette oda a lovat. Mihály a kordé elé fogta és megszorította az istrángot.

— Hát Isten álgyon mög... — mondta Szijjártó.

— Isten... — köszönt Mihály, azután az asszony felé fordult, aki éppen ébredezett. Az ember arcába nézett és mindent megértett. Szemét előntötte a könny és gyermekes, nagy zokogással két tenyerébe fogta a fejét.

A karaván délfelé indult el.

Az úton az ember, Mihály vezette a lovat és két napig a többiekkel haladtak. Akkor este Mihály azt mondta, fölfekszik a kordéba, mert fáradt.

Az élet már rég elköltözött belőle, a ló meg az asszony tartották benne csupán a lelket. A szíve alatt egy nagy, mélyvizű tó pihent és a közepén, az üvegpalota előtt halott kisfia játszott a kutyával.

Az éj zengett és az út mellett szeptember ezüst harmatától ázott a mező.

Mihály a kordéban lehúnyt szemekkel feküdt.

— Julis — szólalt meg éjjelfelé és föl-nézett; az asszony megállította a lovat és hátrament, hogy megigazítsa rajta a subát.

Olyan csend hallgatott, hogy hallatszott a föld lélegzése.

Mihály az asszony tekintetét kereste. Amikor megtalálta, megpihent és érezte, hogy a szívért angyalkezek emelik.

— Mőgütöttelek, Julis... — mondta és mosolyogva az asszony száját figyelte.

— Mihály... — suttogta és megragadta az ember kezét. — Mihály... Mihály!... — mondta szívszakadva mégegyszer.

Hanem a halott már nem felelt.

Julis megdermedt és remegve Mihály ajkára nézett. Darabig várt és ekkor letérdelve, fenhanganon elkezdte mondani az Ür-
imát.

Aztán elterítve a halotton a subát, csendesen előrement és lehajtva fejét, megindult a lóval — hazafelé...

A húsvét a jókedv, a mosoly ünnepe. Két nap csupán, a betűk pirosan kunkorodnak a naptárlapon, biztatják a hétköznapok fáradt robotosait, hogy ez alatt a két nap alatt szabad jókedvűnek, gondtalanoknak lenni, s hinni az örök „feltámadásban.”

Talán azért van ez így, mert a húsvét a tavasznak jutott, a természet feltámadásának idejére s az ember méltó igyekszik lenni a természethez. Szerke az egész világon kedves népszokásokkal tele az ünnep két napja, évezredek emlékekkel, jelképekkel, amelyek szinte védjegyei lettek a húsvét ünnepének. Kísnyuszi, néhánynapos tavaszi csibe, bárány, a barka vattás, puha virága, a hímes, piros tojás, a húsvéti locsolkodás kedves

Délibáb

szokása, nos és nem utolsó sorban az ünnepi finom falatok.

A magyar húsvét kedves szokásaival, főleg faluhelyen, talán legszínesebb az egész világon. Nagyszombat egész napján készülődik a falu, hogy a másnapi húsvétreggelen csibe-csipogással, báránybégetéssel, finom falatokkal és italokkal köszöntse a feltámadás ünnepét. Alig marad egy-két bárány a legelőn, mind a faluba viszik az ünnepre. Az öreg kotló is odakölesönzi az embereknek kosárnyi kicsibéjét, a nyuszi az erdőben két lábára ágaskodva örül az „amnesztiának”, amelyet a néphit szerint ezen a napon élvez, mert hol is lenne az az elvetemült ember, aki húsvétkor puskacsőre venné a kis vadat.

Húsvét második napján aztán sikongástól langos a falu. A lányok akár egész évben ne mosakodjanak többet, annyi vizet kapnak a nyakukba ezen az egy napon. De szívesen állják. Visszafizetik ők ezt egy esztendőn át sokszorosan is.

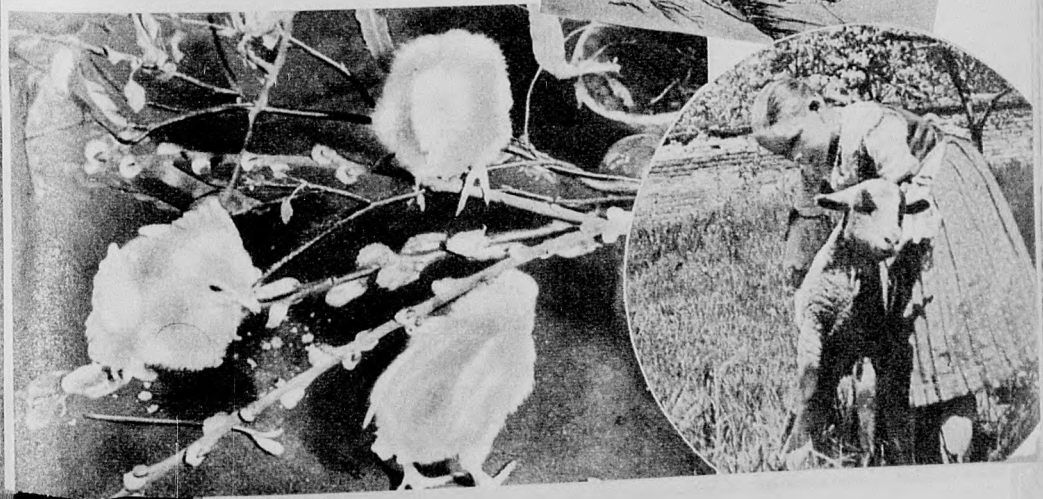
Nagyjából az egész világon azonosak a húsvéti szokások. A városok húsvétja is csupán annyiban különbözik a falusiakétól, hogy a gavallér nem vizes vödörrel, hanem finom parfümmel öntözi meg szíve hölgyét. De a

Délihál

húsvét jelképei itt is ugyanazok maradtak. Amerika tojásba ülteti szép színésznőit, vagy nyuszivá öltözteti őket, Németország felvonulásokat rendez, ünnepi játékokat, Anglia pazar lakomákkal ünnepli a húsvétot s az uccára viszi az ünnep kis kedvenceit, a csirkéket, a nyulakat s a bárányt. A keleti népek húsvétja inkább művészi megnyilatkozások alkalmá. A kínai képzőművészet húsvéti kiállításal idézi a feltámadást. S néhány esztendeje a színjátszást is bekapcsolták a passiójátékok keretében a húsvéti szokások közé.

Végeredményében ugyanaz az ünnep minden országban, minden népnél, faluban, városban egyaránt. Az „ember” ünnepli a békét, a tavaszt, az örök megújulást.

Husvét verserex

Istenkém, hogy tyúkanyónak
mennyi dolga lesz maholnap:
karattyol a kotkodács,
kell a sok piros tojás.

Kell a tojás, a rovatos,
a rajzos meg az iratos,
a faluban a leány
ezt csinálja mindahány.

Maris írja, Trézsi rójja
ajándékoznivalóra,
ha jön a legénysereg
s a két lányt locsolja meg.

Faluhelyt nem megy ez símán,
kútnál sikongat a két lány;
csurom Maris, vizes Trézsi,
az apjuk kacagva nézi...

Bezzeg itt benn a városban
finoman megy ez már mostan;
langyos, rózsavizes holmi,
ugy illik itten locsolni.

A tojást nem a tyúk tojta,
cukrász keverte, kotorta;
Maris Märy, Trézsi Tery,
legény locsolni se meri.

Csupa üvegházi virág,
nem világom ez a világ,
nincs itt lány se, de még kút se,
nem élet ez, istenuccse...!

Jött a husvét, odajártam
emlékimmal a határban
s hej! Marisom, Trézsi lelkem,
tinálatok ünnepeltem!

SZEGEDI ISTVÁN

Peregé
Film

EASTER TRIKS,
a Metro fiatal kedven
kellenes húsvéti ünnepe
ket kíván a Délib
olvasóinak

mán,
tan ;

t se,
!

kem,
TVÁN

Hollywoodban

menyegzői hangulat van. Ezekben a hetekben három népszerű pár tartotta, illetve tartja esküvőjét. A napokban esküdtek egymásnak örök hűséget Carole Lombard és Clark Gable. A másik két világhírű pár: Annabella és Tyrone Power, Barbara Stanwyck és Robert Taylor.

Az esküvőknek rengeteg romantikus és nemromantikus előzménye volt. Clark Gabletől semmiképp sem akart elválni az első felesége s így az új házasság Gablenak közel félmillió dollárba került, ha az első feleségének fizetett lelépési díjat, a nászajándékot és más költségeket számítunk, nem beszélve az új luxusvilla költségeiről. Közben a filmtársaságok megpróbálták a közelgő házasságot megakadályozni azért, hogy Gable és Lombard között ellentéteket szítottak. Ez a sajtóháború azonban nem

vezetett eredményre. Az esküvőt megtartották.

A Tyrone Power—Annabella-nászt még erősebb eszközökkel próbálták lehetetlenné tenni. Először távolkeleti útra akarták Powert küldeni, majd amikor erre nem volt hajlandó, fizetésemelést helyeztek kilátásba arra az esetre, ha nem nősül. Ugyanilyen fogásokkal iparkodtak a Taylor—Stanwyck-házasságot lehetetlenné tenni.

A háttérben persze a filmgyárak üzleti érdekei szerepeltek. A gyárak nagyon félnek attól, hogy a népszerű szerelmesszínészek nem lesznek olyan népszerűek, ha a rajongó kislányok megtudják, hogy éppen most kötötték szerelmi házasságot. Amerikában mindenekeelőtt a „box office return”, a pénztári jelentés számít. A filmcézárak attól rettegnek, hogy a jelentéseken meg fog érződni az új szerelmi házasságok hatása.

HÁROM
ÚJ AMERIKAI
FILMCSILLAG

Arlene
Whelan
(Fox)

Marie Wilson

Ann Sheridan

Világhírű

A Warner filmgyár szerződtette Franklin Rooseveltet, az Egyesült-Államok elnökének harmadik fiát, aki nemrég végezte el az egyetemet Virginiában. Franklin Roosevelt a filmgyár kereskedelmi osztlányán kap vezető állást. Az elnök legidősebb fia, James Roosevelt a múlt év elején lett a Goldwyn-filmgyár alnöke. Cége képviselőjében a múlt héten Londonba utazott, hogy fontos filmtárgyalásokat vezessen angol filmkörökkel.

Frank Borzage, a Foxgyár világhírű rendezője Kínába utazott. Új filmje

Franchot Tone

Gail Patrick

Margaret Talliehet

kínai tárgyú és ez a címe: Száz ember egy gerendán.

Walt Disney háromszáz kitűnő rajzolójával megkezdte a munkát új óriási színes rajzfilmjén. A „Hófehérke” utáni nagy film címe: „Kék madár” és Maurice Maeterlinck világhírű művéből készül. Maeterlinck harmincezer dollárt kapott Disneytől.

Jean Renoir „Játékszbátyj” című filmje elkészült a legnagyobb francia filmtelepen, Joinville-ben. A női főszerepet Nora Gregor játssza.

A franciák is Schubert-filmeket készítenek. A film címe: „Szerenád”, a főszerepet Claude Dauphin játssza.

Franchot Tone, a „Hindu lánzsás” és más nagysikerű filmek rokonszenves főszereplője — mint ismeretes — fél évvel ezelőtt csalódottan elhagyta Hollywoodot. Nem volt megelégedve új szerepeivel. Nagy szerepet játszott távozásában az a tény is, hogy felesége, Joan Crawford válni akar tőle. Hollywoodi körökben azt rebesgették, hogy a házasság felbomlásának az az oka, hogy Tone csillaga letűnőfélben van a hollywoodi égbolton. Nos, a Tone — Crawford-pár életében két esemény történt. Az egyik: a bíróság nem mondta ki a válást, amit Joan Crawford kért. A másik: Tone fellépett a Broadwayn és mint színésznek olyan óriási sikere volt, hogy a filmgyár dupla gázsival visszaszerződtette.

Egy francia vállalat megfilmesíti Clemenceau életét. A francia államférfiről szóló filmnek „Tigris” lesz a címe.

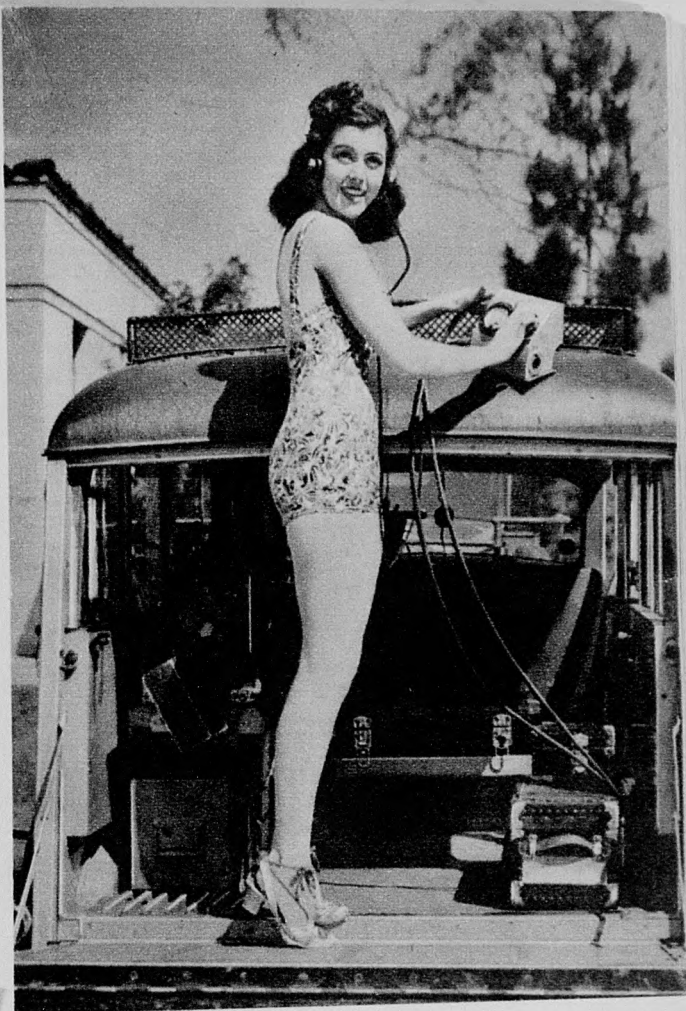
Délibáb

**Ann Rutherford
a hangfelvételi kocsin**

Merle Oberon a francia óriásgözös, a Normandie felé délnélén április elsején indult New-Yorkból Londonba. A filmsztár most fejezte be a „Wuthering Heights” című filmet, amelynek férfi főszerepét Lurence Olivier, a híres angol Shakespeare-színész játszotta.

Carole Lombard most fejezte be új filmjét, amelynek címe: „Egymásnak teremtettek.” A férfi főszerepet az „Asszonyeszély” híres férfi főszereplője: James Stewart játszotta. A film nagy meglepetés lesz, mert Carole Lombard, az újdonsült Mrs Clark Gable: teljesen új oldaláról mutatkozik be.

A New-York melletti új filmvárosban, Atlantisban hatalmas kivándorló filmet készítenek. A film főszereplője az amerikai ősvadon lesz, amit az Egyesült-Államok első kivándorló győztek le. Amerika legkitűnőbb operatőrjét szerződtették a filmhez. A társaság a film külső felvételei céljára egy egész erdőt vásárolt meg és egy favágó csapatot szerződtetett. A film legérdekesebb része az lesz, amint a hatalmas szálfákat kivágják, az óriási gyökereket kiássák

és az ősvadonból szántóföldet teremtenek.

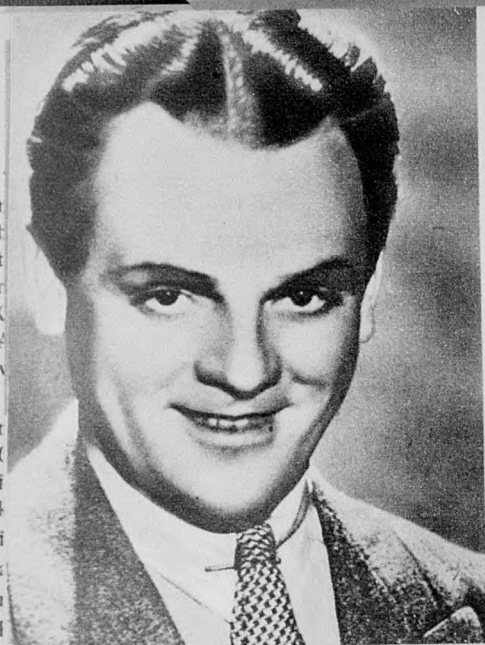
W. S. Van Dyke, a Metro „legdrágább” rendezője, aki a gyár milliós filmjeit irányítja s azokban ezerszámra foglalkoztat szereplőket — a magánéletében nagyon is emberkerülő. Legszívesebben Brentwoodi otthonában tartózkodik, feleségével és kisfiával. Az ő „családi film”-jében mindössze hárman szerepelnek.

Dorothy Lamour

Délibáb

HOLLYWOODI
FÉRFISZTÁROK

James
Cagney

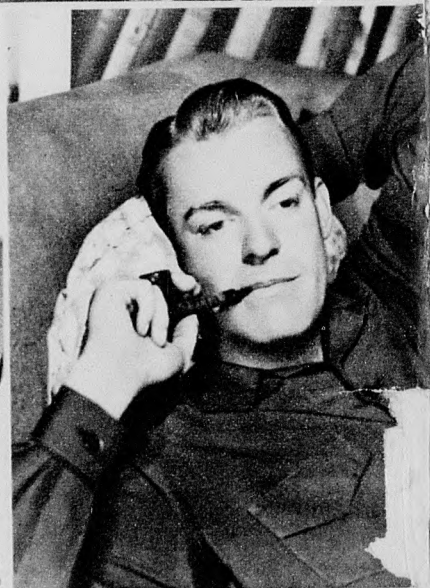
Natter
Pidgeon

James
Stewart

Fernand
Gravey

Dennis
O'Keefe

Jeanette
új

Luise F
dard,
Egyed
eimű d

A METRO BEMUTATÓI:

Jeanette MacDonald és Nelson Eddy
új nagy filmje: Szerelmesek
(Sweethearts)

Luise Rainer, Paulette Goddard,
Székely János és
Egyed Zoltán „Sziüiskola”
című darabjának filmválto-
zatában

A LEGFRISEBB MAGYAR

FIL

ÉRIK A BUZAKALÁSZ
Erdélyi Mici és Szilassy
László

Kiss Ferenc és Jávor Pál
a „Toprini Nász”-ban

GYAR

FILMTERMÉS

ASZ
assy
szló

Simor Erzsi, Páger
Antal és Szilassy
László a „Szervusz
Péter“ című film-
ben

**BOLONDOS
ÁPRILISI
IDŐ**

Valóságos
nyári naptény...
Jean Parker
(Columbia
felv.)

Tréning után.
Ann Ruther-
ford

Áprilisi
délután.
Ann
Morris

Tavaszi zápor.
Joan Sayers
(Metro felv.)

**Chat
Noir**
*kőlnivix
nemes és egyéni*

Délibáb

Utaspont

írta Torday Sándor

Egy kort, századot gyakran éppen azok az események, szokások jellemzik legjobban, amelyekről a kortárs tudomást sem vesz. Természetesnek találja, nem tűnik fel, nem szúr szemet, de meglepően hiányozna, hogyha hirtelen megszűnne.

A mi évszázadunkat meglepően jellemzi a reklám. Reklám — csúnya idegen szó, de nem tudok helyette jobbat, amely ennyire híven kifejezné a hirdetés különféle változatát és ennyire átment volna a köz-tudatba — kell a portékának, reklám kell a színháznak, színésznek, egyszerűen a művészetnek, reklám kell a politikusnak, a tudósnek, az egyénnek, a tömegnek, reklám kell a világ legkisebb és legeldugottabb szigetének, hogyha azt akarják, hogy tudjanak róla. A rádió, az ujság, a film, a sürgöny, az élőszó, ezer és ezer különféle módon és eszközzel szolgálja a reklámot. Olyan nagy ma már a reklám tudománya, művésze-te, hogy észrevétlenül nélkülözhetetlen lett és hatalomra tett szert. Reklám nélkül a mai ember nem bízik portékában, reklám nélkül nem lehet valaki híres művész, reklám nélkül egy rendes, kedves úrilány már nem is talál hozzáillő férjet. Mert kérem a reklám ma már nem merül ki abban, hogy : vegyenek Bubu-szappant, az a legjobb. A reklám már ott kezdődik, hogy a negatívumokat emeli ki. Például lassan és ügyesen híre terjed, hogy Pirike nem akar férjhez menni, mert a férfiak ma olyan haszonlesők és mégis csak értékes az a négyemeletes ház a Pasaréten és az a kedvesen berendezett kis villa a gyümölcsösssel (négy hold). Pirike nem szeret eljárni, mert ő nem afféle modern leány, nagyszerűen főz, viszont, ha bálba megy, megválogatja táncosait. Elvégre nagy-szerűen öltözködik és nem akar táncolni akárkivel. Igaza van, ha el-gondoljuk, hogy úszóversenyen bajnokságot nyert. És így tovább ... nem akarom folytatni, mert esetleg még meggyanúsítanak, hogy Pirikének akarok reklámot csinálni. Azonban a reklám, úgy látom, ma már túllépett a célon. Az emberek bizalmatlanok kezdenek lenni. Egy fiatal hölgyismerősöm panaszkodott, hogy rettenetesen fáj a feje és nem tudja, hogy mivel enyhíthetné. Én megneveztem egy ismert orvos-ságot, mire ő azt válaszolta : igen, én is sokat hallottam róla, mindenütt hirdetik, de éppen ezért nem merem vásárolni, nem volt bizalmam. Többször hallottam utóbbi időben, hogy az emberek bizal-matlanok kezdenek lenni és ennek az oka, hogy a portéka hirdetése még nem vette át a világ reklámdivatjának stílusát. Pedig a dolog roppant egyszerű. A nagy színésznőről mindenki tudja, hogy kiváló művésznő, pedig erről soha nem írnak a lapok. Ellenben azt írják, hogy X. Y. művésznő visszavonul, mert nem bízik művészetében, vagy Z. Z. sztár nem akar több süldőlányszerepet játszani, mert unokája született, pedig senkise hinné, hogy már huszonöt éves ; esetleg, hogy V. W. nem nézi meg soha saját filmjeit, mert máskülönben nem tudna többé a vetítógép elé állni.

Tehát ezekután én is azt ajánlom, hogy a jövőben úgy hirdessenek a cégek, hogy : a Dodo nem jó álmatlanság ellen, a gyár be is szünteti az eladását, csak éppen még ezt a néhány millió darabot eladja. Esetleg így : Fejfájás ellen jó egy órai pihenés, hideg borogatás, sétalovaglás, két pofon recézett gumipamacsal, de semmiesetre sem szedjen Lellé-pirulát ; kapható minden gyógyszertárban, ára ennyi és ennyi. Végül erre a cikkre vonatkozólag szeretném megjegyezni, hogy kár volt el-olvasni. Előtte és utána sokkal érdekesebbek vannak, kínosan érintene, hogyha valaki mégis elolvasta volna ; nekem egyáltalán nem tetszik és mindazok, akik osztják nézetemet, azok el se olvassák.

Szabó Edit ugrása

Egy csodálatos lovasünnepség

**SEBAJ -
FICKÓ!**

A csendes Esterházy ucca nemes, szép épületének, a Nemzeti Lovardának homokos udvarán már napokkal előbb izgatott munka előzte meg azt a ragyogó tavaszi lovasünnepséget, amelyen legkiválóbb lovasaink és lovagló hölgyeink igazolták, hogy valóban izzig-vérig lovasnemzet vagyunk. A lovardaudvaron piros, kék, zöldesíkos akadályok tornyosultak, az istállókból izgatott, türelmetlen nyerítések, horkanások szálltak tavaszi illatoktól teli levegőbe. A Nemzeti Lovarda homlokzatán arany csikó tartja kényesen sörényét a nevelő szék és a kék ég alatt lobogó színes zászlók hirdetik, hogy megkezdődik a tavasz első nagy társasági és sporteseménye: a lovasmérkőzés. Társasági és sportesemény egyben, mert a lovaglás nagyszerű, ősi sportjának legszívesebben hívei ma is a legjobb társaságokból kerülnek ki. Ahogy az egykori híres lovasmérkőzések bőkezű pártfogói között ott fényelt egy-egy Széchenyi vagy Andrássy gróf ragyogó címere, ugyanígy meg lehet találni a mostani tavaszi lovasmérkőzéseken mindazokat, akiknek nevét számon tartják. De

Délibáb

kell-e rang vagy nemesi címer a lovassport, a lovak szeretetéhez. Ahogy itt az egyszerű kisparaszt lovászfiú megveregeti valamelyik fényesrekeféltszőrű Ráró vagy Rigó nyakát, abban benn van minden a magyar ember ősi állatrajongásából, lókedveléséből.

*

A Nemzeti Lovarda porondján, színes vámsorompókkal körülvevett karámban vonultak fel először futó sétára a verseny egyes arabsvérű csillagai. Ennél jobb lótársaságot az epsomi versenyek babérkoszorús bainokai sem kívánhattak. Kényes nyerítéssel szaladt a tavaszi fényben a Coburg hercegi ménes kancája s utána büszkén, szobrász vésoje alá illő fejtartással, ügetéssel Nádasdy gróf nyolc-tíz remek paripája. Festetich herceg ménésének táltoscsikói együtt lépkedtek a Széchenyi-, Wenckheim-, Hunyady-, Sigray-istálló sereg díjat nyert méneivel. A tenyészítők, akik a nagy tavaszi mérkőzésre, díjugratásokra hónapok óta tartó szerető, gondos munkával elkészítették lovaikat, most maguk is izgatottan készültek a mérkőzésekre. A kezdő verseny a Duna-díj. Itt olyan csikók szabadulnak neki a gátakkal, akadályokkal teletüzdelt mezőnek, amelyek csak most kezdik megszokni a nyeret. A Nemzeti Lovarda szelíd porondja nem mutat semmit számukra az elközelgő veszélyekből és ezért meglehetősen nagy önérzettel, vidám nyerítéssel készülnek az első bemutatkozásra. Visy István főhadnagy, Versényi Tibor hadnagy, Wilhelms Uldin főhadnagy. Matta

Vitéz Cseh Kálmánné ugrása

Zoltán százados, Koronváry Miklós főhadnagy, Gyürky Aladár gróf, Papp Dezső főhadnagy, Vörös Tibor hadnagy, Rohonczy Imre báró főhadnagy, Lichtnecker András altábornagy a boldog tulajdonosai ezeknek a friss, töretlen kedvű paripáknak. Legtöbben maguk lovagolják végig a versenyt és a csikók kitűnő formája mindenkit bizakodással tölt el. Csak a jó Isten szép tavaszt adjon. Akkor nem lesz semmi baj, akkor. Sebaj, Tubi, Fickó, Rajta, Hairá, Galamb, Marie-Anne, Dandy, Pola, Papos és a többiek kitesznek magukért csikóéletüknek első nagy bemutatkozó versenyén.

Az első versenynapban nem is csalódhatott senki. Esett ugyan, de csupa tavaszi kedv volt a kiállítás. Száz és száz kis zászló lobogott a tribünök felett és a bejáratnál nemcsak ragyogó autók torpantak meg, de jöttek a magaskerekű vidéki úri kocsik is, ahol fehérkesztyűs öregurak tartották a bakon a gyeplőt, míg a díszdolmányos kocsis hátul feszített. A közönség soraiban szép számmal képviseltették magukat a lovassport hölgyhívei is, akik közül sokan indultak egy külön Amazon-díjban. Itt láttuk báró Inkey Lajosnét, gróf Hoyos Györgynét, gróf Dessewffy Tivadarnét, Pauly Hartmannét, Keresztes Erzsébetet, Szabó Editet, Lieszkovszky Pálnét, Polakovits Verát, Sággy Vandát, Reitter Ilonát. A hölgyek a versenyfeltételeket tárgyalják, mérlegelik a lovak és lovasok esélyeit. A hölgyversenyeken ugyanolyan komoly, méteres gátakat kell átrepülni a lovasoknak, mint a férfiversenyeken. Bizony, nem egy olyan ijesztő kőszanc, gát akart, mely előtt megtorpant egy-egy remek úrlovas paripája, míg a hölgylovas könnyedén ivelt át az akadály felett. Ezekre a ver-

senyeken mindig folyik a titkos vetélkedés a hölgyek részéről, hogy megmutassák, semmivel sem maradnak el a férfiak mögött. Hát aki végigigzulta az Amazon-díj úrlovasnők díjugratását, az csak bámulattal adózhatott hölgylovasainknak. A Diana-díjért küzdött versenyben a Szent Hubertus istálló Ke-

nyér nevű paripáját Inkey Lajosné bárónő lovagolta. Hoyos György gróf Pálcásának nyergében Hoyos Györgyné grófnő vezényelte az iramot. Jóformán hibapontok nélkül repült át ez az amazon lovassereg az akadályokon. A zsűri úrlovas tagjai: Binder Ottó, Németh Dezső, vitéz Réczey István, Reznek Jenő csak hosszas tanácskozás után tudták kiadni a díjakat, mert itt egyenlő erők mérköztek. Hibapont nincs, a vörösfrakkos női lovasok izgalmas verseny után fej-fej mellett érnek a célba. Olyan ez a verseny, mint valami betanult ragyogó lovasmutatvány. A közönség hangosan tapsol és lelkesedik.

Kár, hogy néhány nap és vége volt a nagy-

Üde és vidám
minden nap,
hála a
Pyramidon

tabletták
fájdalomcsillapító hatásának
Minden Pyramidon csomagoláson
a „Bayer” kereszt látható

szerű lovasünnepségeknek. Nincs idegenforgalmi érdekesség, amely felvehetné a versenyt ezekkel a ragyogó tavaszi lovasmérkőzésekkel. Aki a gáncstalan ősi sportszellemben gyönyörködni tud, annak feledhetetlen élményt nyújt ez az izgalmas, színes, érdekes lovasünnepség, amely egy lovasnemzet erényeit ragyogtatja fel a lovakat és a lovasportot szerető közönség előtt.

Az Amazon-díj győztese, Keresztes Erzsébet
(Schäffer felvételek)

RÁDIÓMŰSOR (április 9–15-ig)
ÉS ISMERTETŐ CIKKEK

Délibáb

Gulácsy Irén

6.50

BUDAPEST I.

8.00: Szózat.

Utána: Hanglemezek.

1. a) Feltámadt Krisztus...; b) Örvendetes napunk (ének: Székelyhidy Ferenc dr); 2. Mascagni: Parasztszünet — húsvéti kórus (Emmy Bettendorf és a berlini állami opera zenekara és énekara, vez. Möricke); 3. Kienzl: A biblías ember, ária (Peter Anders); 4. Davies: Ünnepi hangok (gordonka: Clyde Twelvetrees); 5. Huszka Jenő: Bujdokolva járok (Horváth József); 6. Lavotta Rezső: Mezei bokréta (Nagy Margit); 7. Figedy Sándor: Magyar ábránd (Mária Terézia 1. honvédszalagvezető zenekara, vez. a szerző); 8. Coates: Madarak éneke, angol dal (John McCormack); 9. Brown—Tilzer: Dear, when I met you, angol dal (Jeanette McDonald); 10. Hope: Kolostori árnyak (orgonya: Reginald Foort).

8.45: Hírek.

9—9.55: Református istentisztelet a Kálvin téri templomból.

Prédikál Ravasz László dr püspök.

10—10.55: Görög katolikus istentisztelet közvetítése Ungvárról.

Ószláv szentmisét pontifikál és a szentbeszédet mondja Sztojka Sándor dr megyéspüspök; énekel a Verchovina énekkar, Hladonik István karnagy vezetésével.

11.00—12.15: Egyházi ének és szentbeszéd a Jézus Szíve templomból.

A szentbeszédet mise után P. Bangha Béla dr S. J. mondja. Énekek: Feltámadt Krisztus e napon...; Örvendetes napunk támadt...; Égből szállott szent kenyér...; Győzelemről énekeljen... és Himnusz.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás és vízállás-jelentés.

12.30: „Koncert” fúvószenekar.

Vezényel Keil Ernő. 1. Verdi: Nabukodonozor, nyitány; 2. Bizet: Carmen — ábránd;

3. Schmelting: Est Toledóban — a) Szerenád; b) Spanyol tánc (hangszerelte Hochstrasser Ferenc); 4. Waidteufel: Espana, keringő; 5. Teike: Öreg bajtársak, induló; 6. Suppé: Könnyű lovasság, nyitány; 7. a) Farkas Ödön: Tárogatószó a „Tetemrehívás” c. operából; b) Kodály: Hári János, intermezzo; 8. Hubay: Hejre Kati, csárdajelenet; 10. Striezl: IV. honvédkerületi induló.

Közben kb.

1.10: Hírek.

Utána: „Magyar húsvét Kárpátalján.”

R. Vozáry Aladár előadása.

2.00: Magyar Imre cigányzenekara.

3.00: „A magyar népies gabonatáplálószeresek.”

Szolnoki Imre növényfiziológus előadása. (A földművelésügyi minisztérium rádióelőadás-sorozata.)

3.45: Pécsi Sebestyén orgonál.

(Közvetítés a Zeneművészeti Főiskola nagyszínházából.) 1. Bach J. S.: C-dur és F-dur preludium és fuga; 2. Liszt: Változatok Bach: „Weinen, Klagen” és a „Crucifixus” témájára; 3. Bossi: g-moll scherzo; 4. Dubois: C-dur toccata.

4.30: „Tavaszi lélek.”

Hankiss János dr egyetemi tanár előadása. (Közművelődési előadás-sorozat.)

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: József kir. herceg üdvözlő Kárpátalját.

5.20: Táncklemezek.

6.00: „Testnek feltámadását.”

Erdősi Károly prelátus-kanonok útiképei. Felolvassa Thurzó Gábor.

6.30: Rácz Elek cimbalozik.

6.50: „Törökösség.”

Gulácsy Irén elbeszélése.

7.20: Sporteredmények.

7.30: „A pacsrta.”

Énekes játék három felvonásban. Irta Martos Ferenc. Zenéjét szerezte Lehár Ferenc. Rendező Gyarmathy Sándor. Vezényel Marthon Géza. Személyek: Török Pál, parasztgazda — v. Szende Ferenc; Juliska, a leánya — Szilvássy Margit; Sándor, festő — Laurisin Lajos; Bárány Ferenczy Árpád — Maleczky Oszkár; Vilma, énekesnő — Orosz Júlia; Pista, parasztleány — Hámory Imre; Boreza, eseléd — Kéry Panni; Jancsi, béresgyerek — Kompóthy Gyula; Mayer, képszakértő — Csóka Béla; Solőr — Tompa Béla; Kocs-máros — Galetta Ferenc.

Utána kb.

9.40: Hírek, időjárás-jelentés.

10.00: A magyar-jugoszláv válogatott ökölvívómérkőzés közvetítése a Fővárosi Nagycirkuszból.

Beszélő Puhár István. (Hangfelvétel.)

- Utána kb.
 10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.
 11.00: Kóczé Antal cigányzenekara muzsikál.
 11.30: Szabó Kálmán jazzhármasa játszik, Kalmár Pál énekel.
 12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

- 11.15—12.15: A rádió szalózenekara.
 Vezényel Bertha István. 1. Lehár: Az eszményi férj, nyitány; 2. Strauss János: Szerelmi dalok, keringő; 3. Pachernegg: Ländler; 4. Mya Tamás: Románc; 5. Kigyósi Árpád: Alla gavotta; 6. Losonczi Lajos: Este a kis-kapuban, zenekép; 7. Humphries: Zenélő-óra; 8. Friedmann—Gärtner: Bécsi tánc; 9. P. Horváth Dezső: Los Saracenos; 10. Hruba: Indulógyeveg.
- 3—3.40: Hanglemezek.
 1. Emlékezés Tostira, dalok (Scala énekesek); 2. Arditi: Parla-keringő (Erna Sack); 3. d'Italo: Illuzio, spanyol dal (Jaime Plana); 4. Stults: A legedesebb mese, amerikai dal (Hulda Lashanska); 5. Winkler: Nápolyi szerenád (Adalbert Lutter zenekara); 6. Haines—Harper: Cigány bölcsődal (Gracie Fields); 7. Stolz: Még nyílnak az utolsó pusztai rózsák, filmdal (Karl Schmitt-Walter); 8. Sally Géza: Keresem a szívem (Szilágyi szöv.), tangó

(Odeon tánczenekar, Sándor Anna); 9. Owens; Maui no ka oi, lassú dal (énekegyüttes); 10. Steinbacher: Harsonaszó (Georg Lehmann és Adalbert Lutter zenekara).

6.55—7.10: Rác Elek cimbalmozik.
 7.30: „Hétszáz éves a Jász település.” Császár Elek előadása.

8.00: Hírek, lóversenyeredmények.

8.20: Tánclemezek.

9.35: Időjárásjelentés.

9.40—10.35: Kóczé Antal cigányzenekara muzsikál.

KASSA (259.1 m.)

- 9—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.
 12.15: A kassai rádió műsorának ismertetése.
 12.20—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAS3 hívőjeles adóállomáson, 15.370 kilocikluson, 19.52 méteren.
 Délután 3—4 óráig.

A HAT4 hívőjeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren.
 Éjjel 1—2 óráig.

A közvetítőállomások műsorát ezúttal a 43. oldalon közöljük

KELL-E RÁDIÓ A GÉPKOCSIRA?

Német autó- és rádió-szakértők vitatkoznak most ezen a kérdésen. Nálunk, Európában, legtöbb helyen még felesleges fényűzésnek látszik az autóra szerelt rádiókészülék, de Amerikában már alig fut rádió nélküli gépkocsi. Már pedig az amerikai autótulajdonosok nagyrésze munkás és kisember, aki nem költ felesleges fényűzésre. Persze azt mondhatná erre valaki: hja, Amerikában lehet. Ott mások a viszonyok. De bizonyos, hogy előbb-utóbb az európai autós sem fogja nélkülözni a rádiózene élenkítő, frissítő hatását. Legalább is így érvelnek a német szakértők. Tudvalevő, hogy a Németbirodalmat több ezer kilométer hosszú, hatalmas, széles és többnyire nyílegyenes autópályák áll (úgynevezett „birodalmi gépkocsipályák”) szelik keresztül-kasul. Ezek az utak tökéletesen biztos és nyugodt az autózás, mert nincsenek veszedelmes fordulók, keresztezések és más olyan akadályok, melyek a közönséges útvonalakon megnehezítik, de élénkké és változatossá is teszik a gépkocsizást. Eppen ezért, a legtöbb autózó, az út túlságosan egyhangúsága miatt, hamarosan kitűnő, ami bizony baleseteket idézhet elő. Ezt pedig — úgy mond — csak az autórádióval lehet megelőzni. Érdekes lélektani példával indokolják meg véleményüket a szakértők: a katonabandával. A menetelés és általában a katonai szolgálat egyhangúságát is a katonazene pattogó ütemével, csinadarrattával űzik el és teszik változatossá. Semmi se élénkíti fel és tartja mozgásban annyira a katonát, mint ez a harsogó, friss zene. Legújabbban még a gyárakban is felszerelik a hangszórókat, hogy a műhelyek lélekölő futószalag-

munkájába egy kis élénkséget, frissességet vigyenek. Tapasztalat szerint ezzel nemcsak a munkás teljesítménye nő, de figyelme is élénkebbé válik s így könnyebben elkerüli a baleseteket. Ugyanez a szerepe az autórádióknak is, hiszen több száz kilométeren át szakadatlanul a zúgó gépkocsi kormányja mellett ülni, nem éppen szórakoztató mulatság, kivált, ha még a vidék sem bővelkedik túlságosan tájképi szépségekben. De a gépkocsirádió nemcsak az utazást teszi, hangjaival, változatossá, hanem pihenőkön, taborhelyeken is vidítja és szórakoztatja a kirándulós résztvevőit. Azok számára pedig, akik még a „természet ölen” sem tudnak elszakadni a városi élettől, a rádió sem tudnak kapcsolatot a nagy világgal. Többször előfordult, hogy nyaraló, kiránduló üzletemberek, a gépkocsirádiójuk közvetítette kereskedelmi hírekre egyszerűen megfordították a kormánykereket, félbeszakították pihenésüket, s egyenesen hazarobogtak, hogy résztvegyenek valami fontos és hasznos üzleti műveletben. Amiről, ha idejekorán nem értesülnek, súlyos károkat szenvedtek volna. Beinhorn Elly, híres német repülőnő egyszer vidám gépkocsikiránduláson volt, mikor autórádiója hírtelen megszólalt, és bejelentette, hogy férjét, Rosemeyer Bernd német gépkocsiversenyzőt, egy autóverseny alkalmával, halálos szerencsétlenség érte... Mindez tehát amellet bizonyít — a német technikusok szerint, — hogy az autórádió hovatovább époly kevéssé számít majd fényűzésnek, mint ma, mondjuk, a kényelmes párnázott ülés, a szélvédőtörő, vagy a villamosvilágítás.

Délibáb

Ketter Ernő
Bp. II. 8.20

Dr. Csilléry Béla

BUDAPEST I.

8.00: Szózat.

Utána: Hanglemezek.

1. Huszárverbunkos (Regnum Marianum 3. sz. eserkészcsapat fúvózenekara, vez. Keil Ernő); 2. Schubert—Berté: Három a kislány, egyveleg (berlini filharmonikusok, szólóénekekkel, vez. Hans Schleger); 3. Gallo: A kakas és a tyúk, polka (Gallo harmonikazenekar); 4. Lincke: Szentjánosbogárka, idill (Erna Sack); 5. Senaille—Rudas: Allegro spirituoso (fagot: Rudas Imre); 6. Delibes: Coppella, órákerítő (szimfónikus zenekar, vez. Schmalstich); 7. Strickland: Kedvesem halászfű, dal (Maria Basca); 8. Glombig: Veréb-polka (tilinkó és okarina: Ernst Mittelbach); 9. Kondor Ernő: A vén cigány, dal (Kalmár Pál); 10. Alex: Fips és Faps, intermezzo (Adalbert Lutter zenekara); 11. Lehár: Vig őzveggy, operettárszettek (Köszegi Teréz és Angyal-Nagy Gyula).

8.45: Hírek.

10—11.10: Egyházi ének és szentbeszéd a veszprémi székesegyházból.

A szentbeszédet mise után Tóth Tihámér dr. püspök mondja. Énekel az Árpád-házi Boldog Margit vegyeskar Kecskés Lajos vezetésével. Orgonál Ritter Lőrinc. Előadásra kerül: Bárdos: Feltámadt Krisztus e napon; Orlando di Lasso: Húsvét van; Bárdos: Örvendetes napunk támadt; Liszt: Ó üdvösséges áldozat; Bárdos: Krisztus virágunk; Koré nyi: Krisztus feltámadott; Erkel: Himnusz.

11.15—12.15: Evangélikus istentisztelet a bécsikaputéri templomból. Prédikál Kapó Béla dr. püspök. Énekszámok a Dunántúli Énekeskönyvből: 220., 227. és Bach vallásos énekeiből énekel Basillides Mária. Orgonál Várkonyi Endre.

12.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.

12.30: Operaházi zenekar. Vezényel Dohnányi Ernő. Közreműködik Telmányi Emil hegedűművész. 1. Berlioz: Benvenuto Cellini, nyitány; 2. Debussy:

Egy faun délutánja; 3. Strauss Richárd: Don Juan; 4. Dohnányi: Hegedűverseny.

1.10: Perényi Zsigmond báró, koronaőr üdvözlő Kárpátalját.

1.20: Hírek.

2.00: Hanglemezek.

1. Schubert: Szerenád (ének: Georges Thill); 2. Schubert: Margit a rokkánál (ének: Anday Piroksa); 3. Godard: Jocelyn, bölesődal (gordonka: Pablo Casals); 4. Grieg: Szerellem, dal (Karl Schmitt-Walter); 5. Grieg: Szerettek, dal (Emmy Bettendorf); 6. Chamínade—Kreisler: Spanyol szerenád, (hegedű: Fritz Kreisler); 7. Seysmith—Doda: Holdas éj, dal (Gigli); 8. Sibelius: Finn dal (Marian Anderson); 9. Sullivan: Az elszakadt húr (orgona: Reginald Foort); 10. Herdelot: Because, dal (Richard Crooks); 11. Jensen: Lány szellő, dal (Essie Ackland); 12. Koenemann: Mikor a király harcba ment, dal (Saljapin); 13. Tarrega: Tremolo-etűd (gitár: Andres Segovia); 14. Kapeller: Ich hab amal a Räusecherl g'habt, dal (Erna Sack); 15. Kreisler: Régi dal (Gigli); 16. Strauss—Grünfeld: Bécsi estély (zongora: Karol Sreter).

3.00: „Hárman mesélünk.”

Harsányi Gizi, Dévényi Gyuri, Thén Mária.

3.30: Gyermekeknek muzsikál a rádió szalonzene-kara.

1. Adam: A nürnbergi baba, nyitány; 2. Csajkovszkij: Gyermekalbum — a) A kis gavallér; b) Mamácska; c) Játékkatonák előre, indulj; 3. Coates: Az önző óriás; 4. Smith: A mókus; 5. Polgár Tibor: Megy a gőzös; 6. Rixner: a) Fickó, polka; b) Ponnli, fox-intermezzo; 7. Zakál Dénes: Hamupipóke bálja; 8. Losonczy Dezső: Anyuka örömei — a) Bölesődal; b) Jár a baba, jár; c) Az első zongoralecke; 9. Debussy: Babaszerenád; 10. Poldini: a) Keringőző baba; b) Mese — Egyszer volt.

4.30: „Régi magyar húsvétok.”

Trócsányi Zoltán előadása.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: A Mária Terézia 1. honvédegyalozezred zenekara.

Vezényel Figedy Sándor. 1. Figedy: Az ezred élén, induló; 2. Lehár: Pesti nők, nyitány; 3. Borsay: A „Csikós” népszínmű dalai, egyveleg; 4. Hlilozky: Magyar bordal; 5. Profant István: Induló; 6. Óvári József: Induló; 7. Myddleton: A néger álma, intermezzo; 8. Ziehrer: Tessék beszélni, keringő; 9. Suppé: A szép Galathea, ábránd.

Közben kb.

5.40: „Godesbergtól Münchenig.”

(Egy újságíró emlékei az őszi világpolitikai értekezletről.) Melocco János dr. előadása.

6.40: „Székelyudvarhely.”

Nyíró József városképe.

7.00: Karácsonyi Margit és Cselényi József magyar nótákat énekel, kíséri Sárall Elemér cigányzenekara. Karácsonyi Margit énekszámai: Sándor Jenő:

Déliab

Nem tudom az életemet (Kola szövé.); Thegze-Gerber Miklós: Gyógyítgatom (Sághy szövé.); Ég a kunyhó (népdal); Huszka Jenő: Darumadár fenn az égen (Martos szövé.); Darázs Miska: Érik a búzakalász; Morvay: Kacsaringós (Szondy szövé.); Matók Béla: Kertem alatt; Fráter Lóránd: Tele van a város; Huber Gyula: A faluban ninesen több lány; Szávozdtó Richárd: Órizek egy imakönyvet (Karafiáth szövé.); Cselényi József énekszámai: Fráter Lóránd: Szomorú a nyárfaerdő (Fráter Béla szövé.); Egressy: A virágnak megtiltani; Farkas Ferenc: Gyöngyvirágot szedtem; Egressy: Ne menj rózsám a tarlóba; Szávozdtó Richárd: Biborban ég Bakonyverdtó; Cselényi: Csak a te kezdből (Pápai Molnár szövé.); Balázs Árpád: Itthagymó a falutokat; Nádor József: Jó reggelt kívánók.

8.00: „Hűség próbája.”

Vigjáték egy felvonásban. Irta Kisfaludy Károly. Rádiószinpadra alkalmazta Galamb Sándor dr. Zenéjét szerezte és vezényli Endre Béla. Rendező: Kiszely Gyula. Személyek: Mátyás király — Abonyi Géza; Upor főispán — Bodnár Jenő; Vidor, bolond — Maklár Zoltán; Sáfár — Szóke Sándor; Márta — Olthay Magda; Bartók — Hosszu Zoltán; Endre — Ujlaky László; Parasztember — Nyerges Ferenc.

Utána kb.

8.50: Heinemann Ede jazzzenekara játszik.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

10.00: Kroume Djamidjeff énekel. zongorakísérettel, a bolgár-magyar művészcsoere keretében. (Dobri Chistoff bolgár zeneszerző dalai.)

10.30: Budapesti Hangverseny Zenekar. Vezényel Fridl Frigyes. 1. Weber: Bűvös vadász, nyitány; 2. Grieg: Peer Gynt, szvit; 3. Liszt: IV. magyar rapszódia; 4. Székely Imre: Magyar hangulatképek (hangszerelte Szervánszky Endre); 5. Svendsen: Norvég rapszódia; 6. Strauss János: Amit a bécsi erdtó mesél, keringő.

Közben kb.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

12.05: Hírek.

BUAPEST II.

11.15—12.15: Lakatos Flóris cigányzenekara.

4.35—4.55: A rádió szalónzenekara. 1. Huszka Jenő: Belépő és bordal a „Gül baba” c. operettből; 2. Jacobi: Fantázia a „Sybill” dallamaiból (szalónzenekarra alkalmazta Bertha István).

5.45: A Mária Terézia I. honvédtalozegrezdtó zenekara. Vezényel Fígedy Sándor. 1. Truzzi: Garibaldi, himnusz, olasz induló; 2. Volstedt: Vidám cimborák, keringő; 3. Strauss János: Éljen a magyar, gyorspolka.

6.05: Hanglemezek.

1. Walton: Facade-szvit (londoni filharmonikusok, vez. a szerző); 2. Honegger: Pacific 231. (londoni szimfonikusok, vez. Coppola);

3. Lapham: Japán zongoraverseny, c-moll (zongora: a szerző és Victor szimfonikus zenekar, vez. Alfredo Cibelli); 4. Werner-Janssen: Szilveszterest New-Yorkban (Victor szimfonikus zenekar, vez. Schilkret).

7.00: „Hitelintézetek a gazdasági életben.”

Szadeczky-Kardos Tibor dr előadása.

7.30: „Rudolf trónörökös.”

Thewrewk-Pallaghy Attila előadása.

8.00: Hírek, löversenyeredmények.

8.20—9.00: Ketter Ernő és Csilléry Béla dr zongora-hegedűszonátákat játszik.

1. Mozart: B-dur szonáta zongorára és hegedűre (Köch: 454); 2. Beethoven: A-dur szonáta zongorára és hegedűre.

KASSA (259.1 m.)

10.00: Szlováknyelvű egyházi énekek a Pápnövelde templomból. — (Slovenské cirkevne spevy zo Seminarskeho kostola.)

11.00: Hírek, majd a kassai rádió műsorának ismertetése.

11.15—3.00: Azonos Budapest I. műsorával.

3.00: „Hűsvéti öntözködés.” Gyermekműsor.

Hűsvéti dalok, költemények, népszokások.

3.30—7.00: Azonos Budapest I. műsorával.

7.00: „Hűsvéti piros tojás.” Szlováknyelvű gyermekhangjáték. Irta Pongrácz Mária. — („Velkonocné vajicko.” Rozhlasová hra pre deti. Napisala: Maria Pongráczová.)

7.30: Klimkovics Lenke zongorázik. 1. Beethoven: C-moll szonáta op. 13.; 2. Grieg: E-moll szonáta op. 7.; 3. Liszt: E-dur Paganini etűd.

8—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méterén.

Éjjel 1—2 óráig.

A közvetítőállomások (Nyíregyháza 267.4 m, Magyaróvár 227.1 m, Miskolc 218.6 m, Pécs 204.8 m) e heti műsora:

VASÁRNAP, ÁPRILIS 9:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

HÉTFŐ ÁPRILIS 10:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

KEDD, ÁPRILIS 11:

Reggel 6.45-től délután 6.25 azonos Budapest I. műsorával.

6.25—6.55-ig azonos Budapest II. műsorával. Utána azonos Budapest I. műsorával.

SZERDA, ÁPRILIS 12:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

CSÜTÖRTÖK, ÁPRILIS 13:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

PÉNTEK, ÁPRILIS 14:

Egész nap azonos Budapest I. műsorával.

SZOMBAT, ÁPRILIS 15:

Reggel 6.45-től délután 7.00-ig azonos Bpest I. műsorával.

7.00—7.30-ig azonos Budapest II. műsorával. Utána azonos Budapest I. műsorával.

Pataky Kálmán
(Vajda M. Pál felv.)

7.30

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek.

1. Lehár: Vásárhelyi induló (Mária Terézia 1. honvédyalagezred zenekara, vez. Fígedy Sándor); 2. Repülő-polka (xilofon: V. M. Gaston); 3. Pirwsza brigád, lengyel induló (varsói filharmonikus zenekar, vez. Straszynszkij); 4. Buder—Balz: Jókiedvem van ma, dalkeringő (Erwin Hartung és éneknégyese); 5. Farkas Dezső: Leventeinduló (Mária Terézia 1. honvédyalagezred zenekara, vez. Fígedy Sándor).

Utána: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: „A mindennapi kenyér.”
Irta Bertalan Olivér dr (felolvasás).

10.45: „Divatos ruhadíszek.”
(Felolvasás).

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Hímnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Hanglemezek.

1. Liszt: XII. magyar rapszódia (Hallé zenekar, vez. Hamilton Harty); 2. Dohnányi: a) Valaki jár udvaromon; b) Tanult asszony (Szedő Miklós); 3. Bartók: Dal — Csörgőtánc — Szól a duda (zongorán a szerző); 4. Magyar népdalok Kodály Zoltán feldolgozásában: a) Kit kéne elvenni; b) Apró alma (Palló Imre); 5. Godard: Mazurka (berlini filharmonikusok, vez. Grosz); 6. Grieg: Solvejg dala (Rautawaara); 7. Grieg: Álom-dal (Gigli); 8. Brahms: a) Bölcsődal; b) f-moll keringő (bostoni Promenade zenekar, vez. Arthur Fiedler); 9. Ej uchnyem, orosz dal (Peter Dawson); 10. Davidovszkij: Bandura, orosz dalegyveleg (Svetlanov-ötös); 11. Kreisler: Rondino Beethoven egyik témájára (Fritz Kreisler); 12. De Curtis: Mandulinata, nápolyi dal (Rosetta Ferlito); 13. Gartner: Bécsi tánc (zongora: Cyril Smith); 14. Barhelemy: Chi se nne scorda oschiu, nápolyi dal (Tito Schipa); 15. Lehár: Arany és ezüst, keringő (ének: Erna Sack).

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.

1.30: A rádió szalonzenekara.

1. Siede: Szevillában, spanyol induló; 2. Lemarc: Andantino; 3. Nagy József: Visszaemlékezés; 4. Bayer: Részletek a „Baba-tündér” c. balettből; 5. Szűcs János: Kis katonák indulója; 6. Künneke: Boston; 7. Vincze Ottó: Néger dal; 8. Youmans: No, no, Nanette, egyveleg.

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszer-árak.

4.10: „Bábszínház.”

Közvetítés a terézvárosi róm. kat. fegyházközség kultúrházából. Beszél Lakatos Emilla óvónő és Budinszky Sándor.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Asszonyok tanácsadója.

(Arányi Mária előadása.)

5.40: Fátyol Jancsi cigányzenekara.

Közben kb.

6.00: „Hogyan luthat bankszerű fedezet nélkül a kisiparos és kiskereskedő kölcsönhöz.”

Bözsing Béla iparügyi minisztériumi mérnök előadása.

6.55: „Biharország.”

Papp Lajos előadása.

7.25: Az Operaház előadásának ismertetése.

7.30: Az Operaház előadásának közvetítése.

Pataky Kálmán felléptével „Márta” vígopera három felvonásban. Szövegét írta Friedrich W. Zenéjét szerezte Flotow. Fordította Kern Aurél. Vezényli Berg Ottó, Rendezte Rékai András. Személyek: Lady Harriet Durham, a királyné udvarhölgye — Orosz Júlia; Nancy, bizalmasa — Gere Lola; Lord Tristan Mickleford — Komáromy Pál; Lyonel — Pataky Kálmán; Plumkett, gazda bérő — Vitéz Tibor; A richmond-i bíró — Szomolányi János.

Az I. felv. után kb.

8.30: Hírek.

A II. felv. után kb.

9.20: Hírek, időjárásjelentés.

Az előadás után kb.

10.15: Táncclemezek.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.00: Lovászfi Ferenc cigányzenekara megszólal.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.25: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági főlórája.

6.55: Hanglemezek.

1. Cristobal : Valencianus, spanyol dal (Pillar Arcos); 2. Simons : Márta, spanyol dal (Gigli); 3. Hague—Ross : Carmela, spanyol-kaliforniai népdal (Dusolina Giannini); 4. Schertzinger : Marchéta, régi mexikói szerelmi dal (John McCormack); 5. Bourdon : Cielto lindo, mexikói dal (Dusolina Giannini); 6. Pepper : Carry me back to green pastures, amerikai dal (Paul Robeson); 7. Foster : Régi Kentucky hazám, amerikai dal (Galli-Curei); 8. Goetze : Hús, mint az éj, dalkettős (Lucrezia Bori és Lawrence Tibbett); 9. Geibl : Ken-Geibl : Kentucky baba, amerikai dal (Vaughn de Leath) 10. McConall—Sanford : Haváji dal (Bing Crosby); 11. Perez—Freire : Ay, ay, ay, dal (Fleta).

7.30: „A hanyatló Óceánia.”
Bulla Béla dr előadása.

8.00: Hírek.

8.20: „A halhatatlan Eötvös Lóránd.”
Irta Pekár Dezső dr egyetemi tanár (Felolvasás.)

8.50: A 15. honvédegyezred zenekara.
Vezényel Seregi Artur. 1. Seregi : Szent István induló; 2. Adam : Ha én király volnék, nyitány; 3. Strauss János : Bécsi vér, keringő; 4. Egyveleg Révfy Géza dalaiból (összeállította Seregi Artur); 5. Pécsei József : Rádió, Budapest, egyveleg; 6. Lincke : Zenei versengés, egyveleg.

10.00: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

11.10: „Tavaszi munkák a gyümölcsöskertben.”
Ifj. Bircsák László előadása. — („Jarné práce v ovocnej zahrade.” Prednáška Ladislava Bircsáka mladsieho.)

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

12.00—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: Danyi Aladár cigányzenekara muzsikál.
Közben

3.50: Hírek.

4.40: A kassai rádió műsorának ismertetése.

4.45—5.10: Azonos Budapest I. műsorával.

5.10: Ruszin főlóra. „A medve.” Hangjáték. Irta: Csehov Anton Pavlovics. Személyek: Popov Ilona Ivanovna özvegy — Visnyaj Júlia; Szmirnov Grigorij, földbirtokos — Alexej Pavel Nikolajevics; Luka, a pincér — Csepinycz László. — (Polcasa dlja Podkarpatskoj Rusi. A. P. Csehov : Medvedj. Radió-pjesa. Dejstvujuscija lica : Jelena Ivanovna Popov — Julija Visnaj; Grigorij Smirnov pomesaik — Pavel Nikolajevic Alexej;ev Luca, keljner — Vasilij Vasiljevics Cepenec. Ispolnjat clenj Karpatorusskaho Zemskaho Teatra.)

5.40: Katonáné Kiss Margit magyar nótákat énekel cimbalomkísérettel.

6.00: „A Felvidék városai: Losonc.” Marék Antal dr előadása.

6.25: Azonos Budapest II. műsorával.

6.55—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAT4 hívójelű adóállomáson, 9.125 kilohertson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

A NYUGTALANSÁGMÉRŐ-GÉP

Nemesak emberek, gépek is nyugtalanok lehetnek s ez rendszerint kellemetlen következményekkel szokott járni. Ha a mozdony, vagy az autó motorja rázósan fut, az egész vonat, illetőleg kocsik megérezik s az ilyen járművön bizony nem élvezet az utazás. De már sokkal kisebb rázkódás is bajt okozhat, akkor is, ha mi magunk nem vesszük észre. Forgótengelyek és más géprészek meglepetésszerű törése is ilyen finom, észrevehetetlen rázkódásokra vezethető vissza és rengeteg emberélet esett már áldozatul az ebből származó váratlan és rejtélyes baleseteknek. Szerencsére most a rádiótechnika olyan új találmánnyal ajándékozta meg a mérnököket, melynek segítségével a gépeknek ezt a lappangó nyugtalanokodását azonnal fel lehet fedezni. A találmány lényeges része egy kis kvarckristály. Ismeretes, hogy ha ilyen kristályt felváltva nyomás és húzás ér, villamos lüktetéseket fejleszt. Már hihetetlenül gyenge lökések is ébresztenek villamos erőket egy kvarckristálydarabkában. Mi sem könnyebb már most, mint ezeket rádióövekkel felerősíteni s hangszóróba vezetni, ahol ütemes, kattogó zaj jelzi jelenlétüket. De vezethetjük a felerősített villamoslúktetéseket katódsugárcsőbe is, olyanféle szerkezetbe, aminőt a távolbalátó-vevőkészülékekben használnak. Akkor a kristályt érő gyenge lökések hatására zöldesen ragyogó hullámvonalak jelennek meg a cső vegyi anyaggal

bevont üveglapján. A találmányt amerikai tudósok dolgozták ki és annyira érzékeny, hogy ha a kristály-rudaacsát egy karkötőrához érintik, a katódsugárcső lemezén már megjelennek a hullámok. A készülék tehát már az óra ketyegőjének végtelenül gyenge rezgéseit is felfogja. Forgó villanymotor burkolatához érintve, azonnal látni, milyen nyugodtan jár, jól ki van-e egyensúlyozva, mert a járás legcsekélyebb zavara már megszólaltatja a hangszórót, vagy hullámvonalakat rajzol az üveglapra. Látszólag teljesen nyugodtan és rezgésmentesen járó gépekről derítették ki így, hogy munka közben bizony szakadatlanul rázkódnak és sok halálos katasztrófát sikerült a készülék segítségével megelőzni azzal, hogy nyugodtabbá tették a gép forgását, vagy pedig más géppel cserélték ki. Papiros, csiszolt fém- és üvegfelület simaságát is könnyen és bámulatos pontossággal ellenőrzi a műszer. A kristályt egyszerűen végigvonják a felületen s ha az üvegen lapos, vagy alig hullámzó sáv jelenik meg, akkor a felület szinte tökéletesen síma. A találmány azt is megmondja, milyen hatásos valamely hangszigetelő anyag. Ha az anyagra, vagy a belőle készült fal elé helyezett tárgy csak kevésbé rezeg, akkor a fal túlsó oldaláról áradó hang tökéletesen nyelődik el a szigetelőanyagban. Ezért rádió-stúdiók hangszigetelésének vizsgálatára és tökéletesítésére is igen alkalmas.

Br. Schroeder Attila dr

10.45

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek.

1. Fricsay RICHÁRD: Kis angyalom, induló (Mária Terézia 1. honvédegylezred zenekara, vez. a szerző); 2. Valabrega—Scottó: Csi-csi, parasztkeringő (Kramer és szólistái); 3. Reindel: Tizenegyesek indulója (Woitschach fúvózenekara); 5. Fahrbach: Búcsú-induló (Mária Terézia 1. honvédegylezred zenekara, vez. Figedy Sándor).

Utána: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.15: Gyermekekdelőtt.

Érdekes hűsvéti szokások a világ minden részéből, dalokkal és zenével. Közreműködik Hinczky Illdikó.

10.45: „Máriabesnyő zarándokhely.”

Irta br. Schroeder Attila dr. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Állástalan Zenészek Szimfónikus Zenekara.

Vezényel Vincze Ottó. 1. Wallace: Maritana, nyitány; 2. Strauss János: Déli rózsák, keringő; 3. Kálmán Imre: Fortissimo-egyveleg; 4. Szabados: Rika, egyveleg (hangszerelte Pécsi József); 5. Poldini: Vadrózsa, nyitány (hangszerelte Polgár Tibor).

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.

1.30: Lakatos Vince és Lakatos Gyula cigányzenekara.

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, ételmisszer-árak.

4.15: A rádió diáktéglórája:

„A kétszáz éves Baróti-Szabó Dávid.” Geréb László dr előadása.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Haják Károly hegedül, zongorakisérettel.

1. Pugnani—Kreisler: Preludium és allegro; 2. d'Ambrosio: Canzonetta; 3. Fairchild: Mosquitos; 4. Paganini—Haják: XIX. caprice; 5. Hubay: Hullámozó Balaton, esárdajelenet.

5.40: „Magyar mecénások: Fejérváry Gábor.” Genthon István dr előadása.

6.10: Annemarie Heyne zongorázik

a magyar-német művészesere keretében. 1. Beethoven: G-dur rondo; 2. Brahms: h-moll rapszódia; 3. Chopin: a) G-dur nocturne; b) E-moll keringő; 4. Ijapunov: Leszínka.

6.50: „Éjjel a rövidhullámú amatőröknél.”

Beszél Budinszky Sándor.

7.30: Dalos-zenés virágoskert.

Tavaszi hangképsorozat. Irta és összeállította Kilián Zoltán. Közreműködik Nagy Izabella, Köblös József (ének), az Egyetemi Énekkarok vegyes éneknegyese és Oláh Kálmán cigányzenekara.

Utána kb.

8.50: Hírek.

9.10: Az Országos Postás Zene- és Kultúr-egyesület hangversenyének közvetítése a Zeneművészeti Főiskola nagyterméből.

Vezényel Eördögh János. 1. Schubert—Dohnányi: Moment musical. Előadja a Postatisztviselők Szimfónikus Zenekara; 2. a) Saint-Saens: Rondo capriccioso; b) Országih Tivadar: Magyar táncok. Hegedűn előadja Országih Tivadar, kísér az Országos Postászenekar; 3. Alex Guilman: d-moll szimfónia; Orgonán előadja Szakolczay-Riegler Ernő, kísér az Országos Postászenekar; 4. a) Strauss József: Falusi feccék; b) Adam: Bravur változatok Mozart témájára. Éneklő Gyurkovics Mária, az Operaház tagja, fuvolán kísér Eördögh János és az Országos Postászenekar, Országih Tivadar vezényletével; 5. Rákóczi induló (Berlioz feldolgozásában). Előadja a Postatisztviselők Szimfónikus Zenekara.

Utána kb.

10.25: Időjárásjelentés.

10.30: Thaler Gyula és Végh Mihály jazzzenekara játszik.

Közben kb.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.40: Soó Rezső dr egyetemi tanár németnyelvű előadása:

„Aus der Vergangenheit der ungarischen Puszta.” (A magyar puszták multja.)

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.10: Olasz nyelvoktatás.
(Gallerani Bonaventura.)

6.40: Hanglemezek.

1. Elgar: Hangverseny-nyitány (B. B. C. szimfonikus zenekar, vez. a szerző); 2. Debussy: Ibéria, szvit (párizsi conservatoire zenekara, vez. Coppola); 3. De Falla: A háromszögletű kalap, balett-részlet (madridi szimfonikus zenekar, vez. Fernandez Arbos).

7.30: „A dolgozók társadalmának prófétája.”
(Saint-Simon gróf). Kisléghi-Nagy Dénes dr. egyetemi magántanár előadása.

8.00: Hírek.

8.20: A rádió szalózenekara.

1. Roland: Zenei jellegzetességek; 2. Pachernegg: Régi stájer dallamok és táncok; 3. Delibes: Lakmé, hindu balett; 4. Sinding: Tavaszzi zsongás; 5. Rajter Lajos: I. verbunkos szvit; 6. Grieg: A tavaszhoz; 7. Lehár: Részletek az „Éva” c. operettből.

9.35: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10.15—10.45: Azonos Budapest I. műsorával.

10.45: Hanglemezek. Ének és hangszerzölök.
1. Polgár: Nápolyi szerenádo, dal (Szemere László); 2. Delibes—Dohnányi: Naïla, keringő (zongora: Wilhelm Backhaus); 3. Marchesi: La folletta, dal (Erna Sack); 4. Hubay: 12. csárdajelenet (hegedű: Hubay Jenő dr.); 5. Strauss Richard: Titkos felhívás, dal (Karl Schmitt-Walter); 6. Haydn: Cigány rondo (orgona: Pattmann); 7. Tranchent: Mes nuits sont mortes, chanson (Pola Negri); 8. Leoncavallo: Mattinata, dal (Szedő Miklós dr.); 9.

Debussy: Első arabeszk (hárfa: Mildred Dilling); 10. Kilmer—Rasbach: Trees, dal (Nelson Eddy).

Közben

11.00: „Utazás a Borzsa völgyén.” Tóth Endre csevegése.

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.
12—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: Szlovák ifjúsági félóra. A kassai leánygimnázium VI. osztályának műsora. — Slovenská polhodinka pre mládež. Pesty program VI. triedy diev. reál. gymnázia v Kassa.
3.50: Hírek.

4.00: „Magyar költők magyar költőkről.” Összeállította és a bevezetőt írta Semetkay József. A költeményeket előadja Tapolyi Rózsa.

4.40: A Kassai Rádió műsorának ismertetése.

4.45—6.10: Azonos Budapest I. műsorával.

6.10: Hornyák Margit énekel zongorakísérettel.
1. Balázs Árpád: a) Szerenádo; b) Ibolyák; 2. Hetényi-Heidelberg Albert (szöveg: Kalmár Tibor): Altató dal; 3. Kálmán: Pirokska belépője az „Obsitos” c. operettből; 4. Fényes Szabolcs (szöveg: Harmath): Szeretnék egyszer kicsit boldog lenni, dal a „Maya” c. operettből.

6.30: „Eladó birtok.” Hangjáték két részben. Mikszáth Kálmán regényéből írta Menyhért Sándor. Rendező: Darkó István. Személyek: Körmöczy — Ross József; Marjanszky — Várady Lajos; Torpányi — Némethy Zoltán; Erzsike — B. Girsik Ibolya; Zuzska — Csáko Gabriella; Kártony — Farkas Pál; János — Seress Gyula; Plange — Szabó József.

7.30—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLAMÚ MŰSOR

A HAT4 hívójeles adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 métere.

Éjjel 1—2 óráig.

A fotocella segít az acélgyártásnál

A sokoldalú villanyszem legújabbban az acélgyártásban is munkakört kapott. Az acél minősége érdekében rendkívül fontos, hogy az olvasztó kemencében egy bizonyos megszabott, állandó hőmérséklet uralkodjék. Azeelőtt a kemence izzásának fénye és színe alapján, pusztá szemével és hőmérő műszerekkel figyelte és ellenőrizte ezt a tapasztalt munkás. Most azonban a megbízhatatlan és pontatlan emberi szemet a szabatos pontossággal dolgozó villanyszem váltotta fel. A fotocella a kemence falába van szerelve, olyan helyen, ahol az olvadt anyag közvetlenül nem érheti. Ha az izzási hőfok kellenél nagyobb, a fotocella, a hozzákapcsolt erősítő és egy elektromágnes segítségével, önműködően csökkenti a tüzelőanyagadagolást, mindaddig, míg a hőfok a megszabott értékre nem szállt alá. Ha viszont a kemence hűlni kezd, a fotocella jobban „aláfűt”. Ilyen módon nemcsak terhes és veszélyes feladattól mentesíti az acélgyári munkásokat, hanem a hőfok pontos szabályozásával a gyártott acél minőségét is javítja, az olvasztókemence élettartamát hosszabbítja meg s azonkívül tüzelőanyagot is megtakarít.

Délibáb

Az írógép mikrofonpróbája

Mióta felismerték a zaj ártalmas hatását az emberi munkaképességre, sok más rendszabály mellett, megkezdődtek a törekvések, hogy az írógépek munkáját is minél zajtalanabban tegyék. Pontos megfigyelések tanúsítják, milyen lényegesen emelkedett — például — egy hivatalban a tisztviselők munkateljesítménye, mennyivel kevesebb hibát követtek el, ha az írógépkattogás kevésbé zavarta őket. Az egyik nagy amerikai rádióállomás stúdiójában most korszerű rádiótechnikai eszközökkel próbálták ki a legújabb, „noiseless” (zajtalan) írógépek halk működését. A géptől mindössze másfél méternyire elhelyezett, rendkívül érzékeny kondenzátormikrofon már nem tudta felfogni a kopogás hangját és a gépelés a szomszéd szobában elhelyezett hangszóróban csak akkor vált némileg hallhatóvá, amikor a mikrofont 30 centiméternyire közelítették a géphez. Amikor aztán egy rendes, „zajos” szerkezetű géppel ismételték meg a kísérletet, a mikrofont majd hét méternyi távolságban kellett felállítani, hogy ugyanolyan halkan adja vissza a hangot, mint az előbbi gépnél 30 centiméter távolságból.

5.10 Ditrői-Csiby József
(Székely A. felv.)

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek:

1. Egressy—Müller: Klapka-induló (rendőrzeneakar, vez. Szöllőssy Ferenc); 2. Diack: Petronella, skót falusi tánc (skót falusi zenekar, vez. a szerző); 3. Pulci: Olasz balláda-induló (római császári katonazenekar); 4. Roberts: Éjjel Hamburgban (Adalbert Lutter zenekara, Isa Vermeren, Erwin Hartung); 5. Kraul Antal: Magyar díszmenet induló (József nádor 2. honvédgyalogezred zenekara, vez. Szeghő Sándor).

Utána: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: Zsoldos László elbeszéléseiből:

1. A leleményes asszony; 2. A művész. (Felolvasás.)

10.45: „Ezeréves multunk emlékei.“

Irta Horváth Barnáné. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Sándor János hegedül, Tóth Gabriella énekel, zongorakísérettel.

1. Veracini—Penta: Capriccio (Sándor); 2. a) Brahms: I. Holdhoz; II. Kárba-vesztett szerenád; b) Nosedá: Még egy napot (Rudolf Bunge szöv., idb. Ábrányi Emil ford., Tóth); 3. a) Rubinstein: Románc; b) Ries: Perpetuum mobile (Sándor); 4. Schubert: a) Hová; b) Szerelmi üzenet; c) Pustai rózsá (Lányi Viktor szöv., Tóth); 5. a) Hubay: Magyar alföldi képek; b) Zsolt Nándor: Valse caprice (Sándor); 6. a) Volkmann: Csalogánydal; b) Lavotta: Valahol messze; c) Hubay: Minek turbékoltok (Tóth).

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és víziállás-jelentés.

1.30: Hanglemezek.

1. Wagner: A müncheni mesterdalnokok, részlet a II. felvonásból (R. Bockelmann); 2. Rubinstein: Staccato-etűd (zongora: Cyril Smith); 5. Gounod: Faust, Cavatina (Péter Anders); 4. Bizet: Carmen-kettős a IV. felvonásból (Barbara Kemp és Tino Pattiera); 5. Dukas: A bűvészinas, szimfonikus költemény (newyorki szimfonikusok, vez. Toscanini); 6. Massenet: Werther, ária (Joseph Rogacevszkij); 7. Popper: Fonódal (gordonka: Földesy Arnold); 8. Egk: Fegyvertánc a berlini XI. olimpiász ünnepi játékból (berlini állami opera zenekara, vez. a szerző); 9. Giordano: André Chenier, kettős (Bianca Scacciati és F. Merli); 10. Debussy: Szimfonikus tánc (párizsi Conservatoire zenekara, vez. Coppola).

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszer-árak.

4.15: „Évelő virágok a kertben.“
Inárcsi Farkas László előadása.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Ditrői-Csiby Chopin-műveket zongorázik.

1. b-moll szonáta; 2. Négy prelűd: C-dur, G-dur, B-dur és g-moll.

5.45: „Ísmét miénk az egész Aggteleki barlang.“

Kessler Hubert előadása.

6.15: Dénes József cigányzenekara.

7.00: „Növényegészségügyi időszerű tanácsadó.“

Urbányi Jenő dr kísérletügyi főadjunktus előadása.

7.15: Tánclemezek.

7.50: Tost László dr kassai polgármester előadása a Budapesti Nemzetközl Vásárról.

8.00: A Szegedi Dalárda és Oratórium Egyesület királydíjavadó díszhangversenyének közvetítése a szegedi Városi Színházból. Vezényel Antos Kálmán. 1. a) Palestrina: O Domine Jesu Christe; b) Scarlatti: Exultate Deo; 2. Király-König Péter: Magyar fohász; 3. a) Delibes—Dohnányi: Coppelia-keringő; b) Kodály: Dal; c) Bartók: Régi magyar táncok; Zongorán előadja Antosné Simkó Mária; 4. a) Sztára Sándor: Sej besoroztak; b) Sztára Sándor: Igyál betyár; c) Antos: Az Értől az óceánig; 5. Antos: Tulipános láda (vitész Imecs Györgyné szövege); 6. Eyssen Irén énekszámai; 7. Kodály: Mátrai képek.

Szünetben kb.

8.45: Hírek.

Utána kb.

10.00: Időjárásjelentés.

10.05: A rádió szalózenekara.

1. Millöcker: A koldusdiák, nyitány; 2. Künneke: Részletek „A mucsai sógor” c. operettből; 3. Szántó Jenő: Brazíliai tangó; 4. Ranzató: Cigánytanyán; 5. Lehár: Giuditta, keringőegyveleg.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.15: Pertis Pali cigányzenekara muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.30: Angol nyelvoktatás.

(J. W. Thompson).

7—7.15: Dénes József cigányzenekara.

7.30: „Francia író Olaszországban.”

(Stendhal.) Szávai Nándor előadása.

8.00: Hírek, löversenyeredmények.

8.20: Országos Postászenekar.

Vezényel Eördögh János. 1. Strauss János: Cigánybáró, nyitány; 2. Rust: Szláv rap-szódia; 3. Ruzinkó Nándor: Akácvirágok, intermezzo; 4. Huszka Jenő: Bob herceg, egyveleg; 5. Montag Vilmos: Induló; 6. Lehár: Luxemburg grófja, egyveleg.

9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

11.10: Az ifjúságnak. „A felvidéki magyar diák az elmúlt 20 év alatt és ma.” Krammer Jenő dr előadása.

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

12—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: A Szimfonieta szalónhatos műsora. 1.

Herold: Zampa, nyitány; 2. Waldteufel:

Mindig vagy soha, keringő; 3. Yoshitomo:

Japán lámpatánc, hangkép; 4. Dewerssen-

ceu: Aranjuzei ünnep, spanyol ábránd;

5. Kálmán: Őszi hadgyakorlatok, operett-

egyveleg; 6. Poliakin: Kanári-polka.

Közben

3.50: Hírek.

4.40: A kassai rádió műsorának ismertetése.

4.45—6.15: Azonos Budapest I. műsorával.

6.15: Szlovák felóra. Schiller: „A harang” c.

költeménye megírásának 140-ik évfordulója.

Detvan Károly előadása. A költeményt

Hviezdoslav Ország Pál fordításában elő-

adja Goldbach Frigyes. — Slovenská pol-

hodinka. „Piesen o zvone. 140. vrocie Schil-

lerovej básne: Das Lied von der Glocke.”

Prednaska Karla Detvana. Preklad P. O.

Hviezdoslav prednesi e Frico Goldbach.

6.45: Gyóni Géza verseiből szavall Havas Ma-

rienne.

7.00—7.15: Azonos Budapest I. műsorával.

7.15: Tamás Mihály elbeszélései. 1. Flórián

estéje; 2. Csuka Flórián.

7.50—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLÁMÚ MŰSOR

A HAT4 hívőjeles adóállomáson, 9.125 kilo-

cikluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

A RÁDIÓ ELCSIPI AZ EMBERRABLÓKAT...

Ha valamelyik kalandorregényíró művében olvasnók a következő esetet, bizonyára megvető ajkbiggyesztéssel vetnők félre a könyvet: „micsoda gicces ponyva!” Ezt a „giccesel” azonban a legnagyobb regényírónak mondott élet írta nemrég Amerikában. Egy emberrabló társaság elhurcolt egy gyermeket anyjával együtt s megüzente a férjnek, hogy váltságdíj 20.000 dollárt kér. Ha nem kapja meg, elteszi láb alól a foglyokat, ha pedig az apa a rendőrséghez fordul, természetesen ne is számítson többé övére... Manapság már egyre ritkábbak az ilyen esetek Amerikában, mióta a rádióval, repülőgéppel és egyéb korszerű technikával vívmányokkal, no meg nem utolsó sorban pompás céllövő tudománnyal felszerelt „G-Man”-ek, az amerikai bandita-üldöző rendőrség teszi bizonytalanná a gengszterek működését; ezért érthetően nagy feltűnést és még nagyobb felháborodást keltett az emberrablók új merész csinytevése. De szerencsére, éppúgy rajtavesztettek, mint a többiek. Az apának volt elég bátorsága ahhoz, hogy a fenyegetés ellenére is a rendőrség segítségét kérje; ez pedig a szokott nagyvonalúsággal sietett a hozzátartozóit féltő polgár védelmére. Az apa a G-Man-ek tanácsára megállapodott a rablókkal, hogy összecsomagolja a 20.000 dollárt, vonatra ül s ott, ahol egy embert lát fehér zászlót lobogtatni a töltésen, kidobja a pénzt a robogó vonatból. Sötét, viharos éjszaka volt, mikor

elindult a vonat, de a rossz időjárás nem tudta megakadályozni, hogy a száguldo expresszt ne kövesse állandóan egy fúrge rendőrségi repülőgép, mely rádióösszeköttetésben állott az üldöző repülőgéppel. A vonat utolsó kocsiján lévő hatalmas fényzőrök és nappali fényt árasztottak a tájra; a mozdonyvezető fékezett és a vonaton utazó detektívek utasítására kettőt fűtventett, mire a rendőrségi repülőgép meredek zuhanórepüléssel csapott le arra a helyre, ahová a fényzőrök kéréje sűtött. A pilóta látta, amint bukdácsolva szaladó emberek menekülnek a közeli erdőbe, mire azonnal rádióparancsot küldött az üldöző rendőrségi autóknak, a menekülők bekerítésére és elfogására. A rendőrlégénység hamarosan el is érte és körülgyűrűzte a helyszínt, ahol elsőször csak a gengszterek üres gépkocsijára bukkantak, majd magukat a menekülői igyekvő jómadarakat csípték el és verték vasra. Végül megtalálták az asszonyt meg a gyermeket is és épségben szolgáltaták vissza a boldog férjnek. Így akadályozott meg egy gonosztettet a rádió, a gépkocsi és a repülőgép együttműködése...

Déliabál

Bura Sándor

11.15

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek:

1. Pazeller: Vitéz Pávai Mátyás, induló (József nádor 2. honvédszolgálat zenekara, vez. Seregi Artúr); 2. Wetzel: Te vagy az az aszszony, dalkeringő (Herbert Ernst Groh); 3. Ludwig: Tengerész induló (német tengerész-tűzzenekar, vez. Fritz Hubrig); 4. Rimmer: St.-Maloi harangok (angol királyi gárda zenekara); 5. Lehár: Losonci induló (Mária Terézia 1. honvédszolgálat zenekara, vez. Fricsay Richárd).

Utána: Étrend. közlemények.

10.00: Hírek.

10.20: „Nyugat-Magyarország királynője: Szombathely.”

Irtó Főnyad Ernő. (Felolvasás.)

10.45: „A sovány gyermek.”

Irtó Eöry László dr. (Felolvasás.)

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Farkas Sándor cigányzenekara.

Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.

1.30: Beszkiart-zenekar.

Vezényel Müller Károly. 1. Donizetti: Az ezred leánya, nyitány; 2. Mikus-Csák István: Ünnepi látomás, intermezzo; 3. Strauss János: Részletek a „Denevér” e. operettből; 4. Wieschendorf: Téma és változatok (fagotszólo: Kovács János); 5. Waldteufel: Aranyeső, keringő; 6. Pécsi József: Pusztai hangulatok.

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Ártolyamhírek, piaci árak, élelmiszerárak.

4.15: A rádió diáklélorája:

„A keletindiai szigetektől Dél-Amerikáig.”
Irtó dr. Wehner Józsefné. (Felolvasás.)

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés. hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Táncclemezek.

Közben kb.

5.30: „Házunk légótalma.”

Egy család apa vidám feljegyzései. Lépes Andor előadása. (Az Országos Légvédelmi Parancsnokság közleménye).

6.00: Sportközlemények.

6.10: A rádió szalózenekara.

1. Huszka Jenő: Tündérszerem, nyitány; 2. Richártz: Gálans gavott; 3. Pachernegg: Mandarin; 4. Sztára Sándor: Balettzene; 5. Hruby: Ábránd Suppé dallamaiból.

6.55: „Mit ér a kultúra?”

Márkus László előadása.

7.25: Az Operaház előadásának ismertetése.

7.30: Az Operaház előadásának közvetítése.

„Bohémélet.” Dalmű 4 képben. Pataky Kálmán felléptével. Szövegét írták Giacosa és Illica. Fordította Radó A. Zenéjét szerezte Puccini. Vezényli Ferencsik János. Rendezte Nádasdy Kálmán. Személyek: Rodolphe, költő — Pataky Kálmán; Schaunard, zenész — Malczky Oszkár; Marcel, festő — Farkas Sándor; Colline, filozófus — Székely Mihály; Musette — Halász Gitta; Mimi — Dobay Livia; Alcindor — Komáromy Pál; Benoit, háztulajdonos — Toronyi Gyula; Párpignol — Sárdy János.

Az I. felv. után kb.

8.15: A rádió külügyi negyedórja.

A II. felv. után kb.

8.50: Hírek.

A III. felv. után kb.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

Az előadás után kb.

10.25: Miletin Géza jazzhármasa játszik.

Közben kb.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

11.15: Bura Sándor cigányzenekara muzsikál.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.30: Gyorsírotanfolyam.

(Szlabey Géza).

7.00: A rádió szalózenekara.

1. Reinl: Exotikus szvit — a) Afrikai tavak; b) A Kamerun hegynél; c) Trópusi szigetek; d) Windhuki népnepély.

7.30: „Új felfedezések az örökléstudományban.“

Irtá: Szabó Zoltán dr egyetemi tanár. (Felolvasás.)

8.00: Hírek.

8.20: Hanglemezek.

1. Kopsch: Tyúkok tánca, induló (berlini állami opera zenekara, vez. Walter Schütze); 2. Quintero: Morutcha, spanyol dal (Jaime Plana); 3. „Mirene es os ojitis“, mexikói népdal (Pilar Arcos és Carlos Mejía); 4. Valabranca: Sziffidek tánca, keringő (zongora: Emile Delpierro); 5. Driso: Elszállt a szerelem, orosz cigánydal (Teplova); 6. Svetlanov: Harmonika, régi orosz dal (Svetlanov öté); 7. Nevin: Rózsakoszorú (hegedű: Heinz Huppertz); 8. Kahn—Romberg: Who are we to say, filmdal (Nelson Eddy); 9. Young—Herbert: I'm falling in love with someone, filmdal—keringő (Horace Heidt zenekara); 10. Vellones: Vitamin, foxtrott (Martenet éterhangszerszóló, Marcel Cariven zenekara); 11. Brühne: Nem bűn a szerelem, filmdal (Zarah Leander); 12. Tomlin—Hatch: What's the reason, jazz éneknegyed (Mills fivérek); 13. Mateo: Blanca flor, mexikói dal (Hans Busch zenekara); 14. Grey—Stohart: When I'm looking at you, dal Lawrence Tibbet); 15. Gordon—Revel: May I have the next romance, slowfoxdal (Ruth Etting); 16. Lilikalani—Kennedy: Alohe oe, havái dal (Bing Crosby); 17. Livingston—David: Sixty seconds got together, slowfox (Mills-fivérek); 18. Friml—Harbach—Kahn: Szimpátia, angol keringő (Ambrose zenekara); 19. Kreuder: Ich spür in mir, lassú keringő (ének: Greta Keller); 20. Bixio: Torna piccina, dal (Fernando Orlandis); 21. Ellis: Me and my dog, filmdal (Frances Day); 22. Rogers: Julius Caesar, slowfoxdal (Mills fivérek); 23. Churchill—Morey: Whistle while you work, foxtrott (Billy Cotton zenekara); 24. Monaco—Burke: 25. Singler—Hoffman—Wagner: Little man, On the sentimental side, filmdal; (Connie Boswell); 26. Handy: Darling Nelly gray, jazzdal (Mills-fivérek).

9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

11.10: Ruzsinnyelvű ifjúsági előadás. „A bűvös furulya.“ Szucharin Antal előadása. — Molo-dezi. Antonij Sucharin: Carovnaja sila poloninskoj flojary.

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

12—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: „Kazinczy orvosa. Visszaemlékezések Viczay Józsefre; a nagy kassai gyógyítóra.“ Vécsény Zoltán dr előadása.

3.50: Hírek.

4.05: Angyal Imre hegedű, zongorakísérettel.
1. Vitáli: Ciaccona; 2. Vieuxtemps: Andante; 3. Pugnani-Kreisler: Preludium és Allegro.

4.40: A kassai rádió műsorának ismertetése.

4.45—5.45: Azonos Budapest I. műsorával.

5.45: „Tavaszi táj.“ Közreműködik a kassai leánygimnázium énekkara, vezényel Guzman Teréz. Zongorán játszik Gabos Márta. 1. Petőfi Sándor: A tél halála; 2. Kerényi György: Oh, nézd, az idő csodaszép; 3. Scarlatt: D-moll szonáta; 4. a) Nádasdy Kálmán: Zöld fű; b) Kodály: Katalinka; c) Kerényi György: Ez a malom; 5. Tompa Mihály: A kikíricshez; 6. Couperin: F-dur Rondo; 7. Játékdalok; 8. Kodály: Allegro Giocosa; 9. Bartók: Jóságigéző.

6.15: „Régi felvidéki írók: Fraknói Vilmos.“ A bevezetőt Keller Imre írta. A szemelvényeket Seress Gyula olvassa fel.

6.40: Hanglemezek. Magyar mű- és népdalok.
1. Kodály: Kádár István, históriás ének (Székelyhíd Ferenc dr); 2. Buday Dénes: Szív nem tudja megmondani, dal (Sólyom Janka); 3. Tarnay Alajos: Harmónia (szöveg: Falu Tamás), dal (Szedő Miklós dr); 4. Kodály: Rossz feleség, népballada (Basillides Mária).
6.55—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLAMÚ MŰSOR

A HAT4 hívójelű adóállomáson, 9.125 kilocikluson, 32.88 méteren.

Éjjel 1—2 óráig.

MÓTOR NÉLKÜL, DE — RÁDIÓVAL

A motornélküli repülés az utóbbi néhány esztendőben meglepő fejlődésnek indult. Sokszáz kilométernyi utat tesznek meg a vitorlázó pilóták motor nélkül; több ezer méter magasságra emelkednek s eközben nem használnak más hajtóerőt, mint a szelét és a felszálló meleg légáramlatokat. A légi vitorlázás olyan komoly és nagyjelentőségű sporttá emelkedett, hogy egyes hírek szerint a következő olimpiáson is szerepel majd, mint önálló, új sportág. Ilyen körülmények között természetes, hogy a vitorlázó pilóták az utóbbi időkben egyre jobban érezték a rádió hiányát, mely pedig mótóros kollégáiknak most már elváhatatlan kísérője és segítőtársa a fellegek országútján. A vitorlázó repülőgép is rászorul a rádióra, mert általa útközben állandó kapcsolatban maradhat a földdel és rossz tájékozódási viszonyok között,

kedvezőtlen időben is biztosan céljához talál. A baj csak az, hogy a mótóros gépeken használatos rádióberendezések a vitorlázó gép számára túlságosan nehezek; már pedig itt minden kiló súllyal takarékoskodni kell. Az egyik vitorlázó repülőgéppel nemrég újrendszertű rádió-országi kutatóintézet foglalkozó német-állomást szerkesztett, mely olyan könnyű, hogy nem okoz lényeges megterhelést a vitorlázó gép számára. A kis készülék segítségével a pilóta 25 kilométer távolságra folytathat telefonbeszélgetést a földdel vagy egy másik géppel. Kedvező időjárási viszonyok között a hatótávolság 40 kilométerre is nőhet. Valószínű, hogy nemsokára a vitorlázó gépek is éppoly kevésbé merésznek majd a levegőbe rádiófelszerelés nélkül, mint most a nagy mótóros hadigépek és utas-szállítók.

Délibál

Kerekes István

Kassa: 11.00

BUDAPEST I.

6.45: Torna. Hírek. Hanglemezek:

1. Dávid: Szent László, induló (Hunyadi János 9. honvédszolgálati zenekara, vez. Fricsay Ferenc); 2. Alex: Harmonika-polka (harmonika: Joe Alex, xilofon: Alfred Damerow); 3. Fürst: Isonzo-induló (müncheni 19. gyalogezred zenekara, vez. Georg Fürst); 4. Schütz: Keringő (vidám falusi zenekar és Heyne-négyes); 5. Fricsay Richárd: Járjatok be minden földet, induló (Mária Terézia 1. honvédszolgálati zenekara, vez. Fricsay Richárd).

Utána: Étrend, közlemények.

10.00: Hírek.

10.15: Ifjúsági rádió:

Dalos-zene történelmi óra. Közreműködik Szendel Gyuri. Énekel Udvardy Tibor.

10.45: Mit nézzünk meg?

A Magyar Tud. Akadémia szobrait ismerteti Gergely Pál dr.

11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat.

12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból. Himnusz. Időjárásjelentés.

12.10: Eugén Stepat balalajkazenekara. Közben kb.

12.30: Hírek.

1.20: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállás-jelentés.

1.30: Hanglemezek.

1. Weber: A bűvös vadász, ária (Marcella Roescher); 2. Hillemacher: Csendes gavott (gordonka: Pablo Casals); 3. Nicolai: A windsori víg nők, ária (Peter Anders); 4. Liszt: II. magyar rapszódia (zongora: Wilhelm Backhaus); 5. Proch: Téma és változatok (ének: Galli-Curci); 6. Verdi: Ernani — hármas a III. felv.-ből (De Luca, Alfio Tedesco és Grace Anthony); 7. Csajkovszkij: Csipkerózsika, balettszvitből keringő (berlini filharmonikusok, vez. Leo Borchard); 8. Bizet: Carmen, ária (Marguerite d'Alvarez); 9. Albe-

niz: Triana, szimfonikus tánc (New Light szimfonikus zenekar, vez. Groosens); 10. Rimszkij-Korszakov: Sadko — A viking vendég dala (Saljapin); 11. Ravel: Cigányosan (hegedű: Francescatti); 12. Strauss Richárd: Szerenád (Elisabeth Schumann); 13. Dohnányi: Pierrette fátyola, nászkerülő (berlini állami opera zenekara, vez. Hermann Abendroth).

2.35: Hírek.

2.50: A rádió műsorának ismertetése.

3.00: Árfolyamhírek, piaci árak, élelmiszer-árak.

4.15: „Csikós Andris Bergengőclában.”
Báránd Ferenc meséje.

4.45: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hírek.

5.00: Hírek szlovák és ruszin nyelven.

5.10: Lamadin Erna zongorázik.

1. De Falla: Spanyol zongoradarabok; 2. Dohnányi: Téli képek sorozatból: a) Valse aimable; b) Duhaj társaság; 3. Kodály: Két zongoradarab a 11. műből; 4. Bartók: Szvit, 14. mű.

5.45: „Hogyan készül a mindennapi kenyerrünk?”

Közvetítés egy budai péküzemből. Beszél Budinszky Sándor. (Hangtelvétel.)

6.15: Kiss Lajos cigányzenekara.

7.30: „Teherhajón Egyiptomba.”

Habán Jenő dr. útleírása.

8.00: A „Turul” Szövetség Ady-émlékstílnak közvetítése a Vigadó nagyterméből.

1. Hiszekegy. Előadja Endre Béla énekegyüttese; 2. Natkó Gyula dr. országos vezér megnyitó beszéde; 3. a) Ady: Új vizeken járok; b) Gulyás Pál: Az első dal anyja (Ady anyjának sírjára). Szavalja Pataky Jenő, a Nemzeti Színház tagja; 4. Móríc Zsigmond előadása: „Ahogy én Ady Endrét láttam”; 5. Bartók—Ady-dalok: a) Három őszi könnyesepp; b) Nem mehetek Hozzátok; c) Az ágyam hívogat. Éneklé Varga Livia, zongorán kíséri Endre Béla; 6. Ady: Szép magyar sors; Illyés Gyula: Szegénység, örökös éhség; Erdélyi József: A mesék királya. Elmondja Simonffy Margit; 7. Kodály—Ady: Akik mindig elkésnek. Előadja Endre Béla énekegyüttese; 8. Ady: a) Ifjú szivekben élek; b) Parasztnyár; c) Lelkek a pányván. Elmondja Fábán Rózsa; 9. Kodály—Ady: Ádám, hol vagy. Éneklé Littasy György, zongorán kíséri Endre Béla; 10. Szabó Lőrinc: a) Különbéke?; b) Halott nép; c) Barátaimhoz. Elmondja a szerző; 11. Ady: Új tavaszi seregszemle. Előadja a „Turul” szavalókórusa, Gyenes Lajos országos alvezér vezetésével.

Utána kb.

9.15: Kurina Simi cigányzenekara muzsikál.
Közben kb.

9.40: Hírek, időjárásjelentés.

10.40: Hírek német, olasz, angol és francia nyelven.

Déliabál

11.00: Operaházi zenekar.

Vezényel Rajter Lajos. 1. Boieldieu: A bagdadi kalifa, nyitány; 2. Borodin: Poloveci táncok; 3. Kéler Béla: Magyar táncok; 4. Mory János: Szlovák táncszvit; 5. Strauss János: a) Átöllelek emberiség; b) Tere-ferre; c) Perpetuum mobile.

12.05: Hírek.

BUDAPEST II.

6.30: „A világ városai: Skandináv városok.“ Kampis Antal dr előadása.

7.00: A földművelésügyi minisztérium mezőgazdasági felőrája.

7.30: Beethoven: V. szimfónia, c-moll.

Előadja az amszterdami Concertgebau zenekara, vezényel Willem Mengelberg. (Hang-
lemez.)

8.00: Hírek, ügétőversenyeredmények.

8.20: A rádió szalózenekara.

1. Polgár Tibor: Magyar köszöntő; 2. Gebhardt: Az infánsó születésnapja, nyitány; 3. Losonczy Dezső: Ébred az erdő, idill; 4. Muszorgszkij: a) Könyvek; b) Gopak (kis-orosz tánc); 5. Respighi: Régi táncok és dalok a 16. századból; 7. Debussy: a) Két közjáték; b) Cake walk; 7. Dohnányi: Változatok egy 16. századbeli pavánra (hangszerelte Rajter Lajos); 8. Ravel: Menüett; 9. Zakál Dénes: Virágok közt, szvit.

9.40: Időjárásjelentés.

KASSA (259.1 m.)

10.15—10.45: Azonos Budapest I. műsorával.
10.45: Hanglemezek. 1. Bratton: Teddy medve lakomája (Bravur tánczenekar); 2. Spaeth—Myddleton: Down south (orgona: Lew White); 3. Deep river, néger dal (Burleigh átdolgozása, Nelson Eddy); 4. Alford: A két törpe, xylofonkettős (W. Byrne és W. Bennet); 5. Lorey:

A fülemüle születésnapja, foxintermezzo (Gézi Barnabás zenekara); 6. Valse Margherite (szaxofón: Andy Sanella); 7. Freed—Brown: We're together again, dal (The Merry Macs); 8. Fink: Arnyjáték, gavott (Rambour Emánuel zenekara); 9. Gulyás: Hawai ábránd (Hawai gitáregyüttes); 10. Pepper: Carry me Back to Pastures, amerikai dal (Paul Robeson); 11. Pörschmann: Hokus-Pokus, polka (harmonikakettős és fütty).

Közben kb.
11.00: „Sárospataki diákélet.“ Kerekes István előadása.

11.35: Hírek magyar, szlovák és ruszin nyelven.

12—3.25: Azonos Budapest I. műsorával.

3.25: Ruszin félóra. Danyi Pali cigányzenekara ruszin és orosz dalokat muzsikál. — Polcascija Podkarpatskoj Rusi. Cyhanskij orkestr Pali Danyijja ispolnit karpatorusskija i russkija narodnyja pesni.

Közben

3.50—4.00: Hírek.

4.20: „Kassai fiúk a világháború tüzérfőntján.“ Lauschmann Ottó előadása.

4.40: A kassai rádió műsorának ismertetése.

4.45—6.15: Azonos Budapest I. műsorával.

6.15: „Harangok zenéje.“ Buchner Sándor dr előadása.

6.30: A „Lyra“ dalkör férfi és vegyeskarának műsora. Vezényel Stefancsik Tibor. 1. Paulusz Ákos: Köszöntő; 2. Lavotta—Hoppe: A reményhez; 3. Lányi Ernő: Reszket a bokor; 4. Gaál Ferenc: Eredeti magyar dalok — a) Nyisd ki, anyám; b) Elragadta galambomat; c) Siófokra megy a hajó; 5. Lányi Ernő: Dalegyveleg; a) Iza vize; b) Hej iharfa, juharka; c) Egy madarat kergettem; d) Duna mellett.

7—8.00: Azonos Budapest II. műsorával.

8—12.15: Azonos Budapest I. műsorával.

RÖVIDHULLAMÚ MŰSOR

A HAT4 hívőjeles adóállomáson, 9,125 kilohertcluson, 32,88 méteren.
Éjjel 12—1 óráig.

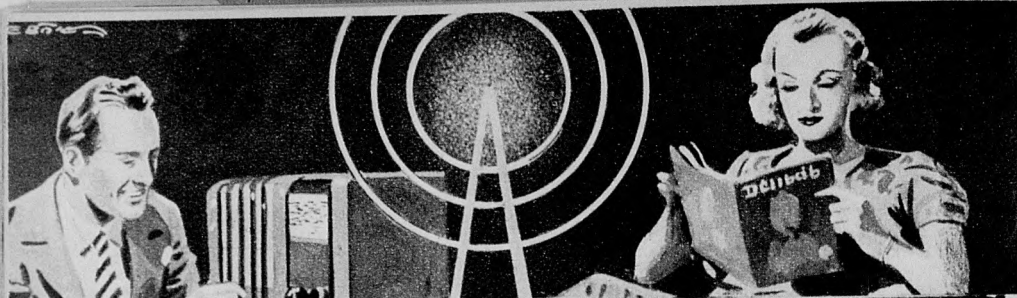
Kopasz fej, bársonyruha és — akusztika

Kevéssel ezelőtt még senki sem gondolt volna arra, hogy egy hangversenyteremben szétáradó hanghullámok viselkedését nagyban befolyásolja a közönség öltözködése, sőt az is, hogy a vendégek között sok-e a kopaszfejű, vagy sem. Rádió-fizikusok végeztek ebben az irányban érdekes kutatásokat, mert meg kellett állapítani, hogy a rádióközvetítésre kerülő nyilvános hangversenyeken milyen körülmények között uralkodnak a legkedvezőbb akusztikai viszonyok. A vizsgálatok eredménye szerint a frakkok kemény ingmelleiről visszapatannak a hanghullámok s így ha sűrűn találkoznak ilyen visszaverő felületekkel, igen erősen hallatszanak, kivált a magasabb hangok. Ellenben puha, elomló anyagok, aminő a bársony, gátolják a visszaverődést és elnyelik a hanghullámokat. Maga az emberi test is hangelnyelő, de a tar koponyák felülete elég jó „tükör“ a hanghullámok részére, azaz szintén visszaveri őket.

Egy sóhajtás mozgósítja a rendőrséget

„Ha gengszterek támadnak meg, tartsd fel nyugodtan kezedet a rádszegezett pisztolyesővek előtt, sóhajts egy mélyet és percekben belül ott a rendőrség“ — ezt a szöveget lehetne használati utasításul mellékelni ahhoz a kis rövidhullámú adókészülékhez, amit nemrég tervezett egy ötletes chicagói feltaláló. A készülék apró doboz, mely övvel a mellre erősíthető és észrevétlenül elfér a kabát alatt. Olyan szerkezetű, hogy mély lélegzetvételeket, a mellkas nyomására, bekapcsol egy érintkezőt, mire a készülék rövidhullámokon vészjeleket ad le; ezeket azután a központi rádióállomáson felfogják. Jó szolgálatot tesz bankalkalmazottaknak, pénzt szállító tisztviselőknek és éjjeliőröknek. Ha a bandita pisztollyal támad rájuk, kezük egyetlen mozdulata nélkül, észrevétlenül jó nagyot lélegzenek, mire a kis doboz azonnal leadja a vészjelet s a támadók hamarosan rendőrkézzre kerülnek, mielőtt fosztogató munkájukhoz láthattak volna.

Déliláb

Április 9. vasárnap

**A külföld
zenei
műsorai**

Újrendszerű külföldi zeneműsorunkban a függőleges oszlopok között megtalálhatja a kedvence műsor-számait. Ha például tánczenére vágyik, egy szempillantást kell csak vetni a negyedik oszlopra s abban nyomban megtalálhatja, hogy milyen időpontban hallhat tánczenét. Ahol az éppen kedvező időpontot megtalálta, tekintsen vízszintesen az állomások rovatára és tudni fogja, hogy melyik állomásra kell beállítania a gépet.

Ha pedig kedvence állomása van s ennek műsorára kíváncsi, akkor az abécé sorrendjében következő állomások közül kikeresi azt és mellette vízszintes sorban megtalálja, hogy mikor és milyen zenét hallhat onnan.

Kilowatt és hullámhossztáblázat egészíti ki e műsor-újdonzságot.

Kilowatt	Hullámhossz		Opera Szimfónia	Hangverseny Enek Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez
3	437	Beograd			20.00	22.15	18.30
100	357	Berlin		20.10	19.20	22.30	
100	316	Breslau	19.30			22.30	
32	325	Brünn					
17	364	Bucuresti és		20.00		18.00	
60	1875	Radio Romania		21.05	19.15	22.10	
60	1571	Deutschlands.		22.30	20.10	23.00	
150	1500	Droitwich		23.05	20.10		
25	251	Frankfurt		20.10	19.15	22.30	
100	331	Hamburg		19.10	20.30	22.30	20.10
100	456	Köln		22.30	20.30		19.15
100	291	Königsberg		20.00		22.40	
120	382	Leipzig	19.30	24.00			
50	342	London Reg.	22.05	19.00	19.35		
150	1304	Luxembourg		22.00	21.00	23.00	23.30
50	368	Milano			21.00	23.15	
100	405	München		20.45	19.40	22.30	
120	470	Prága					
60	215	Radio Paris		20.30		23.00	22.30
60	420	Róma		22.20		23.15	
55	426	Stockholm	20.00	19.30	22.15		
100	349	Strasbourg		22.45	20.15	23.00	
100	523	Stuttgart	24.00	20.00		22.30	19.00
60	3861	Toulouse			23.30	23.00	22.15
120	1339	Warszawa		19.30 20.30		22.00	
120	507	Wien		18.50 20.00		22.30	

Délbáb

Amit érdeemes meghallgatni...

Brünn és Prága műsora nem érkezett meg.
20.30: Parisból: Mayerbeer: Ploermel c.
operája. 22.40: Droitwichből: Liszt Elő-
játékok.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

Brünn és Prága műsora nem érkezett meg.
20.10: Deutschlandsenderről: Dohnányi ve-
zényletével: Liszt: f-moll magyar rapszódia.
Dohnányi: Szvit zenekarra. 22.30:
Deutschlandsenderről: Haydn: 99. esz-dur
szimfónia.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

Április 10. hétfő					A külföld zenei műsorai	Április 11. kedd				
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hangfővez		Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hangfővez
	21.00	21.30	22.15		Beograd		21.00			22.15
	19.20	20.10	22.30		Berlin			20.10	22.30	19.00
		20.10	22.30		Breslau		19.15	20.10	22.35	
					Brünn					
	20.00 22.15	19.15 22.30			Bucuresti és Radio Romania		19.15 20.30	21.15 22.15		21.45
	22.30	20.10		23.00	Deutschlands.	22.30	20.10			
	22.40	21.15	24.00	19.45	Droitwich		20.30	20.00	0.30	
		20.10	19.00		Frankfurt		19.00	24.00		
		20.30	19.15	20.10	Hamburg		20.30		22.30	20.10
	20.30	19.30	22.45		Köln				20.30	19.10
	24.00			19.05	Königsberg			22.35	20.10	
	24.00	20.10			Leipzig		20.10	18.20		
	0.30	19.00 22.00	23.15		London Reg.		21.20 0.30	22.15	23.25	
	22.00	20.40	21.05	23.35	Luxembourg	21.00	20.00		23.00	
	22.25	21.30	23.15	20.30	Milano	21.00				19.20
	21.20	19.20			München		21.35	22.20		19.10
					Prága					
	20.30	22.30	19.00		Radio Paris		20.30			
		21.30	22.15	23.15	Róma		21.00	22.15	23.15	
			22.30		Stockholm		21.30	20.15		22.15
	20.15	19.30		22.45	Strasbourg	20.15	19.30			
	24.00	20.15			Stuttgart	23.00		22.35	19.00	24.00
	21.00	19.15	21.40		Toulouse		22.15	23.30	22.45	
		19.30	21.15 22.40		Warszawa	21.00	19.00			
		18.40 20.15	22.30		Wien		19.00	20.10	22.35	

Délibáb

Amit érdemes meghallgatni...

Brünn és Prága műsora nem érkezett meg.
21.00: Droitwichből: Franck: d-moll szimfónia. 21.00: Rómából: Boito: Nero c. operája a Scalából.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

Brünn és Prága műsora nem érkezett meg.
20.10: Breslauból: Brahms: II. szimfónia. 22.25: Droitwichből: Prokovjev: Romeo és Julia szimfónia. 0.30: London Reg.-ről: Liszt: Ballada zongorán.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

Április 12. szerda						A külföld zenei műsorai	Április 13. csütörtök					
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez	Opera Szimfónia		Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hanglemez		
	22.15	21.00		18.50	Beograd		21.30	20.00	22.15	18.30		
	21.00	20.10	22.30		Berlin		19.00		20.10			
	19.00	20.10			Breslau	20.10		19.00		22.20		
					Brünn							
	20.00 21.40	22.15	20.20	19.15	Bucuresti és Radio Romania		19.40 20.15			22.15		
	22.30	23.00	19.15		Deutschlands.		22.30		23.00			
21.00	19.40	20.00	0.15		Droitwich	22.25	23.20	21.00	24.00			
	21.00			19.30	Frankfurt		19.30	20.15				
	22.30	23.00		20.10	Hamburg			20.30				
	22.15			19.15	Köln	19.20	22.30			22.00		
		21.00	22.40	20.10	Königsberg		24.00	20.55		20.10		
	24.00	20.10	19.00		Leipzig		20.10	19.10				
	23.25 0.30	21.05 22.05			London Reg.		21.45 0.30	19.25	23.25			
	21.30	19.45	23.00		Luxembourg	21.45			23.00			
	22.30		23.15	19.30	Milano	21.00				19.20		
	22.20	20.10			München		19.40	20.10				
					Prága							
	22.00				Radio Paris		20.30	19.00	23.00	22.30		
21.00				19.20	Róma		22.30		23.15	19.10		
	19.30	20.45	22.15		Stockholm		20.55	19.30				
	20.15	22.00	22.45	21.45	Strasbourg		22.45	20.15		21.30		
	24.00	19.00	20.10	23.00	Stuttgart	24.00		22.30		19.00		
	23.30	20.30	23.15		Toulouse			23.30	22.45	22.16		
	21.00 21.50	19.00	22.25		Warszawa		19.30 20.05		22.25	21.45		
	20.10		22.30		Wien		20.10		22.50			

Amit érdemes meghallgatni...

Brünn és Prága műsora nem érkezett meg.
 20.00: Münchenből: Liszt: esz-dur zongoraverseny, Bruckner: III. szimfónia. 24.00: Stuttgartból: Haydn: I. szimfónia.
 A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

Brünn és Prága műsora nem érkezett meg.
 19.00: Münchenből: Hubay: Hejre, Kati; Lehár: A házasság varázsa c. műve. 21.00: London Reg.-ről: Brahms: I. szimfónia. 21.00: Rómából: Mascagni: A pacsirta c. operája.

A rovatokban csak azokat a műsorszámokat tüntetjük fel, amelyeket önállóan ad az illető állomás, tehát nem reléz!

Április 14. péntek						A külföld zenei műsorai	Április 15. szombat					
Opera Szimfónia	Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hangtétel	Opera Szimfónia		Hangverseny Ének Hangszer	Szórakoztató zene, operett	Tánczene	Hangtétel		
18.30	20.00		18.30		Beograd		21.00	22.15		18.20		
	20.10	18.30			Berlin			20.10	21.00	19.00		
22.20	20.10	21.15	22.20		Breslau			20.10	22.20	19.50		
					Brünn							
22.15	19.35	19.05			Bucuresti és Radio Romania		19.20	22.15				
		23.00	21.00		Deutschlands.		22.30	23.00	20.10			
		22.25		0.15	Droitwich		19.45	21.00	23.50			
		20.45	19.30		Frankfurt		20.15	18.30		19.30		
		20.30			Hamburg		19.15	20.30		20.10		
22.00		21.30	19.00		Köln		24.00	21.15	22.15	19.10		
20.10		24.00	22.40		Königsberg			20.10	22.40			
		22.30			Leipzig		24.00	20.10	19.00			
		21.50 22.20	23.25	0.30	London Reg.	21.00	19.30		23.30			
		22.30	20.15	23.00	Luxembourg		21.15	19.45	23.00			
19.20		23.15		22.20	Milano			21.00	23.15	20.30		
	20.00	22.35	19.00		München		19.00	20.10	22.20			
					Prága							
22.30					Radio Paris			21.10	23.00	22.30		
19.10	23.00	19.00		22.30	Róma	21.00			23.55	19.20		
		21.00	23.15	19.20	Stockholm		19.45	20.45	22.15			
21.30		22.15	21.30		Strasbourg		22.45	19.30	23.00			
19.00	21.30	22.45	20.15		Stuttgart		24.00		20.10	19.00		
22.16	24.00		19.00	22.30	Toulouse		22.15	23.30	23.15			
		19.10	20.30	23.15	Warszawa		19.15 21.00		22.00			
21.45		19.20 20.15		22.20	Wien				22.20 22.45			
		22.30	20.10					20.10				

A „villanszem“ őrzi a közlekedési rendet, kávét pörköl és cigarettapapírost gyárt

A fotocella legújabb csodái

A rádiótechnika csodálatos gépszeme, a fotocella sokoldalú hasznáról már többször beszámolt a Délibáb, de úgy látszik, ennek a varázseszköznek a lehetőségei kimeríthetetlenek. Nem elég, hogy látóvá teszi az eddig vak rádiót a televízióval. Nem elég, hogy hangossá teszi a mozgóképet mely mindmostanáig néma volt. Nem elég, hogy megteremtette a képtávírókat és a rádió nyomatott újságot; hogy a közeledő vendég előtt, engedelmes szellemként, kitarja a szálló vagy étterem ajtaját, megindítja a mozgólépcsőt, alkonyatkor emberi közreműködés nélkül meggyújtja a közvilágítást, déli verőfényben önműködően lebocsátja a napellenzőt, a pénztárteremben elfogja a betörőt, megállítja a vesztébe rohanó expresszvonatot, vagy az öntödében ellenőrzi az olvasztókemence hőfokát, olyan finoman és pontosan, ahogy semmiféle más műszer nem képes. Az emberi találékonyság szinte napról napra új meglepetéseket varázsol elő a huszadik századnak ebből a csodalámpájából.

Ki hitte volna például kevéssel ezelőtt, milyen lelkiismeretes és megbízható segítő-társa lehet a közlekedési rendörnek? Illinoisi északamerikai állam egyik fontos közlekedési útvonalán fotocellás számlálókészülék ellenőrzi a forgalom sűrűségét. New-Yorkban, a Hudson folyam alatt futó hatalmas autópályán ugyan csak fotocella számlálja és figyel az áthaladó gépkocsikat. A kocsit láthatatlan fénysugarat metsz el, mire a fotocella automatikusan egy számmal továbbmozgatja a számlálókészüléket s így egy bizonyos idő múltán csak egy pillantást kell az ellenőrző hatósági közegnek a számlapra vetnie, hogy megállapítsa, hány kocsit használt az alagutat. Az egyik országúton fotocellás készülék segítségével érik tetten a gyorsan hajtó autósokat és motorosokat. Az országút egyik oldalán két párhuzamos infravörös sugárnyalábot lövellő lámpa van felállítva. A sugárkévek keresztezik az úttestet és pontosan az áttellenes oldalon levő két fotocellára irányulnak. Minden arra haladó jármű természetesen gyors egymásutánban megszakítja a sugarakat, azaz eltakarja a lámpákat a fotocella előtt. Ha a sugarak elmetesződése a kellénél gyorsabban történik, a fotocellákkal összekötött műszer jelzi, hogy a jármű a megengedettnél nagyobb sebességgel hajt s már megy is a rádió- vagy a telefonparancs a legközelebbi őrszemhez, hogy tartóztassa fel a kocsit. Az ellenőrzőkészülék olyan ügyesen van elrejtve, hogy a vezetők nem vehetik észre s így gyanútlanul vágtatnak az úttesten láthatatlanul keresztlüfeszülő sugártorlaszokon át.

Az egyik nagy amerikai kávépörköldé révén most az élelmiszeriparba is bevonult a villanszem. A kávé minősége szempontjából igen fontos, hogy a pörkölés folyamata se

hosszabb, se rövidebb ne legyen a kelletténél, amit a tapasztalt szakember a pörköldökemencéből kivett kávészemek barnulása alapján ítél meg. Ha a barnulás túlmegy bizonyos határon, vagy nem éri el a megfelelő fokot, az áru zamata s ezzel a megfelelő értéket is hiányt szenved. Mióta ezt a színváltozást fotocellás készülékkel ellenőrzik, a kávé minősége meglepően javult és a cég termékei iránt sokszorosan megnőtt a kereslet.

Ipari üzemekben gyakran okoz veszélyes mérgezést, sőt halálesetet is a kiáradó higanygőz. Sokszor már olyan kicsiny mennyiségben is ártalmassá teheti a levegőt, hogy pusztá emberi érzékek számára észrevehetetlen marad és a személyzet csak akkor ébred tudatára a bajnak, amikor az első mérgezési esetek bekövetkeztek. A fotocella most ezt is megelőzi. A gyár levegőjét egy szellőzőkészülék elhajtja egy ibolyántúli sugarakat kibocsátó lámpa előtt. A sugarak érzékeny fotocellára esnek. Ha a lámpa és a cella közé csak a legkevesebb higanygőz is kerül, az ibolyántúli fény gyengül és a villanszem azonnal működésbe hozza a riadókészüléket.

Ha egy idő óta észrevehető mértékben javult a cigarettapapíros és a borotvapengék minősége, jórésztben az is a villanszem alkalmazásának tudható be. A gyárban a gépből kikerülő cigarettapapírosíveket villanylámpával világítják meg és a visszaverődő fénysugarakat fotocella fogja fel. A papíros legkisebb egyenetlensége megváltoztatja a fényvisszaverődést, a fotocella pedig tüstént jelzi a hibát, úgyhogy a munkások azonnal javíthatnak a gép működésén. Hasonló módon vizsgálják legújabbban az új borotvapengék élességét. Minden egyes darab futószalagon elisklik a fotocella előtt. Amelynek éle nem kellőképpen kidolgozott, vagy éppenséggel csorba, hibás, azt a fotocella egy alkalmas gépezet segítségével könnyörtelenül kiselejtezi.

Nagyon érdekes szerepet tölt be a villanszem az egyik amerikai autobusvégállomáson. A kocsit beáll a kocsiszínpa, ahol alaposan lemosják. Emberi kéz azonban nem nyúl hozzá az egész idő alatt. Amint a jármű begördül a mosóhelyiségbe, megszakít egy fénysugarat, mire a fotocella megnyitja a zuhany csapját és bekapcsolja az automatikus forgófejeket, melyek alaposan és minden oldalról lesúrolják, ledörzsölik a járművet.

De mindezekon kívül még se szeri, se száma azoknak az új ipari, technikai és tudományos találmányoknak, melyek mind a fotocella valamilyen ügyes alkalmazásán alapulnak. Ennek az apró készüléknek a képességeivel talán még Aladin ördögös csodalámpája sem vehetné fel a versenyt!

Egy rendes ember KALANDJA

Irtá: ORBÓK ATTICA

Valahányszor a nagy bank tisztviselői körében szó esett a józan és okos életfelfogásról, mindig felmerült Móróczy János könyvelő neve. Mindig akadt valaki a társaságban, aki a többiek elé mintaképül a bank könyvelőjét állította, aki maga volt a testi és lelki kiegyensúlyozottság. Bankgyakornok kora óta könyvelői kinevezéséig soha egy pillanatig sem volt más, mint amilyenek ismerték: nyugodt, derűs és előzékeny. Soha senkire nem szorult rá, de szívességet sem tett senkinek. Rendkívül pontosan betartotta a társadalmi érintkezés formáit kollégáival szemben, de egyikkel sem volt bizalmas viszonyban. Azért mégsem állhatta róla senki, hogy zárkózott lett volna. Felesleges módon nem kérdezett, de nem is felelt, hivatalos teendőit pedig páratlan pontossággal véggezte el. Senki nem haragudott rá, de senki nem is szerette különösképpen. Néhány lelkes tisztelője mégis akadt, a bank öregebb, pártában maradt tisztviselői közül, akiknek tetszett Móróczy férfias megjelenése, mértékletessége, józan életfelfogása és általában egész lénye. A hölgyek körében az volt a felfogás róla, hogy „ideális férfi” lenne belőle. Nem egyszer megtörtént, hogy társaságban megkérdezték a könyvelőtől, aki természetesen anyagi tekintetben is rendezett körülmények között élt, hogy miért nem nősül meg. Ilyenkor azt szokta válaszolni Móróczy János:

— A kor erkölcsi nem kedveznek egy szerény jövedelmű hivatalnok házasodásának. A kenyérkereső nők nem alkalmasak a családalapításra, viszont a nem dolgozó nők egy bizonyos százalékban megbízhatatlanok a házassági hűség tekintetében...

Mint ahogy akármilyen más, magánéletére vonatkozó témáról, úgy erről sem lehetett vele hosszabban elbeszélgetni. Határozott elvei voltak, amelyekről nem tárgított és minden vitát azzal szokott lezárni, hogy mindenkinek éppen úgy megvannak a maga meggyőződései, amelyek természetében rejlenek, mint a hajszíne, amin nem lehet változtatni — legfeljebb erőszakos beavatkozással...

Móróczy Jánost sokan nagyon okos embernek tartották és bizonyos tekintetben igazuk is volt, mert a könyvelő nyugodt, zavartalan életet élt és ha nem is voltak életében nagyobb örömei, vagy pláne szenvedélyek, viszont meg tudta kímélni magát nemcsak a szepvedésektől, hanem az apró kellemetlenségektől is. Csodálatos gondossággal rendezte be maga körül otthoni életét is és azok a kevesek, akik valaha megfordultak lakásában (amelyet valóságos szentélynek tartott Móróczy), lelkesen mesélték, milyen célszerűen van berendezve és milyen határtalan rendben tart mindent a kitűnően betanított öreg házvezetőnő.

Móróczy János szerelmi élete volt a legnagyobb rejtély kollégáinak szemében. A józan férfi nagyon veszedelmes dolognak tartotta a nőt, még mint házastársat is, hát még mint szenvedélyt! Soha senki nem látta őt kettesben nővel és annyira nem érdekelték a szerelmi ügyek, hogyha valamelyik kollégája könnyed kis szerelmi kalandokról beszélt előtte, rendszerint megjegyezte udvarias, de határozott hangon:

— Bármennyire érdekes is a dolog, engem elszomorít, hogy — még ha egy ismeretlen nőről is — olyasmit kell megtudnom, ami nem tartozik reám...

Határtalan titoktartása kíváncsiságot tette kollégáit, akik szerették volna egyébként teljesen nyílt életének rejtélyes pontját kinyomozni, azonban sohasem sikerült megtudni róla semmit.

Móróczy János egy mámoros és illatos szép tavaszi estén kísértelt a budai hegyek közé, ahol a szétszórt villák között, nagy fák sötéten bólogató lombkoronái alatt lépten-nyomon kis kerti vendéglők húzódnak meg. Az egyik ilyen kis kerti vendéglőbe beült vacsorázni, miután meggyőződött róla, hogy a vendégek között egyetlen ismerőse sincsen. Vadszőlővel befuttatott lugasba ült, ahol két asztalka volt egymás mellett. A másik asztalnál csinos, kissé már hervatag, de rokonszenves és elegáns hölgy ült, ocsmány pófájú bulldogkuttyával.

Déliabál

— Új rendesen — csattant fel a hölgy hangja.

Móróczy zavartan fordult a szöke nő felé. — Nem önhöz szóltam, hanem a kutyámhoz — mondta a hölgy elmosolyodva, és öt perc múlva a férfi már ott ült az asztalnál és hevesen érdeklődött a bulldogfajták tulajdonságai felől.

Egy óra múlva karonfogva haladt a hölgygel a város felé. Fekete pápaszem volt rajta, arra az esetre, ha ismerőssel találkozának. A hölgy — aki állítása szerint vidéki polgármester özvegye volt — meghívta a férfit öt percre, egy csésze feketére... Móróczy büszke volt gyors hódítására és miután a nő igen biztató külsejű bérvillában

Hideg veríték verte ki a homlokát

lakott, diadalmaskodó örömmel ment fel a kis lakásba, ahol természetesen kitünően érezte magát. Csak egyetlenegy kényelmetlen perce volt: amikor a hervatag hölgy, aki még Móróczynál is jobban sugárzott a hódítása felett érzett örömeiben, kedveskedve eléje tett egy borbé kötött, finom kis noteszkönyvecskét:

— Iria ide bele a nevét és a pontos címét, édes barátom...

Móróczy nem jött zavarba, de azért mégis kellemetlen érzéssel írta be a hirtelen kitalált nevet: dr Meininger Leopold, Lipót körút 40. Valami sejtés ébredt benne, hogy bármennyire könnyű is volt hódítása, nem kellene eltitkolnia, hogy kicsoda. Érezte,

hogy a nő nem hazudik neki és talán még akkor is igazat mondott, amikor azt állította, hogy soha férfi nem szokott megfordulni a lakásán.

*

Móróczy János másnap este hat órakor, amikor kilépett a bank kapuján, mint mindig, most is megvette megszokott esti lapját, amelyet aztán az autobuszon elolvasott, amíg a Városliget mellett levő lakásáig ért.

A rémülettől hirtelen hideg veríték verte ki a homlokát. Nagybetűs címre tévedt a tekintete: „Meininger Leopold doktor ellen lopás miatt bűnvádi feljelentést tettek.“ A cikk pedig arról szólt, hogy Meininger Leopold hosszú időn keresztül udvarolt egy vidéki polgármesternének, akinek a lakásáról aztán előző napon huszonkétezer pengő értékű ékszert ellopott és nyomtalanul eltűnt. A polgármester özvegye pontos személyleírást adott a bűnösről, aki — mint ahogy a cikk megállapította — bizonyára álnevet használt és fekete pápaszemet is csak azért hord, hogy nehezebben ismerjék fel...

*

Móróczy János másnap reggel szokása ellenére nem olvasta el a reggeli újságot, egész egyszerűen azért, mert nem merte elolvasni. Miután egész éjjel rémülten hánykolódott ágyában és csak kora reggel nyomta el az álm, elkésve, borotvátlanul érkezett hivatalába. Az egyik fiatal tisztviselő csodálkozva nézett rá és megkérdezte, hogy nem beteg-e. Móróczy valósággal ráförméd:

— Egyszer talán csak szabad nekem is elkésve jönnöm a hivatalomba, húszévi szolgálat után?!...

Idegesen csapkodott hivatalos órái alatt, barátságatlanul és ridegen válaszolt a kérdézősködésekre és miután határtalan türelmetlenség fogta el, jóval a hivatalos óra előtt ment el. Kisietett az uccára, megvett egy déli újságot és megemelve magát, belenézett, kutatva, hogy álneve nem szerepel-e újra benne... Valóban volt egy közlemény a lapban, amely arról szólt, hogy a rendőrség megállapította, hogy Budapesten dr Meininger Leopoldnak nincs bejelentett lakása és egyre nyilvánvalóbbá válik az a feltevés, hogy a vidéki polgármesterné udvarlója álnév alatt férkőzött a közelébe, hogy megkaparinthassa az ékszereket...

A könyvelő most úgy érezte, hogy menekülnie kell. Hiába élt benne ártatlanságának tudata, hiába érvelt önmagának, hogy egy hajszála sem görbülhet meg, arra a gondolatra, hogy őt, aki egész életében kinosan vigyázott rá, hogy rendes embernek tartsa mindenki, egy pillanatra is meggyanúsítsák, lúdbőrözött egész teste és egy benső hang véstjőslőan sutogta:

— Menekülj, te szerencsétlen!

Bement a legelső nyilvános telefónfülkébe és felhívta a személyzeti főnököt, akit szerencsére még hivatalában talált. Bejelentette, hogy sürgős családi ügyben néhány napra Bécsbe kell utaznia. Hangja annyira remeggett, hogy a személyzeti főnök megkérdezte tőle, talán csak nem halt meg valami közeli hozzátartozója.

Déliabáb

— De igen — mondta Móróczy, — hirtelen elhunyt a nagynénem, akit imádtam és aki szép örökséget hagyott reám...

Annyira beleélt magát abba, hogy bűnös, hogy már eleve alibit keresett az ékszerek tulajdonjogára nézve, amelyeket pedig nem lopott el...

Taxival rohant haza és a házvezetőnőjének szörnyű elképzelésére a kis kizárkázásba valóssággal beledobált egy rend ruhát és néhány fehérneműdarabot. Lázasan izgalommal sietett le a várakozó autóhoz, belevágta magát a kocsiba és még sikerült az utolsó pillanatban elérnie a bécsi gyorsvonatot. Bécsben megszállt egy kis szállodában, mingyárt lefeküdt és az izgalmas nap fárasztó élményei után végre kipihente magát: álomtalan mély álomba merült. Dél előtt már megnyugodva sétált a Ringen és be akart fordulni egy borbélyüzletbe, hogy megborotválják. De hirtelen arra gondolt: jobb lesz, ha szakállt növeszt, mert akkor nem fog illeni reá a rendőrség kezében levő személyleírás. Egész nap azon tűnődött, hogy milyen furcsa fordulatok támadhatnak az ember életében, amelyek szinte pillanatok alatt felboríthatnak mindent. Ime, ő egész életében minden igyekezetével azon volt, hogy kötelességtudó, rendes és kifogástalan ember legyen, óvakodott az alkohol, a kártya és a nő alattomos veszedelmeitől és most ki van téve annak, hogy elfogják mint közönséges tolvajt és esetleg még el is ítélik. Szentül hitte, hogy elítélnek, tekintet nélkül tisztá multjára, rendezett anyagi körülményeire és tagadására. Mit ér hát az ő szerény, rendszeres és óvatos élete?

Este elment egy mulatóba, pezsgőt rendelt és örömmel üdvözölte az asztalához tolokodó szép kis szőke leányt, aki megkérdezte, hogy szakállt növeszt-e s mikor azt mondta, hogy igen, kijelentette, hogy nagy-szerien fog állni neki és megcirógatta borostás arcát. Móróczynak nagyon tetszett a leány, vagy inkább könnyű és felelőtlen kalandja.

Móróczy négy napon át mulatozott Bécsben, ivott és ismerkedett az éjszakai élettel és reggelként kimerülten, kábult fejjel dőlt ágyába és mély álomba merülten késő estig aludt. Az ötödik napon este felé hirtelen lázas kíváncsiság fogta el, vajjon mi újság lehet Budapesten, ahol bizonyára már türelmetlenül várják át. Megvett egy magyar újságot és az uccalámpa fényében átfutotta. Rögtön a szemébe ötlött egy rövid hír, amely arról szólt, hogy a rendőrség elfogta az özvegy polgármesterné tolvaját, elbocsátott szabaleánya személyében, akinél meg is találták az ékszereket.

Móróczy boldogan fellélegzett, rögtön megsürgönyözött hivatalába, hogy másnap érkezik, aztán borbélyhoz ment és megborotválkozott. Másnap déltájt már jelentkezett a bankban, fekete ruhában, hogy azt higgyék, gyászol, de feltűnően vidám arccal. Kollégái faggatták, hogy sokat örökölt-e, amire bosszús arccal jelentette ki a könyvelő, hogy sajnos, alig jutott valami reá nagynénje örökségéből...

— Hát akkor miért gyászolod? — mondta neki az egyik banktitkár, aki híres volt vidám mulatozásairól és színházi ismeretsegéről.

— Persze, igazad van; bolond vagyok, hogy még gyászolom azt a vén zsurorit — válaszolt könnyedén Móróczy és a titkár nagy meglepetésére még hozzátette:

— Menjünk el ma este valami mulatóba...

Nem mult el két hét sem és az egész bank csodálkozva állapította meg, hogy Móróczy, a könyvelő nagyon megváltozott. Vidám, mulatozó, közlékeny, sőt bizalmaskodó ember lett belőle... A rejtély kulcsát a bank egyik öreg szolgája oldotta meg és mindenki hitt a magyarázatban:

— Az a kis pénz bolondította meg a rendes életű könyvelő urat, amit Bécsben a nagynénjétől örökölt — mondta a böles öreg szolga.

Nők, ha találkoznak

— Képzeld, drágám... Szegény Vilma...
— Mi van vele?
— Képzeld, már két hete, hogy...
— Nem él az urával.
— Bizony eltalálta. Nem él.
— Gondoltam mingyárt.
— Gondolta?
— Hogyne, drágám. A Vilma természete, tudja...
— Csöndes teremtés volt. Vele igazán ki lehetett jönni.
— Akkor maga nem ismerte Vilmát. Én, sajnos, ismertem. És nem is csodálom, ha az ura elvált tőle...
— Elvált?
— Hiszen maga mondta, hogy már két hete nem élnek együtt...

— Bizony, szegény Vilma... két hete, hogy meghalt...
— Meghalt? Áldott jó lélek volt, egy anygyal, egy mártír! Igen, egy mártír! Képelem mennyit szenvedett az ura mellett. Bizonyára az a csirkefogó vitte a sírba...
— Kiről beszél?
— Hát Vilmáról, akinek mi még a nyomába sem léphetünk.
— De hiszen nem ő hunyt el.
— Hát ki?
— Az ura!
— Vagy úgy? Persze, most a Vilma független, szabad, tehet, amit akar. Könyvelő teremtés volt egész életében, nyelmű teremtés volt, aki csupa gyöngy meg se érdemelte a férjét, aki csupa gyöngy volt, a legfinomabb ember a világon. Bizonyára a bestia vitte a sírba... (D.)

DIVAT

Fekete marokén, délutáni ruha. Érdekes kiegészítője a kétméteres fátyollal díszített kalap. A fátyol erőszálú tüllből készült, „halászhálónak” nevezik, s előreláthatólag tavaszra, nyárra igen divatos lesz.

Glenda Farrell, a Warner sztárja viseli ezt a szmoking-kosztümszabású estélyi ruhát

Sötétkék-ezüstesíkos szoknya és pettyes blúz, mindig esinos és finom viselet fiatal hölgyeknek

Tavaszi ruha kockás gyapjúból, egyszerű, jóvonalú szabásban. Még tavasziasabbá teszi a fehér szalmakelep és a fehér kesztyű

(Dorvnye jelv.)

Délibál

Hosszúujjú, magasnyakú sötétzöld selyemruha. Elején levélzöld színű, levélformájú zsinórozás

Ugylátszik, az áramvonal bevonult a divatba is. Képzőnkön bemutatjuk a legújabb tavaszi modellt: az áramvonalas kalapot

Ilyen kalapot is hozott a tavasz! S bizonyára akad majd olyan divathölgy, aki fel is veszi. A kalap formája erősen emlékeztet a kávészüretelő négerrek vastagfonású szalmakalapjaira

A felh... az ny... fén... A kis... M... bár... em... a... tisz... elő... got... M... nel... jeg... mi... a... Ez... ara... tel... hü... ut... ge... elő... is... cs... ön...

ar... De... na... ha... gú... le... F... pa... tó...

al... pa... fő... a... cs... ö...

re... g... c...

Aranykönyv

Írta: Illy Fános

Az ég óvatosan csomagolta ki szürke felhőrongyai közül féltve takargatott kincsét, az ezüstösen tündöklő holdat. Apró, hunyorgó kis csillagocskákat is akasztott ki a fényes nagy tányér mellé.

A vonat fáradt prüszköléssel futott be a kis város állomására.

Mr. Gawrol intett az állomáska egyetlen bámész hordárjának. A csizmás, nehézfutású ember kivette szájából a szörtyögő pipát és a váratlan megbiztatás felé iramodott. Szinte tiszteletteljesen görnyedtek meg vállalai az előkelő nehéz bőröndök alatt, míg kiszuszogott velük a szálló autójáig.

Mr. Gawrol belevetette magát a poros, nehezen nekipöfögő gépkocsiba. A hosszú jegenyesor még most is meg volt, éppen úgy, mint akkor, azon az estén, mikor zárás után a Nagybank pénzkészletével megugrott. Ezelőtt huszonöt esztendővel történt. Éppen aratás után. A legduzzadtabb, a legtömtebb volt a bank pénztára. És ő, a pénztár hűtlen sáfára, kire rábízták a vagyont, zárás után magához vette a hatalmas bankkötegeket, sikerült teljesen eltűnnie az üldözői elől. Azóta megszorzódott a vagyona; nem is tudja számon tartani a mérhetetlen kincset, amelyet a sors szeszélyes keze eléje öntött.

Kissé félve, borzongva határozta el magát arra a merészségre, hogy újra visszajőjön. De egy hatalmas nagy úr, a szíve földobbanó nagy büntudata visszakergette. Akkor itt-hagyott egy ragyogó szép asszonyt, meg egy gügyögő, csöpp kis leánygyereket. Vajon mi lett belőlük azóta?... Hátha rájuk talál? Felragadja őket és száll velük a lelke fölparázsló nagy örömeivel vissza, tengerentúlra.

A házak mintha megöregedtek volna. Az alacsony kis viskók helyén büszke, nagy paloták emelkednek. A fehérhomlokú kis földszintes házak eltűntek az uccákról, a főuccai akácok, amelyek akkor még esenevész sorban tengődtek, most vastagra öregegyve állanak őrt az út két oldalán.

A Nagybank előtt visz el a gépkocsi. A régi bádógéctábla helyén itt is előkelő, üveges címer. Megdobban a szíve, ahogy a le-

húzott redőnyre téved a tekintete. Innen vitte el a nehéz bankókat. A lecsukott ablakok, mintha szemrehányóan bámulnának utána.

A szállóban a legszebb szobát foglaltatta le magának. A tükörbe nézett, mialatt lemosta magáról az út porát. Vizsgálta a vonásait. No, ezekben igazán senki sem fogja felismerni a régi, petyhüdt arcú Gábor Jánost, a sovány, görnyedtvállú kis bankpénztárost. Borotvált, pirosposzsgás arca szélesen mered vissza a tükörből. A jólét fáradtan hivalkodó fénye szinte lángba borítja a szemét. Pedig emögött az elhízott, széles arc mögött ott bujkál valami örök, nyugtalan szemrehányás, hogy itt tudta hagyni az aszszonyt, a gyereket, anélkül, hogy akár csak egyszer is életjelt adott volna magáról. Ez a sürgető vágy kergette most át a tengeren, országokon, hogy rájuk találjon és magával vigye őket az új élet folyóút boldogságába, amely így magányosan nem nyújt örömet, vigaszt.

Mikor elkészült, jól simuló szmokingjában, frissen megborotválva, lement az étterembe.

Szokatlan nyüzsgés ömlött el ma este a „Fehér bárány“ termeiben. A lelke belekapaszkodott ezekben a friss, kedves színekbe, amelyek a régi élet illatát sodorták eléje.

A nagy terebben fáncestélyt tartott a helybeli előkelőség. Jöttékony célra táncolták össze az adakozó kedvű emberek pénzét.

Mr. Gawrol éppen vacsorautáni finom szivarjára gyujtott. Egy éles, fiatal hang hasított keresztül az éttermen.

— Uraim! Következik a csókárverés!

Mr. Gawrol lepergette a hamut a szivarjáról. Jólakontan, pirosan mosolygott.

— Csókárverés! Ezek még mindig itt tartanak, apró kis mesterkedések, ravaszkodások az emberek pénzével! Hm! Nos, lássuk csak! Ki az, akinek a csókját elárverezik!

Nyulánk, magas szőke lány állt egy szüppaddobogón. Hamvas, finom mosolyával várta a férfit, akinek mint legbőkezűbb adakozónak, át kell adnia a csókot.

Mr. Gawrol megállt a nagyterem ajtajában. A percnyi bűvölettel elszédülve nézte a csodás jelenséget. Valami rejtelmes, forró

Déliabát

Remegve állt meg a lány előtt . . .

nagy lobbanás kapaszkodott a szívéhez. Az ő leánya! Igen, nem is lehet más!... Teljesen az édesanyja arca! A szeme, halktüzelésű mosolya, szájának kicsiny, makacs vonala!... Ujjongó, édes öröm szédült a lelkére... Megtalálta a leányát!...

Körülötte zajongott a csókárverés tréfával fűszerezett lármája. Nem is hallotta a recsegő, vidám kiáltásokat. Csak egyet érzett! Hogy egy olyan perc izzó, fenséges ereje ragadta megállásra az élete pénz, gazdagság után loholó vad paripáját, amelyhez hasonlót nemigen fog megérni még egyszer az életben!...

Kivette tömött erszényét és egy hatalmas bankócsomót dobott az árverezők tányérjára. Döbönt, ámult csönd lett. Megszámolták a pénzt, utána az árverező fiatalember harsány hangja végigcsattant a termen. Kiáltotta a hatalmas összeget és szinte mulatva tette hozzá:

— Senki többet?!...

Senki sem ígért többet. A rejtelmes idegen indult a dobogó felé, elvenni a bőkezű adakozó kedvének jutalmát, a város legszebb leányának csókját.

Remegve állt meg a lány előtt. Az ajkára feltódult a szívéből a nagy, őszinte vallomás, a nevét akarta odakiáltani a bámuló nagy teremnek. Gábor János! Itt van, fogjátok, vigyétek ezt a bűnös nevet a rendőrök kezébe, de én most egy boldog pillanatra itt maradok, mert a szívem fölújgongó nagy boldogsága ehhez a látomáshoz ker-

get!... Igenis, én vagyok Gábor János, a sikkasztó, aki elemelte a Nagybank súlyos millióit... ez itt a lányom, ez a gyönyörű álom és én nem tudom tovább elaltatni, takargatni magamban az apát...

Belenézett a tüzelő kék szemekbe, az ajka odahullott a leány homlokára. Fölsikoltott belőle a takargatott szó:

— Leányom!

Ámúlt szemek meredtek feléje.

— Bocsánat uram, én nem vagyok az ön leánya! Az én édesapám itt áll mellettem! Havas Imre, városi számvevő! És ez itt a vőlegényem!

Csillogó rendőrtisztí uniformis villant a szemébe. Széles mellű, feszes, katonás tartású fiatalember hajította meg magát.

— Dr. Kálmán István, a város rendőrkapitánya!

— Mr. Gawrol! Ma érkeztem! Megbocsátanak az urak, de ez a hasonlóság!... Azt hittem... hogy a leányom, akit... akit igazán csak kicsi csöpp korában láttam utóljára... amikor elváltam a feleségemtől és kiutaztam Amerikába!... Bocsánat!

— Ó, kérem, kedves miszter!

Csakhamar előkerült a város polgármestere is. Mindenki közelébe akart férközni a gazdag, bőkezű adakozónak. A város urai szinte versenyeztek egymással, hogy ki legyen kedvesebb az amerikai úrhoz.

A város szegényei számára adott hatalmas ajándék elkápráztatta az embereket. Senki sem mert visszanyúlni a múltba, a város eltemetett emlékeihez és Gábor János neve még csak egy villanásra sem tűnt fel a homályból. Itt most a pénz hódító erejével egyedül Mr. Gawrol élt.

Ugy hajnal felé, mikor a kék ég már lassan aludni küldte kicsiny csillagait, valaki felve megkockáztatta a kérdést a fehér asztalnál:

— Szabad talán érdeklődnöm, milyen családról van szó?

Mr. Gawrol ránézett az érdeklődőre. Azután a szivarja fejtét bámulta.

— Nem fontos! Ne törődjék vele, uram!

A szomszédjai meglökdösték a kérdezősködőt.

— Hagyjad kérlek a misztert, valami régi bánat kergethette el innen... nő... szerelem, nem jó az ilyesmit firtatni!...

Az emberek magukba nyelték a kíváncsiságukat. A hatalmas pénzembert megillető tisztelettel bámultak az amerikaiakra, aki egyszerűen kihúzta a város költségvetéséből a szegényekre való gondot.

Még alig pirkadt, amikor az idegen feállt az asztaltól. Néhány mellette ülővel kezet fogott és kimenekült az üde, friss levegőre.

*

Mikor már elhelyezkedett a gyorsvonat kényelmes ülésén, visszapiillantott a reggeli napfényben pirosan ébredő városra. A szemébe könnyesepp futott. Nem találta meg azokat, akiket keresett... és most folytatódik megint minden ott, ahol elhagyta. A nagy vagyon meddő, örömtelen élete.

A város pedig beleírta aranykönyvébe, legnagyobb jötevőjeként, Mr. Gawrol nevét.

Délibáb

(Olimpia foto)

Égészség és szépség

Ami biztosan szépít

Még ma is nagyon kevés nő tudja és még kevesebb hiszi el, hogy az igazi szépséget nem a szépítőszerek túlzott használata, hanem az étkezés milyensége, mennyisége és az emésztés rendszeressége adja meg.

Pedig, mint ahogy semmi sincs új, ez a tény sem az... Sőt már az ókor előkelő asszonyainak szakácsai voltak olyan receptek birtokában, amelyekkel úrnőjük bőrének üdeségét a legmagasabbra fokozhatták és megtarthatták a legöregebb korig... Már akkor tudták, hogy a tej, a gyümölcs, a különféle főzelékek üdévé, frissé teszik a bőrt, az éhgyomorra ivott különféle főzetek, vizek pedig szabályozzák az emésztést és a belek működését.

Ha tehát ezekkel a dolgokkal már az ókor nője tisztában volt, nem szabad mellette elmenni a modern kor nőjének sem és nem szabad azt gondolnia, hogy arcán lévő pattanásaitól kenőcsök, púderok segítségével szabadul meg. Hogy tág pórusait púderok

teszik láthatatlanná és fényes, faggyús bőréhez semmi köze sincs annak, amit eszik és amennyit eszik.

Éppen ezért ne arra törekedjünk, hogy ezeket a szépséghibákat eltakarjuk, hanem arra, hogy okos, céltudatos életmóddal, az ételek összeválogatásával ezeket — megszüntessük és elkerüljük.

Elhez főtvény, a sajnos általános női betegségnek: a bélrenyheségnek teljes megszüntetése és a napi emésztés rendszeresítése... Ezekre azért van múlhatatlanul szükség, mert ha a felvett tápanyagok túlságosan soká maradnak emésztetlenül a szervezetben, felbomlanak, felbomlásukkal mérgeket termelnek, amely mérgeket a vér felveszi és szétviszi a testbe. Azonkívül, hogy majdnem minden pattanás, mitesszer és tág pórus ennek a döbbenetesen egyszerű ténynek a következménye, a rendes emésztés és renyhe bélműködés még a korai halálnak is egyik legközvetlenebb oka, mert kiindulópontja lehet száz és száz betegségnek.

Hogy anyagcserénk jó legyen, ehhez egyet-

Délibáb

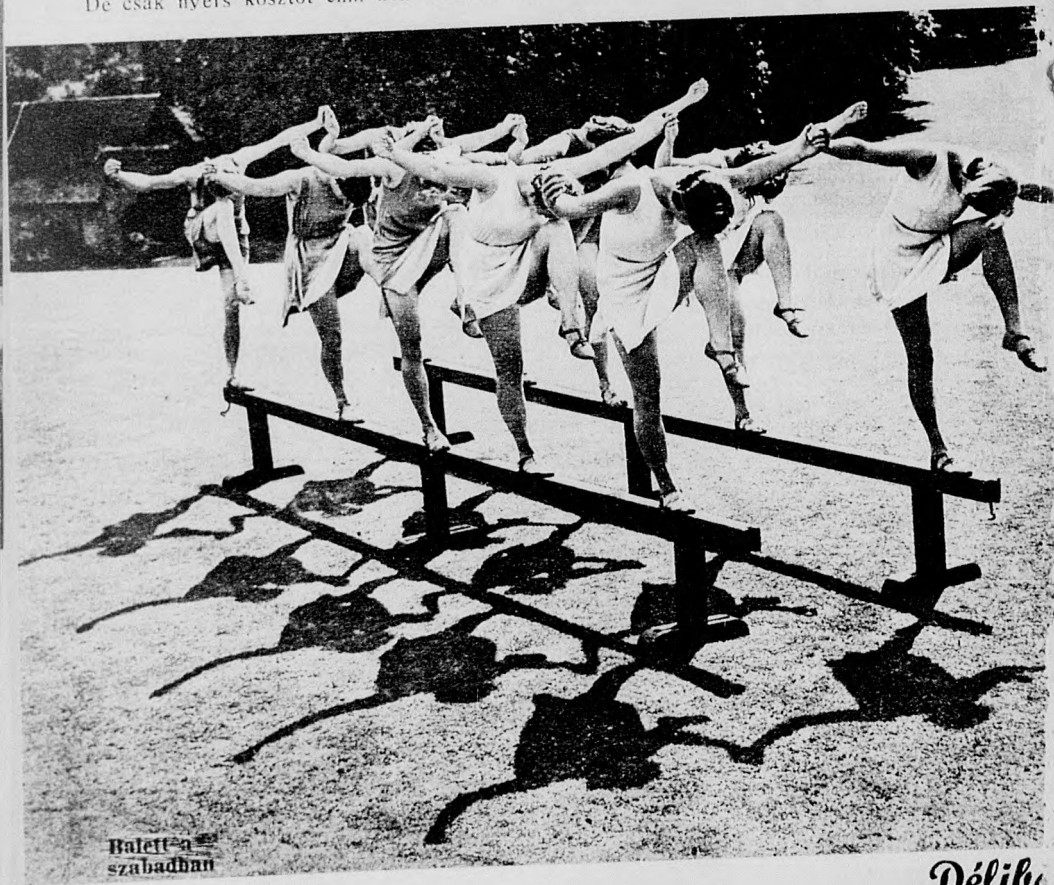
len út vezet. A jól összeállított, egyszerű, nem fűszeres, kevés és könnyű étkezés.

A magyar konyha a világ legnehezebb konyhája (igaz, hogy a legjobb is), de még az évszázadokon át hozzászokott magyar gyomor sem bírja minüig következmények nélkül. Az a nő tehát, akinek arcán pattanások, mitesszerek vannak, aki étkezés után a túllakottság nehéz érzését érzi, bármilyen nehezebbre is esik... fogja szűkebb, egyszerűbb kosztra magát. Hagyja el a nehéz, zsíros, fűszeres dolgokat, a húsokról a tejfelt, a főzelékekből a rántást és tejfelt meg fűszereket és csak vízben főtt főzelékeket, sovány húsokat, fűszertelen dolgokat és... minél több nyers kosztot egyék.

A nyers koszt a világ legegészségesebb kosztja... Abban a maga természetességében van meg minden táperő. Úgy, ahogy Isten beleadta. Nem főzték, párolták, lúgozták ki belőle és nem ölték meg fűszerekkel. De csak nyers kosztot enni nem minden em-

ber bír. És ha meg is akarja szokni, nem szokhatja meg egyszerre. Együnk tehát minél több nyers dolgot — salátát, gyümölcsöt főzeléket, tejet — és mellette könnyű főtt ételeket is. Ilyenformán gyomor- és bél működésünk mindig kifogástalan lesz, ami viszont maga után vonja a nyugodt, mély álmot és így... legkövetlenebb módon előmozdítja a szépséget és a szépség megtartását.

Sokan azt hiszik majd, hogy a kevesebb ételmennyiség csökkenti munkabírásukat és aláássa erejüket. Tévedés... Kimutatták, hogy az átlagos étvágyú ember még egyszer annyit eszik, mint amennyire szervezetének szüksége van és így fele ételmennyiség nem hogy hasznot, hanem kárt jelent a szervezetnek. Aki pedig kipróbálja a kevesebb evést, az az első napok kis önküzdése után rájön, hogy sokkal frissebbébbet bír dolgozni és nehezebben fárad el. Magától értetődik. Szervezete erőinek jeleit

Ballet a szabadban

, nem
át mi
ölesöt
ü főt
s bél
z, am
mély
on elő-
megtar-

evesebb
ukat t
Kimuta
er más
re szer
ele éte
kárt je
óbálja a
kis ön-
frissebl
fárad e
ek jeler

Egy kis szobatorna (Becker és Maas foto)

Napfényben (Harry foto)

tékény részét nem köti le a felesleges ételek feldolgozása.

Ételek, amelyek szépítenek:

Tej, gyümölcsök, mindennemű zöld főzelék, halak, fehér húsok, borjú-, sertés- máj, vízben főtt burgonya, barna és fekete kenyér, könnyű tészták, pudingok, sovány sajtok.

Ételek, amelyek a szépségre ártalmasak:

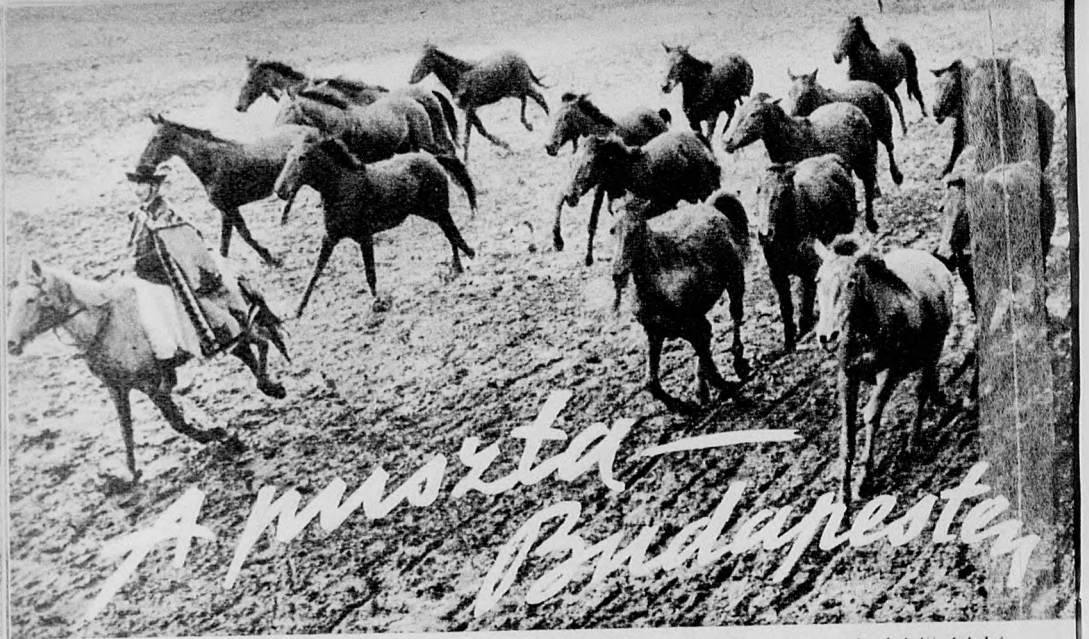
Nehéz, zsíros húsok, fűszerek, sok fehér kenyér, sok burgonya, nehéz tészták, erős kávék, teák és a szeszek.

Bár nem étel, de a szépségre egyik legártalmasabb dolog a nikotin is.

Bozzay Margit

Délibáb

élibá

A vásár — Budapest

Az ember kissé elfogódottan lép a vásár területére. Az autóbusz elpöfögött s hiába a tömeg, amely elege a vásár óriási területét, kissé úgy érezzük, megszűnt a kapesolatunk egy biztonságosnak vélt világgal, a várossal.

Ötezer állatot tereltek itt össze, a Tenyészállatvásáron, sodronykerítések közé s a zavar, amit a városi ember érez ennyi négy-lábú között, nem csupán a szokatlan élmény zavara. Noé apánk nem álmódhatta különben,

mint ahogy itt ebben a „szabadtéri” bérkában összegyűjtötték az állatok ezreit. Az állatvilág s a magyar gazdálkodás „sztárjai” gyűltek itt össze, — vizsgálódásra. Egy év haladását, tanulságait mutatják be s az a lelkes tömeg, amely nem bír szabadulni a látvány hatása alól, igazolja, hogy az „előadás” jól sikerült. Valóban gyönyörű látvány az a körülbelül ötezer állat, színes, tarka csoportjaival, hangjával, amely csipog, kuko-

A Főméltóságú
Kormányzó Ur a
Vásáron (Schüffer foto)

Délibáb

rékol, kotkodácsol, gágog, nyerit, visít, rögög, béget, ugat és bög, együtt és külön-külön, szünet nélkül. S a tudat, hogy az itt felvunlatotott állatok csupán egyes példányai az ország állatállományának, tiszteletre kötelez a magyar gazda hozzáértése előtt.

A kiállítás bejáratánál négy oszlop fogadja a vendégeket. Pilléreit jelképezik a magyar mezőgazdaságnak: az állattenyésztés, a növénytermelés, a mezőgazdasági ipar és mezőgazdasági oktatás ügyének. Ezekre az oszlopokra repültek fel a zászlók a megnyitás napján, fogadták külföldi vendégeinket és az első magyar gazdát: a Kormányzó úr Öföméltóságát, aki kenderesi gazdaságának gyönyörű állatpéldányaival résztvesz a kiállítás között is.

A kiállítás gerince és alapja ma is a tenyészállatesoport. Az istállók hosszú soraiban szebbnél-szebb ménék és tenyészkanecák. Érdekes és magyar emberre jellemző, hogy a kiállítás közönsége mindenekelőtt ide látogat el... Itt van Debrecen hí-

res ötösfogata, tüzes paripái, közelükben a szarvasmarhák istállói, ahol a bikatulajdonosokról világszerte előnyösen ismert magyar bikák cáfolják egykedvőségükkel a róluk elterjedt rémhíreket. Vendégszerepelnek a siementhaliak is és a magyar tenyészállatokon meglátszik, hogy „vendégfellépők” igen hasznos és eredményes volt. A sertések csoportjában yorkshirei, magyar mangalica és a tenyészkanok igazolják, hogy „disznó”-nak lenni éppenséggel nem sértés, sőt kitüntetés, különösen ha meggondoljuk, hogy egy-egy yorkshirei 4800 pengőbe kerül.

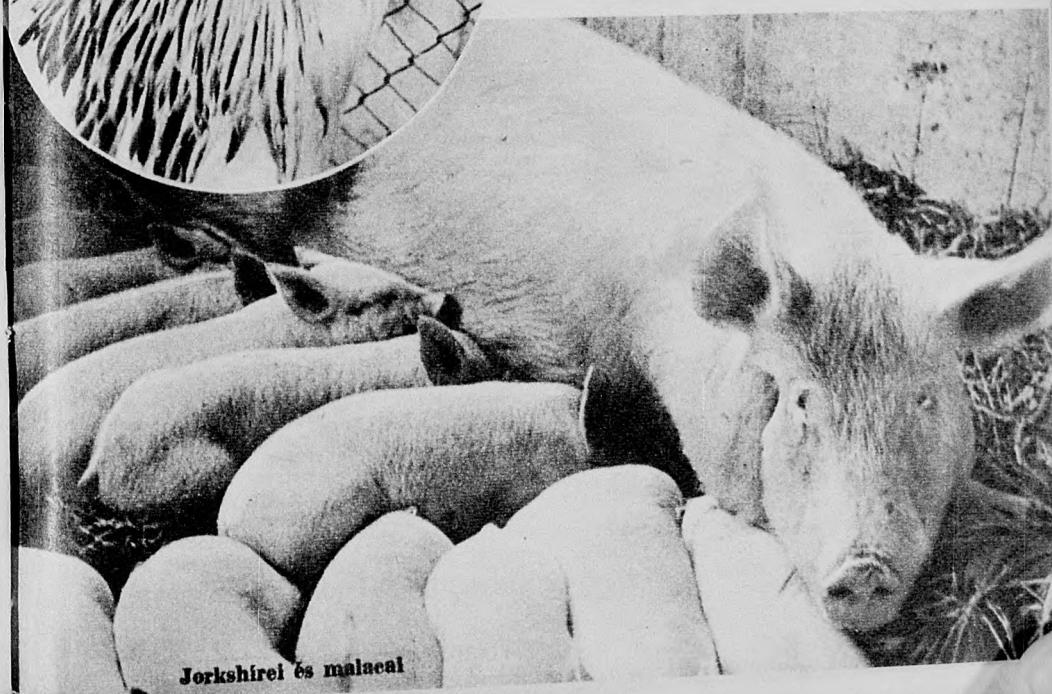
A birkaistálló úgy hemzseg az érdeklődőtől, mint egy tőzsde, hosszú idején. Itt kötik a legtöbb üzletet. Majdnem minden karam felett ott a tábla, „elkelt.” Talán a közelgő Húsvét okozza ezt a nagy keresletet a birkák piacán.

Az idei kiállításon újdonság a baromfi-esarnok. Olyan gágogás, csipogás, kukorékolás fogadja a látogatót, hogy ember legyen a talpán, aki egy percnél tovább bírja. A gödöllői mintagazdaság szárnyasai viszik el a pálmát, élükön egy hatalmas, tekintélyes kakassal, s az nem csekély büszkeséggel kukorékolja a világba diadalát.

De azért akad a kiállításon esendesebb terület is. A halászati kiállítás közreműködői nem sok vizet zavarnak, illetve csupán azt. Az akváriumok egész sora ismert meg a nyíltvízi és a tőgazdasági halászat minden ágával. Van is csodálójuk elég. Talán csak a nyulak esendesebbek azoknál is. Az ő udvaruk is tekintélyes, hiszen „konjunktúrának” van, elvégre a Húsvét „védjegyei” ők.

A kiállítás kedvencei a türkevei ménés. Csupa fiatal csikó, a csikósaikkal együtt hozták őket a kiállításra. Csak hevenyészett karam tetőzete van felettük. Ezek a

A gödöllői mintagazdaság kakasa

Jorkshirei és malacai

ká-
Az
jai
Egy
z a
i a
elő-
ány
rka-
ko-

ságú
Ur a
(foto)
áb

vad, virgonc állatok odahaza sem ismerik az istállót. Csikósaik is itt a kiállítási mézőn nádból rakott szárnyékban vertek tanyát. Ez a csoport mutatja be a kiállítás egyik érdekes „attrakcióját”, hogyan terelik össze a csikósok a kitört ménest, egy-két ostorcsapással, derekas kurjantással. Akaratlanul próbát is tartottak belőle. Az első napon kitört a ménes. Pesten már nehezebb lett volna összeferelni őket. Gondban is voltak a csikósok. De nem történt semmi baj. A ménes a villamosvágányig futott, s mint a cövek maradt egy helyben. A pusztán ismeretlen látvány, a villamos megijesztette őket. Mint a kezes bárányok tértek vissza a karámba.

Az állatkiállítás érdekes kiegészítői az erdészeti kiállítás, a dohányminták gyűjteménye, s a népszerű élelmiszerkiállítás, külön borkóstoló pavillonnal. Véletlenül adódott kiállítási anyag egy furcsa magyar falu. Évek során át, az egyes kiállítási esztendőekben felépítettek egy-egy magyaros házat. Ma már egész falunyi házcsoport áll sorjában. Zsupfedeles palóház mellett mezőkövesdi kontyosház, szerény alföldi viskó közelében az idén épült oda a göseji ifaragásos és kúnsági zsupfedeles épület.

Külön érdekességei a kiállításnak grófi Széchenyi Zsigmond afrikai vadásztrofeái. Legtöbb látogatója viszont Lilian Harvey német filmsztár tetétleni gazdaságából kiál-

Magyar fésűs kos

Komondor-kölykök (Schäffer felvételek)

ított állatcsoportnak van. Noniusával első díjat is nyert. Német Mária, az Operaház kitűnő művésznőjének uradalmi állatai, első-sorban gyönyörű bikái vonzanak nagy közönséget. Elvégre ezek nem csupán magukban, de gazdáik személyében is eléggé híresek.

Szerepelnek mint szakcsoportok a kiállítás anyagában a nép- és iparművészet remekei is. Megismerkedünk a méhészet csodáival, a pásztoréletből látunk színes jeleneteket, s

a mezőgazdasági szakoktatás ezernyi ágáról tudjuk meg, hogy a magyar mezőgazdaság minden részében egyaránt felkészült s egyedülálló szerepet visz Európában.

— oka —

Déliabál

SZOMSZÉDSÁG

Írta: KOROMPAI ANNA

Az apa ott ülhetett valahol az asztal végében: rendes, megszokott helyén, pápaszemmel az orrán, vékonyan és árnyékká fagyottan, mint azok az apák, akik nem lehetnek túl a testi törvényeken: nyomorúságon, hervadáson, mint azok az apák, akik minden erejüket átadták már ivadékaiknak. Ott ülhetett, mert folytonos vergődéssel szurkáló hangja abból az egy pontból hallatszott néha, az erőtlenség magányából és csak éppen bírál, szinte félve, szinte mentegetődzve:

— Ki sem merem mondani — ki sem merem. Jobb is, ha nem beszélek...

A többi hang is körülötte csapkodott. Ezekből a csapkodásokból lehetett kivenni az irányt, ahová a többiek elhelyezkedtek. Valahol a kályha táján ülhetett Ella, a férjezett nővér, aki ájtott a mamához, szokásosan, este. A két gyermeke is ott ülhetett valahol az asztal végén, a két gyerek: Bellus és Gyurka. A nagymama mellett, mint a „Lieblingek.” És még egy unokatestvér hangja is hallatszott.

Igy lehetett kivenni abból az albérteli szobából, ahová aznap költözöktem be, s amit tőlünk egy barna ajtó folttja választott el. Még sötét volt a szobában, alkonyuló hangulat, vilány nélkül az új helyen, csak néztem bele az ismeretlenségbe, hallgattam, mi kezdődik körülöttem. Mi kezdődhetik el egy új helyen és hogyan? Mert az ember minden egyes megmozduló, új lépése új kérdésekkel lepi el és mindentől várni kezd valamit.

Hát így ültem az új albérteli helyen...

— Ha látta voma a mama, ha látta volna azt a télikabátot, egyenesen kiszaladtam az előszoba fogasán megnézni... Finom selyem nyakkendő, és micsoda ing... Igaz, egy kicsit alacsony, de utóvégre Mancsi sem magas... Férfiban talán kicsiny...

— Sovány? — kérdi a mama. A Bellus és Gyurka nagymamája. Egy elgyötört lélek magasságából kiröppent hanggal kérdi, amiben benne van az anyák folytonos aggódása, folytonos ébrenléte, valami darabos jószág.

— Nem is olyan sovány — feleli az Ella, a Mancsi nővére. Úgy mondja ezt, mint aki

látott soványabbat is, mint aki Mancsi érdekében pontosan, érdekszerűen ítélkezett... Valahogy úgy: ha nekem jó volt a kövér Fazekas, igazán jó lehet neki a sovány Sós. Úgy állapította ezt meg — hogy nem is olyan sovány, egészen jó lesz a Mancinak. A Virághoz viszonyítva, aki a tavasszal akarta — nem is olyan sovány. Nincs olyan vékony nyaka...

A mama nyugodtan kérdezett tovább:

— Szóval nem olyan sovány, mint a Virág? No látod, mégis csak lehet találni egy rendeset is... Mindig mondtam, hogy ő csak válogat. Ennek az orra hossza, annak a feje nagy, a füle áll el, az kövér, ez sovány, vagy a lába görbe... Mindig talált kifogást. Már nem is tudom, mit csináljak! — a hangján érezni lehetett, hogy hagyja el pillanatnyi önuralma.

— Ne izgassa magát, mama, utóvégre csak el kell határoznia magát — végeredményben meddig akar várni? Ezt az alkalmat most nem szabad elszalasztania. Csak kedvesebb lenne hozzá egy kicsit. Nem is értem, egy lány hogyan adhat ilyen feleleteket... Képzeld csak: „Mondja, Mancika, mit csinál szombaton délután?” Persze a Mancsi erre azt feleli: „Nem tudom.” — Érted? — azt feleli a Sósnek: nem tudom. Nemhogy azt mondaná: Szabau vagyok, szabad, tehát csak jöjjön... Csak jöjjön, kedves Sós úr, vagy ha úgy akarja, el is mehetünk valahová... „És vasárnap?” — kérdi tovább Sós. „Vasárnap” — húzza fanyarul Mancsi, — „vasárnap, azt sem tudom.” Hát ilyen válaszokat ad Mancsi. Én fáradozok, összehozom őket, feláldozom magam, csakhogy legyen már valami végre az egészségből és ő ilyen feleleteket ad.

Tervezgetőn, nagy lendületekkel beszél tovább:

— Van rendes jövője, jól öltözködik, biztosítani tudja a jövőjét, csónakja van, télen-nyáron szórakozni viheti. Jöhet-mehet és nem és nem. Csak azért, mert valaki sovány és a nyaka hossza. Hát hallottál már ilyet?

Étcsokoládénak, főzőcsokoládénak egyaránt kitérő a

Stühmer **M**arika csokoládé

$\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{12}$ -es táblákban.

Délibáb

Most az unokatestvér szól bele:

— Még mindig a Kalmárba szerelmes. Abba van belebolondulva.

Klára rácsap:

— Ez az! Nem lehet kibeszélni a fejéből. Mindig csak a Kalmár. Mondd mama, hát nem borzasztó?

— De mit csináljak? — vágódik a mama hangja. Vergődve: mit csináljak? Ha nem lehet, egy szóval sem lehet a dologról előtte beszélni.

Mint a megfogott árnyék sötétedhetik beülről — érezni a hangján, szinte látom azt a kétségbeesést, ami ennyire meghúzza. Mintha a kezét is tördelné és maga elé ejtené, mert hiszen az embernek mindig könnyebb, ha valamit tesz is a kezeivel, akkor, amikor végbemegegy benne egy indulat és kilendíthet magából a kezein, a karján keresztül valamit.

— Beszéljetek vele, talán te próbálj Ellám...

A bútorok árnyéka beljebb feküdt most a szobámban, a falakon odabenn az apa legrégibb arcképe, széles bajusszal, régi egyenruhában. A tálalón metszett üvegedények, csipkés vázák... Lágyvonalú formák a vitrinben. Mint egy tiszta üveglap, mosolygott az ablak hideg felülete...

— Én már nem szólok bele, mert ki sem merem mondani — ütődik megint az apa hangja.

Ella szól:

— Nem tudom, mit akar attól a Kalmártól... És mit akar tőle az az ember! Láthatja, hogy a Mancsi nem akármilyen lány — láthatja, hogy okos lány! És nem értem Mancit sem... Mit vár... — mire vár? Hiszen már otthagyta. Egész egyszerűen otthagyta... Már biztos az is, hogy meg-nősül, hogy elveszi azt a másikat — hát nem értem, hogy akkor miért nem előzi meg... Most férjhez mehetne. Már csak azért is férjhez mehetne, hogy megmutassa a Kalmárnak... Ilyen partí! Sohasem jön több ilyen nagyszerű alkalom.

Új szobám csöndjébe belekarcolódnak ezek a hangok. Az ajtó mintha omló függöny lenne, hozzám enged minden szót... Miért kell hallgatnom? Próbálok: Mancsi nem akar férjhez menni. A család ijedelmé: Miért nem? Az apa: Ki sem merem mondani. A testvér: Kalmárra vár! A mama: Te megkérdezheted... És Mancsi? — kérdezem én. Ha tudnám! Nincs itthon — irodában gürööl. Kalmár oldala mellett — a kollégája mellett, aki mégis egy másik lányt fog elvenni feleségül.

De megsördül a zárban a kulcs: Mancsi! Odabenn hallatszik a fészkelődés. Fel-susog az anya hangja:

— Kérlek, szólj neki — te szólj! — s mintha hasogatnák, elfáradt és szorította magába, hogy fel ne sírjon belőle a keserűség.

Nincs bevezetés, nincs előkészület, ahogy Mancsi bejön. Szinte látom is a mozdulatot, amivel az ajtót benyitotta, ahogy belép ebbe a mindennapi, bántó környezetbe. Mindent tud, mindent lát: egyszerre az idefagyott csöndben kifejgesedik a félbenmaradt téma.

Fanyar érzései ott ülnek az arcán: ezt magával hozta az életébe. Köszön: „Kezét csókolom, mama.” Mintha tükör hozná az elébe nyújtott képet: már magát is látja benne. Igen, hát ez van! Mindennap ez van! A család és ami itt még következni fog...

Mindegyik tudja, hogy éhes, fáradt... De nem hagyják... Ahogy leül az étel mellé, a testvér kezdi akaró kíváncsisággal:

— Mondd, Mancikám, hát gondolkoztál a dolgon?

— Miféle dolgon? — olyan elkínzottan, olyan megverten sir bele a kérdésbe. De mintha kikeményítették volna a szavak életét, még egyszer feléjük sír: Miféle dolgon?

— A Sós — mintha valahonnan most küzdené fel magát, próbál az anya. — Hiszen mégis csak meg kellene tenned — és kéro szemével kapaszkodott a tekintete után és arra gondol: Mancikám, szenvedéssel kell ezen túlesni.

A tányérra csúszott evőeszközök csörömpöltek.

— Ugyan hagyjatok már békében. Már enni sem vagyok képes! Hát elmegyek otthonról lakni... Soha egy nyugodt percem. Az irodában is megvan a poklom, ha hazajövök, itt sem hagyok békében... Mondtam már, nem megyek férjhez...

— De miért nem — szinte egyszerre, mindnyájan kapaszkodnak a szóba.

— Mert nem megyek és ne zaklassatok!

— Én mondom neked, Mancikám, a Kalmár miatt nem érdemes... Én mondom neked, hiszen látod, hogyan bánik veled. Hát nem volna jobb, ha te megelőznéd? Még mielőtt meg-nősül, hogy lássa...

— Hát nősüljön meg! Mit bánom én már... Meg-nősül! — sikítva, szinte csak magának: — Én mindent tudok! Csak azért, mert ő meg-nősül, csak azért rohannak bele a vakvilágba, Sós ojdala mellé. Csak azért, hogy megmutassam Kalmárnak... Hát nem fogom megmutatni! Értitek: nem fogom megmutatni. Pedig megmutathatnám, lehetne. De nem fogom! Ha ennyit kibírtam, ha eddig kibírtam, ki fogom bírni! És hagyjatok békében. A kenyereimet mindig meg tudom keresni, hát mit akartok tőlem! Már nem bírom, anyám, nem bírom, ha folyton üldöztök...

— És még élesebben és még sikoltóbban: — Nem megyek férjhez! — és ha sohasem megyek férjhez?

Csend lett.

Ott vibrált a levegőben az utolsó mondat, mint egy kiszúrt dárda, amint egy fényes, éles kard és elvágott minden további kérdést, minden további vallatást.

Az anya, az apa és unokatestvér előtt megtört egy felsüregtetett vízió. Valamit most elengedtek maguktól, ijedten és meghátrálva. Már hallgatott mindegyik és az utolsó szóra újabb csapkodó, újuló, kapaszkodó szó nem jött.

Mancsi ott ülhetett a kihült étel mellett, betelt sorsa szerint kezében a villával és az elkialtott szó után zárva maradt a szeme, tehetetlenül, elkínözva zárva, egy súlyos könnyel benne, ami egy ismeretlen új dísznek marad majd odalenn a szívén.

BUJÓCSKA

Irta: WAGNER LILLA

Szereplők: Csokonai Vitéz Mihály, poéta, Vajda Juliánna, Rozália barátnéja, Vajda Pál, jómodú polgár, Wéber János, Trattner Ferenc.

1798 Komárom, Vajda Pál uram kertjében, nyitott lugas előtt.

Júlia (tapsol): No hát mondjuk el, mondjuk el, Vitéz!

Vitéz: Akarja, Lillám, igazán?

Júlia: Nagyon szépen kérem!...

Vitéz:

„Valld meg kérlek, kedves lélek!

Még szeretsz-é?

Engem másért, míg csak élek,

Meg nem vetsz-é

Tisztelem jó szívedet:

Megvethetsz-é?”

Júlia (folytatja):

„Hidd el kérlek, kedves lélek,

Én szeretlek.

Téged másért, míg csak élek.

Meg nem vetlek.

Százsor már nem mondtam-é?

Mégis kételkedhetsz-é?

Be nevetlek!

Vitéz:

„Én örökre lések híved, kedves lélek!”

Júlia:

„Én is kedves! Mással szívet nem cserélek!”

Vitéz:

„Én szeretlek, édesem!”

Júlia:

„Én is téged, kedvesem!”

Ketten:

„Míg csak élek!”

Vitéz (más hangon): Aztán szeretsz is igazán, violám, gyöngyharmatom?

Júlia: Hát még kétkezik benne, Vitéz?

Vitéz: Lekecském, a kétely olyan, mint a borban az üröm.

Júlia: Úgy hát szívesen kétkezik? Pedig azzal az igaz hívséget sérti meg!

Vitéz: Nem, galambom, nem kétkedek szívesen. Csak szívesen látom két csillagszem bársonyos pillantásiban aggódásim eloszlását — fejér téjhab arcán...

Júlia: Csillagszem! Bársonyos pillantás! Fehér téjhab!

Vitéz: ... két szívárványszemöldök felett az idvességem glóriáját... Mondd hát, Lillám, mondd, miért is szeretsz? Mi van

bennem szeretnivaló? Hiszen én csuf ember vagyok. És rossz, korhely, semmirekellő. Ki ne tudná szegyenszemre, hogy kellett a kollégyimot elhagynom... Eh, üsse kö. Nem is volt igazuk. Nem, nem volt, akárhogy volt.

Júlia: Maga nagyon rossz, Mihály.

Vitéz (megfogja a kezét): Nem, ugyé, nem?

Bizik bennem, angyalom?

Júlia: És szeretem, hogy más, mint a többi.

Vitéz: A gavallérai...

Júlia: Azok? Émelyit édeskés hangjuk! Po-

mádé, hazugság, hízélgés... Vitézben

csupa tűz és szilajság még a hódolás is.

Férfi. Belül, a mélyén, amit mond, úgy

érezem, nem játék. Ha életére fogad valamit, életére tartja. Vitéz, ez nem szép,

akkor nem mondom — nevetésre áll a

szája...

Vitéz: A boldogságtól, violám...

Júlia: Nem gavallér; lovag. A régi lovagok

lehettek ilyenek. A merészsége. A tekintete. Az egyenes tartása...

Vitéz (közbevág): A vézna testem... Az

apám mestersége... (hirtelen.) Lillám! Itt

van a lovagja! De se baj, juhászkutya is

szívesen lennék, Lilláért, esztendeig...

Használt

LIFTRÓTKÖTÉL

kb. 100 méter, 20 milliméter

vastag, 1/2 milliméteres szálak-

ból sodorva, teljesen jó álla-

potban eladó. Vontatási célok-

ra nagyszerűen felhasználható.

Ára 23 fillér kilogramonként.

1 fm. súlya körülbelül 1.30 kg.

Megtekinthető: TOLNAI

VILÁGLAPJA kiadóhivatalá-

ban, Budapest, VII, Dohány u. 12.

Júlia: Oh, maga esacsi.
Vitéz: Az is... Haragszik, édes? Haragszik, persze! Hát hogy is lehetek ilyen, ahe-lyett, hogy én dicsiteném tündéri nimfám, türöm, hogy ő mondjon nekem szépeket! De igaz is, hogy az én nyelvem ígézet alatt áll s nem tudja megénekelni bájait.
Júlia: Ugyan, Vitéz, hiszen mióta idejöttünk, meg előbb is, egész idő alatt szavalt!
Vitéz: Szavaltam?
Júlia: De jól esett hallgatnom.
Vitéz: Rózsaszálam!
Júlia: Elárulom ám, szívesen hallok a mé-hecskedőngicsélést...
Vitéz: Kacér leánya! Elbődít és most ne-veti eredményeimet!
Rozália (megzavarja őket): Hohó, csak így kettesben? Szép Júlia, hol a garde des dames? Uram, hát kegyelmedet is csak meglepték itt! Nem járja azt mondani, nem jön velünk játszani, mert dolgozni kell... miféle igazmondás ez? Büntetés-ből elviszem Júliát, fogócskát játszani!
Júlia: Fogjon meg, Vitéz, ha tud! (Elszalad Rozáliával.)
Vitéz (utána kap, de nekiszalad Vajda Pál-nak).
Vajda: No öcsém, ne olyan hevesen! Egy szót se! Kegyed ugye instruktor? Poéta is ha kell? Most ne exkuzálja magát vers-ben! Én ugyan nagyon tisztelem öcsém-uram hivatását...
Vitéz: Nagyon megtisztelő.
Vajda: ... de azt hiszem, sokat nem hoz a konyhára, mi?
Vitéz: Hát bizony elég keveset. De azért: kedvem szerént eszem. Kotty-fittyre nem szorulok.
Vajda: Meg aztán nyugtalan a vérünk is, úgy-e, úrni?
Vitéz: Akárki mit felőlem mond: mind szél után bocsátom. Ha másnak én békét ha-gyok...
Vajda: No én ugyan nem bántom. De Deb-recen meg Pest nem egészen így véleke-

dik! Hallottam azt a históriát a kollé-gyomról, amice.
Vitéz: Hát nem volt igazuk. Főhazugnak tar-tanak. Mindenütt ezt hallom. Egyszer végre el kell mondanom...
Vajda: Hagyja, öcsém. A magukfajta ember nem olyan, mint a polgár.
Vitéz (közbe akar szólni):
Vajda: Hagyja, öcsém. Persze, hogy van másnak is ármálisa, nemcsak aki két ne-vet hord, — de mi már mégis csak pol-gárnak számítunk. S ez nekünk jó így. De nem jó idevágyni, közénk, a kegyed-féléknek. Az csak boldogtalanságot okoz. Én sok mindent belátok, anélkül, hogy mondaná is. De elhíheti, amice, nekem van igazam.
Vitéz: Hogy gondolja ezt, urambátyám? Csordából kiközösített baromnak tartja a poétát?
Vajda: Öcsém, válogassa meg a kifejezéseit.
Vitéz: Vendége vagyok urambátyámnak — bocsánatát kérem. De rosszabb nem va-gyok a többinél.
Vajda: Nézze öcsém, tudom én, hogy mit szeretne. De higgye meg, tisztes komá-romi polgárember egy sem adja a lányát amolyan szellelbélelthez, tisztesség ne es-sék, szólván. Vagy be tudja-e bizonyítani valaki, hogy skribálással is lehet házat alapítani...
Vitéz: Igen ám, bürger uram, csakhogy a lányok nem gondolkodnak mindig olyan cirkumpekciónal...
Vajda: A mi leányaink, amice, okos polgár-lányok és engedelmes gyermekek. De azért sokkalta inkább kisasszonyok is, semhogy lemondjanak arról, amit mi nyuj-tani tudunk nekik...
Vitéz (elhagyja a békétürés): Nyujtok majd én is valamit, de olyat, amit nem mondok az urnak!...
Vajda (fagyosan): Még fiatal, amice. A ven-dégem. Ugy veszem, mintha szót sem szőtt volna. De nem okos dolog a heves-keedés. Jó lesz megjegyeznie. Most menjen közéjük. Társasjátékot játszanak. Ott el-kei a poéta.
Júlia (beszalad Rozáliával): Apus, apus! Nem láttad Vitézt? (Észreveszi, karon-fogja.) Hát itt maradt? Nem szép. Jöjjön, tegye jóvá!
Vajda: Majd Vitéz ur Rozália kisasszonnyal visszamegy a többihez.
Júlia: Én miért maradjak itt?
Vajda: Csak velük?... Velem nem is ma-radnál egy percig?
Júlia (megöleli): Drága apus!
Vajda (eltolja): No. No.
Júlia: Tudom, nem szereti, ha így szólfítom, édesapám. De amikor olyan boldog va-gyok...
Vajda: Boldog?
Júlia: Nagyon rosszul esnék, ha elmennék? Nem most, — örökre?
Vajda: Tudtad, miért akarok veled beszélni?
Júlia: Tudtam. És kérelek, apus, ne szólj most. Ne szólj most egy szót se. Most

boldog vagyok. Most élek. Most még ma van... Várjon holnapig!

Vajda: Különös gyermek vagy.

Júlia: Úgy-e vár? Úgy-e?

Vajda: Mit érsz vele, ha megigérem?

Júlia: Nem tudom. De ma senkihez sem akarok rossz lenni. Boldog vagyok.

Vajda: Rossz? Ez kérdés.

Júlia: Ma apámhoz se...

Vajda: Nem értelek!

Júlia: Megigértél! Mit ígért?

Vajda (megy): Várok holnapig, jó, mindig neked van igazad. De te meg ne hanyagoldjad el a vendégeidet. Nem bannám, ha a Wéber-füúhoz kedves lennél. Gazdag. S úgy látom, tetszel neki. A Trattnernek is.

Júlia: Nem leszek kedves.

Vajda: Akkor nem. De egyet mondhatok... A társasággal maradsz s nem csatangolsz külön! Az illetlen! (Indul.)

Júlia: Igenis, édesapám. (Lehorgasztott fejével a másik irányba el.)

Vitéz (jön): Mégsincs itt.

Trattner (jön): No, min búsulsz, barátom? Pedig a kis Rozália nagyon keres. Miért hagyta ott?

Vitéz: Rozália?

Trattner: A házikisasszony is keres. Mondta, gyere a díszkertbe, nagy társaság gyűlt már egybe, ott vannak Suskáék, Gottliebék, Lengyelék, Schraudék...

Vitéz: Hagyd, tudom, sokan.

Trattner: No talán elvitte a kedvedet a kánya?

Vitéz: El. Tudod, barátom, keserű dolog, ha az ember, ember. Sodródik a világban. Otthon, megélhetés hijján. S ha emberek közé jut, érzi, nem közéljük való. Hogy élek én? Mi van mögöttem? S mindezek után, mi van előttem?

Trattner: Mért nem adod már be a derekad? Mások is voltak úgy, mint te. Megjuhászodtak a végén.

Vitéz: Neked könnyű, barátom. Te polgárnak születted. Ott a hátad mögött az apád. Én poéta vagyok, s a mi fajtánk csak a románcokban hódítja meg a szépneműt. Ha te megszeretsz egy lánykát, — de úgy igazán, gondolom, — akkor csak szépen odaállsz az apjaura elé és azt mondd: Rám bízhatja, urambátyám. De én?

Trattner: Kezdj új életet, Vitéz. Gyűjts.

Vitéz: Ujat! Tudod, hányszor vagyok betevő falat nélkül? S ha van egy fityingem, eliszom és mire kell még... magam sem tudom, de minek is beszéljem...

Trattner: A poézisból nem lehet megélni?

Vitéz: Polgárnak talán lehetne még azt is! Polgárok! Csoda, hogy e tisztas társaságba befogadtak! Minek köszönjem? A malacnak, amelyikre rigmust mondtam? Vagy egy kedves kislánynak, akinek megtetszettem, s akinek kihatárolok ártatlan szívét? Egy elzüllött poéta!...

Trattner: Hidd el, senki sem hisz azoknak a mendemondáknak. Mi is szeretjük a poézist...

ÖRÖM

AZ EMBER ÉLETE.
HA RENDES AZ EMESZTÉSE

ARTIN

AZ ENYHE, BIZTOS ÉS OLCÓ HASHAJTÓ

Vitéz: A poézis. A lélek megél belőle. Szárnyal, nő, s virtusában a szeráfimmel vetekszik. De a test... A test bizony alél. S egy asszony? Aki szép, vidám és fiatal, mint a gráciák?...

Trattner: Hiszen te nagyon szerelmes vagy, Vitéz.

Vitéz: Igen.

Trattner: És ő nem szeret?

Vitéz: Barátom, ő is szeret.

Trattner: Hát te boldogtalan vagy? Te boldog poéta! Vagy azt szeretnéd, ha tartóztatná magát tőled, ahelyett, hogy boldogít?

Vitéz: Kérlek, hallgass. Ő uri kisasszony és nem lehet soha az enyém.

Trattner: Nem kértem a nevét. De nem értem, miféle akadály lehet előtted.

Vitéz: Nézz rám: élősdinek nézel? Vagy miből tartsak el egy asszonyt?

Trattner: Dolgozz.

Vitéz: Polgárember milyen göggel ejti ki e szót! Hát idehallgass: dolgoztam én egész életemben, ha nem is hivalkodtam vele! Reggeltől estig tanítani, kölyköket nevelni, professzor urak előtt hajbókolni, aztán hajnalig a fejet törni a rigmusokon, amit mecenások rendelnek, lakodalomra, tórra, és még az a jó, ha rendelnek! és közben gondolkozni, hogy miből csináltatsz csizmát, mert a régim a sár már a tüdődig szívja magát... Dolgozni? Nyomorogni, barátom, olyan szorgalmasan, hogy annak magad fajta polgárember csak csudájára járhat... Mégsem lett semmi belőlem. Ezt csináld utánam.

Trattner: Küzd le magad.

Vitéz: Igazad van. A döntő percben mindig valami ostobaságot csináltam, vagy a pokol esküdött össze ellenem.

Trattner: Szolgálj a lányért.

Vitéz: Én, én tagadjam meg költői voltom?! Úgy érted?

Trattner: És ő nem tagadná meg a multját, ha hozzád menne? Te, a „küzdelem heró"-ja, ennyit nem tennél meg egy lányért, akit szeretsz?

Vitéz: Az apja sohasem fogadna el engem. Nem is tudom, olyan gyönyörű rózsabimbó, hogy teremhetett arról a száraz kóróról.

Trattner: Te, akarod te igazán azt a lányt? **Vitéz (felüti a fejét):** Hogy kérdezheted?

Trattner: Valami eszembe jutott. Nézd, itt

a lugasban butéliák vannak, igyunk valamieskét.

Vitéz: Megígértem neki, hogy józan maradok. Látod: egyedül hagy — nem megy. Jó lány, az apja eltöltötte tőlem, biztos: de, az árgyélusát, ha én volnék az a lány...

Trattner: Tudod mit, inkább igyál.

Vitéz: No, eb, aki megbánja. Isten éltesse.

Trattner: Isten.

Vitéz: Mit akarsz tőlem, Trattner?

Trattner: Nézd, én Júliát szeretem. Ne szólj közbe. Látom, neki nem kellek. Hogy ved boldog legyen, nem kell sok. Csak-hogy te add be a derekad.

Vitéz: Mit akarsz?

Trattner: Semmit. Wéber kiadó. Poétát keres. Te jutottál eszembe.

Vitéz: Más neki nem akadna?

Trattner: Nem olyan, mint te. Elmondtam, kívülről tudom, mit irtál Lórirra... Hát amit Macára irtál, emlékszel? Azt is elmondtam...

Vitéz: Hallgass.

Trattner: Miért? Wéber ide jön. Viselkedj okosan. Pénzért kell írni.

Vitéz: Megtettem.

Trattner: De nem szuperintendenseknek és nádorispárnéknak!

Vitéz: De mit akarsz te a költészettől, Trattner?!...

Trattner: Mit? Megmondom! Gyönyört! Élvezetet! Amit mindenki akar, s amiért okos nyomdászok pénzt adnak!

Vitéz (lehajtott fejjel): Szerelmes vagyok. Nem érted ezt. Nem lehet.

Vadevezősök könyve

A vízi turistasport hasznos tudnivalóit és szokásait tárgyalja ez a pompás, 128 oldalas kis kézikönyv. Ne szálljon vízre enélkül, mert ez minden szabadevezős kiskatéja. Ára bérmentve 50 fillér. Megrendelhető a Délibáb kiadóhivatalában, Budapest, VII, Dohány ucca 12

Trattner: Itt jön Wéber. Akarsz-e küzdeni az asszonyért, vagy cserbenhagyod gyáván? Azt hiszed, mi nem nyelünk soha?

Wéber: Milyen inycsiklandó butéliák mellett ülnek az urak? Engem bévesznek-e szövetségükbe, harmadiknak?

Trattner: Barátom, ha inycsiklandót akarsz, akkor Vitéz Mihály neked különbeekkel szolgálhat...

Wéber: Tartom szerencsémnek. — Hogy érted?

Trattner: Ó az a költő, akit keressz. Bűbajos verseket ír és...

Wéber: Nagyon örülök, hogy megismerhettem; már régóta bámuloja vagyok. De őszintén szólva, remélni sem mertem... pedig kegyed az, akire nékem szükségem van.

Trattner: Boldog lesz, ha mint Virgilnek, neked Maecenásod lehet. Szólj egy szót.

Vitéz: Trattner, nem beszéltek össze, hogy engem megtréfáljatok, ismerve hiú s érzékeny voltomat?

Trattner: Mihály, kételkedsz barátságomban?

Wéber: Csupán nevére hajlandó vagyok most előre húsz aranyat kínálni fel kegyednek. A poéziséért.

Vitéz: Hát van, aki igazán, pusztán a poéziséért megbecsül? Nem, nem! Megint szolgálnom kell! Csak kegyesek, nem mondják!

Wéber: Félreismer. Én nem kívánok öntől egyebet, csak úgy írjon, ahogy a legbelsejéből fakad. Férfiak vagyunk, megértjük egymást. Én olvastam öntől mindenfélét, tudom, nem szégyenli magát. Mondhatom, a legjobb, amit ebben a genre-ben ismerek. Isten ments, hogy én megkössöm költői alkotása géniuszat...

Trattner: Egészségedre, Mécenás! Okosan beszélte!

Vitéz! Szervusz, Mécenás! Nagyon szégyellem magam! De kereskedők vagytok, és én is kereskedem! Okos kereskedő vagy, mert megvettél s nem kérdeztél sokat! Félek, jobban eladtam magam így, mint különben... De nem baj. Az életnek ára van, s a boldogságnak még nagyobb. Légy nemes kalmár, Mécenás, én felkínálok neked még meglevő egyetlen kincsem, amit távol Indiában se lelsz, de adj is érte, aranyat adj, ahogy megadjátok lisztért, selyemért és állati lelkékért... A két markomba adjál aranyat, teli, hogy megvehessem én is a boldogságot, mert pénzen kapható...

Wéber: Látom, kezdesz. Jó.

Trattner: Vigyázz Mihály, kapatos vagy. Ne itt.

Vitéz: Baj az, barátom? Nem krajcároskodom! Így születik a dal, így felejték mindent, amit ígértem, érte, akiért ígértem! Így korbácsolhatom magam fel arra, amit kívántok: kalmár, rendelj! Parancsoli és én énekelek neked!

Wéber: Hát énekelj, poéta! Fukar nem leszek! De szóljon szerelemről... tudod!

Délibáb

Vitéz: Ne azt mondd, Mécenás. Mondd azt: poéta, őrijs meg egészen, s feledd el, ki és hol vagy! Mondd azt: poéta, míg magad meg nem örülsz, nekem sem kellesz! Mondd azt, gondoljak édes és tilos és mérges gyümölcsre, és gondoljak, ha akarok, szent kárhozatra! Ki meri megsérteni királyi tisztemet, ha én adakozni akarok! Múzsza, dalló Melpomené, állj ki a sarokra, ha én akarom! Légy céda, mint soha, a tét az élet, a boldogság!

Trattner: Vigyázz, Vitéz, jönnek a kisasszonyok, Isten ments, nehogy valamit meghalljanak!

Júlia (jön Rozáliával): Nem jött. S most itt van. Nézd.

Rozália: Isznak. Férfiak. Bocsásd meg nekik.

Júlia: Nekik? Nem.

Rozália: Szólj már egy szót.

Júlia: Hallani akarom.

Rozália: Gyere. Nem illik leánynak. De ne bolondozz. Látod, nekem csak ilyen férfi kellene... nem olyan tutyimutyi, mint amilyen ez a te Vitézed délután is volt... halovány hold sugára! (Nevet.)

Júlia: Hallgass!

Vitéz (hirtelen): Menj ki, Trattner, ha nkeed nem tetszik itt benn!

Trattner (kilép, visszahőköl): Júlia kisasszony!

Júlia: Hallgasson, Trattner, mert különben felfedezem azok előtt ott benn, hogy itt vagyok...

Trattner: Júlia! Hogy kerül ide?

Júlia: Ne gondolja, hogy hallgatódzni jöttem... bujóska játék volt... És lám, mit találtam...

Vitéz (kitámolyog): Nem! Nem bírom! Elég volt! Elég, hogy ég mellemben... az ördög se követelhet többet! Nem kell az aranyad, tartsd meg!

Júlia: Mégis, Vitéz!

Vitéz (halkan): Menj ki, Lilla!...

Trattner: Jöjjön, Júlia.

Rozália (Vitézhez): Ólelje meg! Mit bámul?

Vitéz (halkan): Menjen el, kisasszony.

Júlia: Oda be! A lugasba! Vitéz szívesen elkísér!

Vitéz: Lilla!

Júlia: Bocsásson meg a poéta úr.

Vitéz: Megérdemlem, Lilla, aljas vagyok, taposson el.

Júlia: Hallottam a hangot. A legszebb férfihangot. Minden szerelmi dal jól illik hozzá. De melyik az igazi?

Vitéz: Lilla, többé megbocsájtani nem tud?

Júlia: Ugyan mit? A természetét? Az égre-földre esküdjéseit, hogy mindennel felhagy, ami már hozzánk nem méltó? A hazugságát, hogy szeret?

Vitéz: Nem hisz nekem, Lilla? Nem hiszi, hogy igazán szeretem?

Júlia: Én vagyok a hibás. Nekem nem volt elég jó az egyszerű kalmár. Nekem poéta, ábránd és holdvilág kellett. Nem is mondom, hogy nem volt igaz a szerelem. De

Egyéni arcápolás. Az összes szépség-hibák szakszerű kezelése bámulatos eredménnyel.

PAIZS KATÓ kozmetika

Budapest, IV, Ferenciek tere 3. szám.

Zsíros, pattanásos, mitesszeres bőrt rendbehozza a PA-TÓ keverék. Ára P 3.— Díjtalan tanácsadás. Tanítványkiképzés. Telefon: 186—721

igazak voltak a dalok is. Vigyázzon, megvetem, ha eltagadja.

Vitéz: Lilla, bört ittam, ez az egész bűnöm.

Júlia: Vitassuk, Vitéz, kinek van igaza? Nem akarom bántani. Magamat se többé. Két külön világ.

Vitéz: Hajoljon le hozzám.

Júlia: Le vagy föl — mindegy az, Mihály. Álomkirályi, aki égből a pokolba lendül, s pokolból égbe. De az én lélegzetem elárl belé. Nem bírom követni. Atyámuak igaza volt.

Vitéz: Lilla! Ne legyen gával!

Júlia: Nem vagyok Lilla: Vajda Júliánna vagyok. Vállalom. S magának is vállalni kell, aki.

Vitéz: Így is jó. Vállalom. Méltóbb is! Hát hallja meg, Lilla: énekeltem! Énekeltem, mert úgy akartam. Senki nem kényszerített! Ezek kényszeríthettek volna, engem. Csokonai Vitéz Mihályt? Nem, Lilla! Én voltam, nem a maga vőlegényjelöltje! Vért akartam csiholni az arcukba, elképeszteni, elbódítani, elkápráztatni őket, vezetni a patkányokat, a fuvolaszó fonalán és nevetni rajtuk! Megmutatni, ti gögös polgárságtoknak, hogy úr a költő, akinek a képessége, mint a termő anyaföldé, végetlen, s kinek szabadsága, mint az Óceán, határtalan. Bámuljanak, csodálják, hogy lépi át a költő mérföldes csizmáival kicsinyes gátjait, melyekkel a maguk jó álmát őrzik! A költő — úr az eget felett! Úr, és lekenyerezni nem lehet, mert ő mindent oda tud dobni, ha akarja, ő odadobhatja még Lillát, a Lilla szerelmét, és a Lilla megbecsülését is! Vessen meg! Oda tudja dobni egyetlen bolond, gonosz és mégis nagyszerű szépségyének! Ki meri most megsérteni királyi tisztemet?

Trattner: Jöjjön, Júlia kisasszony. Nem illik hallgatnia az ilyet ifjú leányoknak.

Wéber: S ha szabad felajánlanom a karomat, Júlia kisasszony.

Júlia: Köszönöm, uraim. Egyedül megyek. A vendégek várnak. Tovább kell folytatni a bujósdit. Isten megáldja, Vitéz, én mégse haragszom. Maguk is játsszák tovább a bujósdit, úgy illik. Illő, hogy elefelejtük egymást.

(Vége)

Délibáb

Névtelen levelekre nem válaszolunk. Levélben csak abban az esetben adunk választ, ha a levélíró egy megcímezett és felbélyegzett válaszborítékot küld. A nekünk szóló levelet így tessék megcímezni: „Déliab” szerkesztőségének, Budapest, Dohány uca 12. Felvilágosítást kérek.

Kéziratokat nem őrzünk meg és semmi körülmények között sem küldünk vissza

Zongoratanárnő. (2.) Ilyen bizalmas természetű kérdésben csak ő maga jogosult válaszolni. Tessék tehát hozzá személyesen fordulni levélben, bizonyára szívesen megadja a választ. A Stúdió címére írhat, Budapest, Sándor uca 7.

K. L. (4.) Amennyiben a különben kedves kis írást lapunkban való közlés céljából küldte be, legnagyobb sajnálatunkra, meg kell üzennünk, hogy nincs módunkban közölni, mert kéziratokkal el vagyunk látva.

Agglegény. (19.) Hogy elkésett-e a férjhezmenéssel?! Már magát a kérdést is tévesen fogalmazta meg, mert mit akar azzal mondani, hogy a férjhezmenéssel elkésett?! Nyilván azt, hogy már túl van bizonyos koron, mondjuk 25—30 éven és még mindig pártában van: — Ha erre gondol, mert másra mi sem gondolhatunk, akkor nyugodjék meg, nem késett el. Ne tulajdonítson döntő fontosságot az éveknél és nem szabad ezt az évek rovására írni. Nem jött el még az igazi, aki teljesen megérthetné Magát és akit Maga is teljesen meg tudna érteni. Bizony sok függ a véletlentől is, hogy kit kivel hoz össze a sors. A mostani társaságában nincs olyan férfi, aki megértené teljesen, talán a közeli hetekben vagy hónapokban összehozza a sors olyan valakivel, akivel majd érdemes lesz foglalkozni s aki majd nemcsak arra tartja érdemesnek Magát, hogy udvaroljon, hanem arra is,

hogy feleségül vegye. Tanácsunk: várni kell türelemmel, bízni kell az időben, amely végül is meghozza azt, amire vágyik és így minél hamarabb bevezethetik a házasság remélhetőleg boldog révébe.

U. I. (14.) A vers elkésett, mert következő számunkba már elfogadtunk ilyen tárgyú közlésre szánt verset.

Margó. (31.) Egy darab színrehozatalánál kétségtelenül az igazgatóság mérlegeli azt is, hogy mennyibe kerül a kiállítás, az új ruhák csináltatása, az esetleges vendégszereplők fellépti díjai stb. Bizony gyakran megtörtént, hogy valamelyik darabot nem merték színre hozni éppen azért, mert a kiállítás túlsokba került volna és félő volt, hogy még közepes siker esetén sem lehet behozni a költségeket. Az igazi írónak persze soha nem szabad szem előtt tartani azt, hogy milyen sorsa lehet a darabnak. Meg kell írni legjobb tudása és hite szerint, a többi aztán a színház dolga. A magánszínházak, igaz, hogy minden tiszteletreméltó művészi cél és szándék mellett mégis csak üzleti vállalkozások, tehát nem szabad zokon venni azoktól, ha egy darab színrehozatalánál az üzleti célokat is szem előtt tartják. És azt sem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy egy színházi vállalkozás több száz embernek ad kenyeret, tehát mindenképpen indokolt, amikor a színház a legtisztább művészi célok figyelembevételével a vállalkozás gazdasági alapjait is körülbástyázni igyekszik.

B. József, Komárom. (2.) Deanne Durbin, Universal, Jeanette MacDonald, Eddy Nelson, Metro, Hollywood, Calif.

Nemes. (4.) A „Déliab”-nak, minthogy sokszor megírtuk, színházi, film- és rádió-vonatkozású kérdésekben van módjában válaszolni. Ettől függetlenül természetes, hogy a Belügyminisztériumba kell beadni a kérvényt és az is természetes, hogy minden erre vonatkozó okmányt csatolni kell.

Kisváros. Könyv. (6.) Legnagyobb sajnálatunkra, hónapokig nem fogadhatunk el beklüdtött verseket, mert nagyon hosszú időre el vagyunk látva versekkel. Egyébként a kéziratokat sincs módunkban megőrizni, legfeljebb azokat, amelyeket mi magunk kértünk.

Jelzalog papír. (10.) Valemelyik bankházzal tessék fordulni.

Ember. (16.) 1. A címe: Budapest, Pozso-

Déliab

nyi út 15. 2. Párizsi fényképész. 3. Csárdás-
királyné, Marica grófnő.

Forgácsfánk. (1.) 5 deka zsír, 1 evőkanál
cukor, 2 tojássárga, tejfől és 25 deka liszt.
Ezekből kell készíteni a forgácsfánkot. Az
eljárás a következő: Elmorzsoljuk a lisztet
zsírral, a többi anyagokat hozzáadjuk és
annyi tejfőlt, hogy keményes rétestésztát
kaphassunk. Körülbelül késhátvastagra ki-
nyújtjuk az egészet, derelyemetszővel te-
nyérnyi darabokat vagdalunk, minden da-
rabba keresztben három vágást csinálunk
derelyemetszővel, felfűzzük a főzőkanálra,
forró zsírba eresztjük és világossárgára süt-
jük. Az egészet porcukorral bőven meghint-
jük, amikor tálalunk.

Fogadás. (3.) Fred Astaire 170 cm magas,
Clark Gable 175 cm magas, Jávor Pál
180 cm.

Törekvő. (5.) 1. Magánzsinikolába persze,
hogy beiratkozhatik. Valószínűleg itt az sem
lesz akadály, hogy már 28 éves. 2. Az
„Asszonyok a paradicsomban” című film fő
női szerepét Hortense Raky játszotta.

Műértő. (17.) Janet Gaynor: Dzsaneet
Génor. Constance Bennet: Konsztensz Be-
net.

„Ne menjen le a nap a te haragoddal.” (19.)
Bizony ez arany igazság. Ha napközben
előfordulhatnak is nézeteltérések a különben
egymást szerető és megbecsülő házaspárok
között, ennek nem szabad egy napnál to-
vább tartani. Nem fontos, hogy ki kezdi a
kibékülést, hogy ki szól a másikhoz előbb,
házastársak között ostoba dolog büszke-
ségre hivatkozni. Aki hamarabb kezdi a ki-
békülést, az az okosabb, az a jobb, az a
bőlesebb, annak van igaza. Tehát ismétél-
jük, minden nézeteltérést, vagy különösen
veszekedést be kell szüntetni minél hama-
rabb, minél gyorsabban. Tízévi házasság
alatt igazán eléggé megismerhették egymást
ahhoz, hogy kisebb véleménykülönbségek
kölsönös megértéssel áthidalhatók legye-
nek.

Vártalak. (7.) Bizony tévedésben van, a
főzéshez tehetség kell. Természetes, hogy
mindenki megtanulhat főzni, de a híres sza-
kácsművésznek föltétlenül igaza van, ami-
kor azt hirdeti, hogy: szakács ugyan min-
denki lehet, de a konyhaművészetre is —
születni kell.

Fölt. (9.) Ha a kávé- vagy gyümölcsfolto-
kat rögtön észreveszi, szóval mielőtt be-

száradtak volna, akkor még egyszerű forró
vízzel is el lehet távolítani. A beszáradt
foltokat valóban már nehezebb eltávolítani.
Ez esetben forró citromlével át kell itatni
és utána tiszta forró vízzel kimosni. Bizony
elég nehéz a vasalással megpörkölt fehér-
neműt is rendbe hozni. Itt is csak gyors se-
gítség ér valamit. Éspedig azonnal be kell
azt dörzsölni frissen átvágott hagymával és
utána hideg vízben áztatni kell.

N. Dezsóné, Szolnok. (11.) Scribe víg-
játékát, az „Egy pohár víz” című darabot
1937 januárjában újjították fel a Művész
Színházban. Igaza van, mert valóban három
Mária nevű színésznő játszott a darabban.
Éspedig Lázár Mária (a királynő), Mezey
Mária (a hercegnő) és Egry Mária (Abigail).

Napkelte. (13.) 1. A szeplőket ma már
feltétlenül el lehet távolítani fájdalommen-
tesen és nyomtalanul. 2. Ha azért izzad,
mert, mondjuk, melege van, erős testi moz-
gást végez, vagy nagyon elfáradt, akkor
ebben semmi rendellenesség nincsen. De ha
minden ok nélkül jelentkezik az izzadság,
akkor ez már beteges tünet, ezen segíteni
kell. Természetesen csak orvos tud itt meg-
felelő tanácsot adni.

A múlt számban közölt rejtvény helyes megfejtése

Vízszintes sorok: 1. Páris és Helena. 13.
Egerek 14. Előhív. 15. Lap. 16. Nsc. 18.
Ép. 19. Li. 20. Av. 21. Bazsarózsa. 24. Re-
mete. 26. Kara. 27. A korsók. 29. Lei. 31.
Of. 33. Erdő. 34. Kalk. 35. Nok. 37. Orova.
40. Vu. 41. Iri. 42. Ab. 43. Mérgek. 45. Ural-
kodás. 48. Alo. 49. Moziszínészek.

Függőleges sorok: 1. Pelargonium. 2. Aga-
ve. 3. Rép. 4. Ir. 5. Senator. 6. Ékszerdoboz.
7. He. 8. Elérak. 9. Löpor. 10. Eh. 11. Nils.
12. Aviatikusok. 17. Cs. 21. Beke. 22. Akó.
23. Zala. 25. Ma. 28. Sör. 30. El vele. 32.
Forró. 34. Kar. 36. Ki az. 38. Omán. 39.
Vésé. 42. Aks. 44. Gaz. 46. Li. 47. Di.

Jutalmazott megfejtők névsora

Helyszüke miatt csak a jutalmazottak tel-
jes nevét és a helység kezdőbetűjét közöljük.

A keresztrejtvény helyes megfejtői közül
Toldi Teréz U., Simó Mátyás, Bp. levelező-
lapalbumot, Karádi Erzsébet, F. púderkom-
paktot, Tökés Károly, B. nyakkendőt kap-
tak, az alábbiak pedig könyvjutalomban ré-
szesültek: Déri István, Bp. és Toronyi Sán-
dor, Bp.

Viola. (15.) Tekintve, hogy tavasz van, számolni kell azzal, hogy egyszer csak erős napsugárral találkozunk és hogy ez már háttással lehet az arcboré. Ha — mint írja — nagyon érzékeny a bőre, igazán nem fog ártani, ha adandó alkalommal, bőre érzékenységi fokához mérten, megfelelő zsíros kenőcsöt és zsíros arcpúdert használ.

9-es. (17.) Ha odautazik, nincs másra szüksége, mint egy utazókosztűmre és egy fekete selyemkosztűmre, amelyhez esetleg két-három blúzt vihet magával. Ha, mondjuk, ott kimegy a versenyre is, akkor felveszi az ezüstrókját és ha este megy valahová, akkor egy kissé díszesebb kalapot. A legelegánsabb étterembe is elmehet nappali toaletten. Estélyi ruhát természetesen vinnie kell magával, mert erre szüksége lehet.

Művészrajongó. (19.) Fedák Sári címe: V., Pozsonyi út 15. Fejes Teri: Hídegkúti út 31. Halmos János: Erdődy Sándor ucca 44. Závodszy Zoltán: Damjanich ucca 42.

Lelkes I. M. (21.) A Művész Színház 1220 személy befogadóképességgel rendelkezik. Hogy miért nem akadt az idén sem bérlejtje, azt mi nem tudhatjuk. A színház maga a legpompásabb helyen van és remek felszereléssel rendelkezik.

Várni. (23.) Bajor Gizi 1937 áprilisában vendégszerepelt a Vígszínházban a „Bováryné” címszerepében. Valóban, a kiváló művésznő szerződése biztosítja azt a jogot, hogy néha, természetesen a Nemzeti Színház igazgatóságának beleegyezésével, valamelyik magán-színházban vendégszerepeljen.

Visszahódítani. (29.) Egy ismert költőnő azt írta egyik versében, aki elment, azt hagyni kell. Higgye el, hogy nagyon igaz van. Nincs értelme az úgynevezett visszahódításnak. Miért fordult el Magától az illető, miért hidegült el, miért ment el? Minderre bizonyára komoly oka volt. Ha igen, akkor nem valószínű, hogy vissza lehet hódítani, ha meg nem volt oka az elhidegülésre, az elmenésre, ha az egész talán csak szeszély volt, akkor meg bizonyára igen ingatag az érzéseiben, amire építeni sem nem lehet, sem nem érdemes. Persze nem akarjuk teljesen lebeszélni a dolgról, ha mindezek után mégis úgy gondolja, hogy mégis érdemes volna visszahódítani és megvan győződve arról, hogy ez sikerülni is fog, akkor tessék, rajta, próbálja meg. De aztán Magára veszen, ha a visszahódítás sem végleges és hetek vagy hónapok múlva talán megint ilyen problémái lesznek.

Rajongó. (6.) A közmondásokban, higgye el, sok-sok az igazság. Éppen azért közmondás, mert hosszú idők leszűrt tapasztalatainak eredményeként jött létre. Tehát, hogy az idő begyógyítja a legnagyobb sebet is, éppen ilyen tapasztalatok leszűrt igazsága. Erős akarattal meg kell tehát várni azt az időt, amikor mindinkább elhalványodnak az emlékek és ezzel együtt mind tompább lesz a fájdalom. Ma még ezt nem tudja elhinni, ma még, ugyebár, mindez lehetetlennek látszik, pedig úgy van, bizonyos idő múlva érezni fogja, hogy már nem fáj a csalódás, már közönyös az illető személye, sőt talán már más valaki iránt érdeklődik, ami aztán a legbiztosabb jele annak, hogy a seb begyógyult, vagy legalább is gyógyulófélben van.

Szép a világ. (11.) Ha operettszínésznek akar lenni, legjobb ha az egyesületi iskolába iratkozik be. (Dohány ucca 20.) Ez az iskola kiképez operettet is. Természetesen, ha van rá módja, nem árt, ha külön tanárnővel képeztetni a hangját és esetleg külön táncórákat vesz valamelyik táncnővel vagy táncnővel. Hiszen az a fontos, hogy amikor elvégezte a színiiskolát, már tökéletes operettszínész legyen. (A színpadi gyakorlatot természetesen csak bizonyos szereplések után kaphatja meg.) A mai operettprimadonnának, ha érvényesülni akar, föltétlenül jól kell tudni énekelni, táncolni és mint prózai színésznőnek is meg kell állnia a helyét. Természetesen, amit talán legelsőnek kellett volna említenünk, a kitűnő színpadi megjelenés operettprimadonnánál elengedhetetlen feltétel.

Vándor. (31.) A „Virágzó asszony” a Pesti Színházban került színre rendkívüli sikerrel. A két főszerepet Makay Margit és Muráti Lili játszotta.

Előfizetési árak:

1/4 évre 2 pengő 50 fillér, 1/2 évre 5 pengő

Felelős szerkesztő: BIBÓ LAJOS

Felelős kiadó: PAIZS GÉZA

Kiadótulajdonos: TOLNAI NYOMDAI
MŰINTÉZET ÉS KIADÓVÁLLALAT RT.
Budapest, VII, Dohány ucca 12.

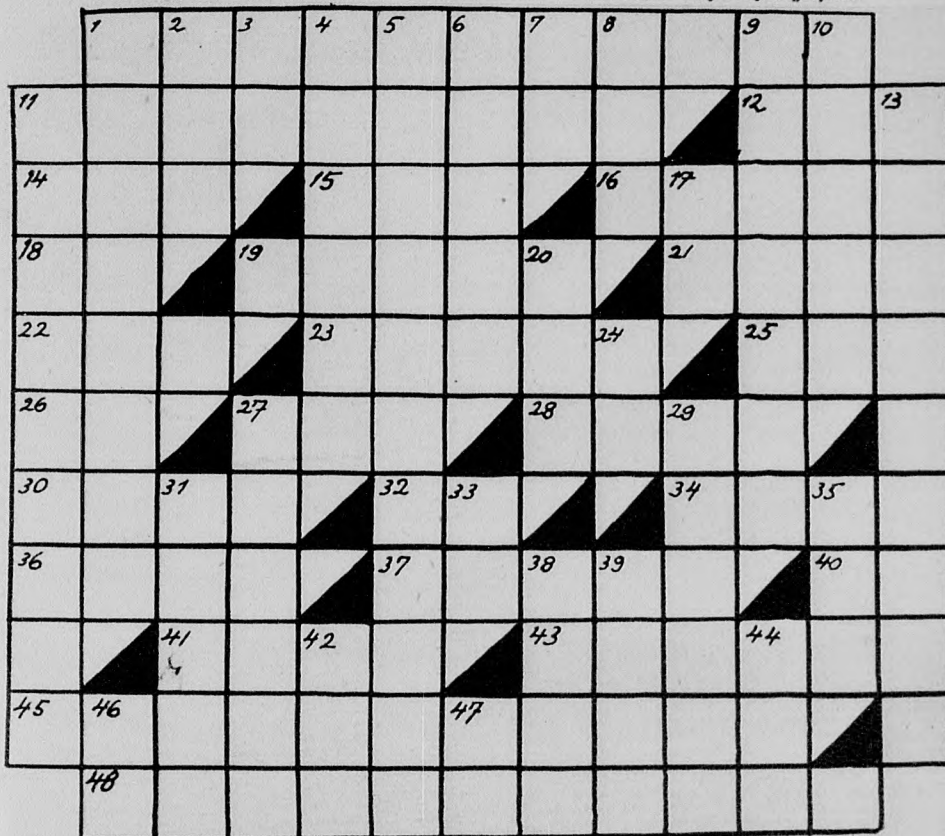
Nyomatott Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadó-
vállalat RT. mélynyomó-körforgógépein,
Budapest, VII, Dohány ucca 12 szám
Szerkesztőség és kiadóhivatal telefonszámai.
14—23—39 és 14—23—50

ITT TESSÉK LEVÁGNI

DÉLIBÁB REJTVÉNYSZELVÉNY

KERESZTREJTVÉNY

A megfejtők között minden héten nyakkendőket, púderkompaktokat, bakelit szalvétatartókat, levelezőlapalbumokat és értékes könyvjutalmakat osztunk ki. Megfejtési határidő ápr. 13. Minden borítékra ráírandó: Rejtvénymegfejtés.

Beküldendő: vízszintes 1, 45, 48 függőleges 5, 9, 11 és 13

Vízszintes sorok: 1. A legnagyobb magyar zeneszerzők egyike. 11. Olyan rövid, mint az ..... 12. Szoknya. 14. Báma. 15. Szántőeszköz. 16. Idegen női név. 18. A strontium vegyjele. 19. Pestmegyei nagyközség a gödöllői járásban. 21. Bolgár pénz. 22. Étkező. 23. .... cum dulci = hasznosat a kellemessel (vegyíteni). 25. Nádosi Elek Nándor. 26. Duplán: kisbaba mondja. 27. ...-cso Szan, Pillangó kisasszony szolgálója. 28. Akta. 30. Az istenek hírnöknője, a szívárvány megszemélyesítője. 32. = 18. vízszintes. 34. Tó Abesszíniában. 36. Széteső. 37. Olasz férfinév. 40. Szibériai folyam. 41. Gáz, a világitógáz alkotó része. 43. Északamerikai nagy szarvas. 45. Értékes férfi ruhadarab. 48. A kérő elutasítása.

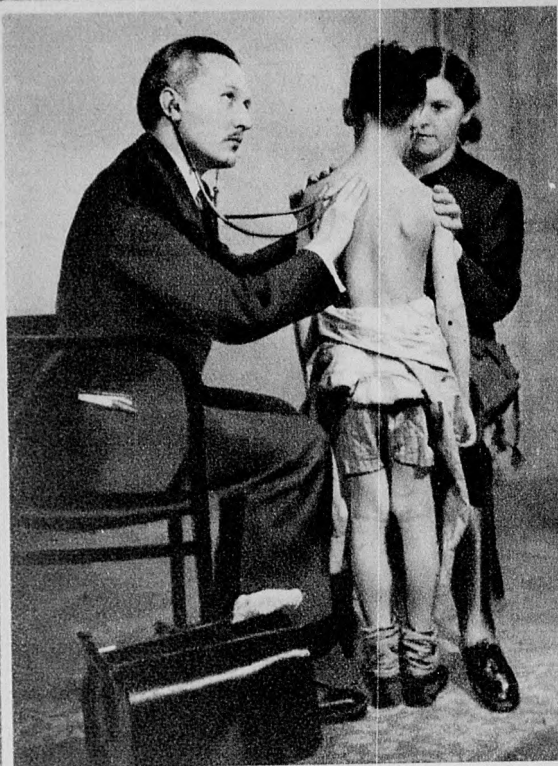
Függőleges sorok: 1. Dobó István védelmezte hőiesen. 2. Mező. 3. Régi pénzünk

rövidítése. 4. Artemis templomáról híres ókori görög város. 5. Iparostanonc. 6. Fiúbecenév. 7. Kicsinyítő képző fordítottja. 8. Vissza: a kutya teszi. 9. Az Adriai tengerbe ömlő balkáni folyó. 10. Angol tábornok (1725-74) az indiai angol birodalom megalapítója. 11. Nagy, ismert mocsár. 13. Francia drámai filmszínész. 17. Fokozat. 20. Basa-név. 24. Ó — németül. 27. Locs-pocs. 29. Drágakő — névelővel (ékezethiány). 31. Hírül adja. 33. Kereskedelmi rövidítés. 35. Szükség — németül. 38. Bozótos terület. 39. Fiúbecenév. 42. Szeretek — latinul. 44. Pipálás része. 46. A 47. függőleges fordítottja 47. Kicsinyítő képző.

Payper

A jutalmazott megfejtők névsorát a 81. oldalon közöljük

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kladóvállalat R.-T. mélynyomása, Budapest

SEMMI BAJA

sincsen gyermekének, testi fejlettsége teljesen kielégítő — mondja alapos vizsgálatának befejezése után az orvos.

A szülők gondossága sokban hozzájárul ahhoz, hogy az orvos ilyen kedvező megállapítást tehesen. Tudni kell ugyanis, mi válik hasznára a fejlődésben levő szervezetnek és ehhez kell igazodnia a gyermek táplálkozásának és egész életbe rendezésének. Fontos továbbá, hogy tudja a szülő, miként előzhető meg a serdülő gyermeket fenyegető számos betegség.

Sok-sok más hasznos tanács mellett erre is megtanít az

ORVOS A CSALÁDBAN

című ötkötetes hatalmas könyvsorozat, amely 23 kiváló orvostudós munkájának összefoglalása.

A könyvsorozat ára bérmentve Budapesten 40, vidéken 42 pengő, amely 2 pengős havi részletekben is fizethető.

Ne vágja ki, ha nem akarja megcsontítani a lapot, hanem írja ezt a megrendelési szöveget egy levelezőlapra. Tessék okvetlenül erre a hirdetésre hivatkozni

Tolnai Nyomdai Műintézet és Kiadóvállalat R.-T.

Budapest, VII, Dohány ucca 12

Megrendelem Tolnai: ORVOS A CSALÁDBAN című művet öt díszes félbörkötésű kötetben bérmentve, Budapesten 40, vidéken 42 aranypengő árban és tartozom a vételárat az átvétel napjától kezdve egymásután következő 2 pengős havi részletben megfizetni. Tudomásul veszem, hogy a vételár teljes kiegyenlítéséig a sorozat tulajdonjogát Önök fenntartják. Bármely részlet be nem tartása esetén a hátralék teljes összege esedékessé válik. Ez a megrendelés vissza nem vonható, de elfogadása az Önök megítélésétől függ.

Kelt ..... 193 ..... hó ..... n.

.....
A megrendelő neve és foglalkozása

Pontos cím: .....